

Svečano obilježen Dan Hrvatskoga sabora

Dan 30. svibnja 1990. je povijesni prekretnički događaj kojim je, na temelju volje građana izražene na izborima, raniji jednostranački poredak zamijenjen demokratskim sustavom s višestranačkim parlamentarizmom. Od ove godine prvi put taj dan se slavi kao Dan Hrvatskoga sabora i tim povodom je Sabor 29. svibnja održao svečanu sjednicu.

U svom govoru predsjednik Sabora Zlatko Tomčić je iznio glavne aktualne probleme i istaknuo kako se od Vlade RH i ministarstava očekuju odgovarajući prijedlozi strategijske naravi i zakonska rješenja. U svezi sa ciljevima provedenih ustavnih reformi ukazao je na potrebu zajedničkoga i usklađenog djelovanja svih konstitutivnih nositelja vlasti: Predsjednika RH, Vlade RH, Hrvatskoga sabora i sudbene vlasti. U cilju bržeg i učinkovitijeg rada Sabora vraćen mu je tradicionalni jednodomni oblik, međutim, očekivana decentralizacija i gospodarski napredak mogu u budućnosti ukazati na potrebu uvođenja Doma snažnih regija, iznio je predsjednik Tomčić.

U prigodnom programu dramski umjetnici Boris Buzančić, Zlatko Crnković i Vanja Drach izveli su odlomke iz govora velikana Hrvatskog sabora: bana Josipa Jelačića, dr. Ante Starčevića, dr. Stjepana Radića i Vladimira Nazora, a na povijesnu sjednicu 30. svibnja 1990. podsjetili su odlomci iz govora dr. Žarka Domljana, dr. Franje Tuđmana i Stjepana Mesića s te sjednice.

Povodom Dana Hrvatskoga sabora na prvom katu palače Sabora su postavljena poprsja Vladimira Nazora i Eugena Kvaternika, te je tako nastavljeno spomeničko obilježavanje istaknutih ličnosti koje su djelovale kao saborski zastupnici.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Utvrđivanje dnevnog reda	3
- Aktualno prijepodne	5

- Svečana sjednica Hrvatskog sabora u povodu Dana Hrvatskog sabora, održana 29. svibnja 2002.	19

- Govor Predsjednika Republike Austrije dr. Thomasa Klestila pred zastupnicima Hrvatskoga sabora 23. svibnja 2002.	22
- Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj; Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj	23
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija	24
- Prijedlog zakona o osnivanju sveučilišta u Zadru	33
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o priznanju Hrvatskog sabora "Zlatni grb"	37
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda	38
- Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2001. godinu	42
- Izvješće Mandatno - imunitetnog povjerenstva	46
- Naknadno glasovanje	47
- Statut Hrvatskoga Crvenog križa	48
- Izbori-imenovanja-razrješenja	49
- Odgovori na zastupnička pitanja	50

PRIKAZ RADA:

- SVEČANE SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 29. SVIBNJA 2002.
- 22. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 15, 16, 17, 22, 23, 24, 28. I 29. SVIBNJA 2002.

Utvrdjivanje dnevnog reda

Pozdravivši zastupnike, premijera, članove Vlade i sve prisutne, potpredsjednik Hrvatskog sabora **mr.sc. Mato Arlović** otvorio je 22. saborsku sjednicu.

Budući da nitko nije imao primjedbe na zapisnik s prošle sjednice te je on usvojen, prešlo se na utvrđivanje dnevnog reda.

Predsjedatelj je prvo iznio 11 točaka kojima je dopunjen dnevni red koje su uvrštene u predloženi Konačni dnevni red. To su:

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade RH i Vlade Rumunjske o readmisiji vlastitih državljana i stranaca

- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti tzv. kartagenski Protokol uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika

- Prijedlog zakona o doprinosima za obvezno osiguranje

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju

- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

- Konačni prijedlog zakona o priređivanju igara na sreću i nagradnih igara

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnom broju (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a)

- Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2001. godini.

Prva se za riječ, glede primjedaba da određene točke dnevnog reda budu raspravljane hitnim postupkom, javila, u ime Kluba zastupnika HDZ-a, **Jadranka Kosor (HDZ)**. Smatra da bi u redovnu proceduru trebao ići

Prijedlog dnevnog reda

- Aktualno prijedopne
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj za praćenje financiranja novogradnje 450 u Uljanik brodogradilištu, d.d. Pula
- Prijedlog zakona o osnivanju sveučilišta u Zadru
- Statut Hrvatskog Crvenog križa - davanje suglasnosti
- Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2001. godinu
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o javnim cestama
- Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (predlagatelj: zastupnici Tibor Santo i Željko Malević)
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a)
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama
- Godišnje izvješće o provedbi plana razminiranja i utrošenim sredstvima za 2001. godinu
- Prijedlog odluke o imenovanju članova Upravnog vijeća Hrvatske izvještajne novinske agencije

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Kao razlog navela je to što nema pravog odgovora na pitanje zašto se ukida Državna uprava za vode, dok je drugi, kaže, ispuštanje riječi zaštita iz naziva Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Zbog iste primjedbe javio se i u ime Odbora za pravosuđe **Luka Trconić**, a **mr.sc. Mato Arlović** je dodao da su Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odbor za zakonodavstvo došli na zajedničkoj sjednici do istog zaključka.

Ante Markov (HSS) raspravu i donošenje redovnim postupkom predložio je za Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima gradova, županija i općina u Republici Hrvatskoj. Rekao je da je to stav istih inih tijela koja su i inicirala ovu zakonsku promjenu.

Vlada se potom složila da se kod Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija ne ide u hitni postupak, a klubovi zastupnika imali su isti stav glede Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima gradova, županija i općina u Republici Hrvatskoj.

Zastupnici su potom glasovanjem odlučili da svi ostali zakoni za koje je predložen hitni postupak budu raspravljani na taj način.

Jadranka Kosor je tada upitala kada će u dnevni red biti uvrštena rasprava o kriterijima za otpuštanje i programu zbrinjavanja otpuštenih policajaca koji mirno prosvjeduju na Trgu Sv. Marka, istaknuvši da je zahtjev za to upućen još 10. travnja ove godine.

Potpredsjednik Vlade **dr.sc. Goran Granić** je odgovorio da je glede tog problema bilo oformljeno posebno povjerenstvo koje je završilo svoj rad i Vlada će u četvrtak o tome raspraviti te izvjestiti Sabor.

Primjedbu je iznio i **mr.sc. Miroslav Rožić (HSP)**. Rekao je da je još na prošloj sjednici uputio prigovor na to što Vlada nije odgovorila sukladno zaključku Hrvatskog sabora o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj tarifi, a rok za to je bio prosinac 2001. godine.

Vlada je odgovor dostavila 9. svibnja, odgovorio je **mr.sc. Mato Arlović**.

Mr.sc. Miroslav Rožić je tada zatražio da se to nađe na dnevnom redu, na što mu je predsjedatelj odgovorio da se takav prijedlog mora dostaviti u pisanom obliku. Zanimalo ga je i zašto Vlada nije dostavila odgovarajuće materijale kako bi se moglo pristupiti glasovanju o proglašenju gospodarskog pojasa Republike Hrvatske na Jadranskom moru.

Premijer **Ivica Račan** rekao je da će navedeni materijali biti dostupni zastupnicima nakon iduće sjednice Vlade, jer je to više političko, nego stručno pitanje.

Dr.sc. Tonči Tadić (HSP) je predložio da se ovaj dnevni red nadopuni s izvješćem o procjeni vrijednosti INE, Industrije nafte. Smatra da je vrijeme da tu procjenu vide zastupnici, kao i budući mali dioničari.

Budući da se iznesene primjedbe ne odnose na točke kojima je dopunjen današnji dnevni red smatram da smo utvrdili dnevni red za ovu sjednicu, konstatirao je **mr.sc. Mato Arlović**.

Za riječ se tada javio **mr.sc. Željko Glavan (HSL)**. Rekao je kako je došlo do kršenja Poslovnika budući da je prije više od mjesec dana uputio pitanje na koje nije dobio odgovor, a radi se, kaže, o tome tko je prodao i kome dionice Riječke banke.

Poslovnik nije prekršen, Vlada je dostavila Vaš odgovor i dobit ćete ga uskoro na klupu, objasnio je **mr.sc. Mato Arlović**.

Danas je 15. svibnja, a ja sam pitanje uputio 10. travnja što je više od mjesec dana, naglasio je **mr.sc. Željko Glavan**.

Dobili ste pisani odgovor i biti će Vam podijeljen, ponovio je predsjedavajući **mr.sc. Mato Arlović**.

Upotrebljavate futur, što znači da će odgovor stići nakon 15. svibnja, odnosno definiranog roka, rekao je **mr.sc. Željko Glavan**.

Odgovor je zastupniku uputio i predsjednik Vlade **Ivica Račan**. Rekao je da je Vlada tek ovih dana dobila nalaz Komisije za vrijednosne papire koja je bila zadužena za davanje odgovora na pitanja oko Riječke

- *Informacija o sustavima za reviziju invalidnosti u nedležnim ministarstvima i drugim tijelima*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Rumunjske o readmisiji vlastitih državljana i stranaca*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju protokola o biološkoj sigurnosti /Kartagenski protokol/ uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika*
- *Prijedlog zakona o doprinosima za obvezna osiguranja*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju*
- *Konačni prijedlog zakona o priređivanju igara na sreću i nagradnih igara*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o zabrani genetski modificiranih organizama i proizvoda (predlagatelji zastupnici: Ante Đapić, mr.sc. Miroslav Rožić, dr.sc. Tonči Tadić i Vlado Jukić)*
- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu u zemlji (predlagatelji zastupnici: Ante Đapić, mr.sc. Miroslav Rožić, dr.sc. Tonči Tadić i Vlado Jukić)*
- *Prijedlog zakona o zaštiti osobnih podataka*
- *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnom broju (Predlagatelj Klub zastupnika SDP-a)*
- *Izvješće o radu na provedbi revizije pretvorbe i privatizacije i izvješće o obavljenim revizijama pretvorbe i privatizacije*
- *Izvješće o radu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2001. godinu*
- *Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2001. godini*
- *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine*

banke, dodavši da će odgovor gospodinu Glavanu biti dostavljen tijekom sutrašnjeg dana.

Oko dnevnog reda

U nastavku sjednice **Vladimir Šeks (HDZ)** je u ime Kluba zastupnika HDZ-a zatražio stanku od 30 minuta zbog usuglašavanja prijedloga, a to je osnivanje Istražnog povjerenstva u svezi s legitimnošću dostave transkripata vezanih za sudjenja na Haškom sudu.

Stanku od 30 minuta zatražila je i **Vesna Škare-Ožbolt (DC)** za sastanak predsjednika svih klubova zastupnika jer je, kaže, jedan zastupnik izrekao tezu da je u Hrvatskoj počinjen genocid nad Srbima čime Hrvatska podsjeća na NDH. Smatra da je to nedopustiva teza koja šteti hrvatskom položaju u međunarodnoj zajednici i ozbiljno narušava hrvatsko-srpske odnose.

Za riječ se javio i **Ivo Lončar (nez)**. Rekao je da je danas tužan dan za Hrvatski sabor jer je prije godinu dana Sabor donio Odluku o osnivanju Istražnog povjerenstva o tzv. pšeničnoj aferi. Prošlo je godinu dana, a sve je trebalo biti riješeno za dva mjeseca, napomenuo je zastupnik. Citirao je potom predsjednika Sabora o tome da će se Istražno povjerenstvo utvrditi na slijedećoj odnosno 23. sjednici. Danas je 22. sjednica, istaknuo je zastupnik, dodavši kako je dužnost gospodina Tomčića da se saborska odluka ispoštuje. Rekao je da su prošli svi rokovi te je zamolio objašnjenje zašto se dogodilo ovo kršenje Poslovnika.

Predsjednik Sabora **Zlatko Tomčić** je odgovorio da je dva puta zatražio od klubova zastupnika prijedlog za formiranje sastava Istražnog povjerenstva, međutim, nisu mu, kaže, svi klubovi to dostavili. Ponovno je zamolio da se to i uradi.

Vi im možete narediti, Vi ste predsjednik Hrvatskog sabora, dodao je **Ivo Lončar**.

Naredujem da mi se dostave navedeni prijedlozi, rekao je tada predsjednik **Zlatko Tomčić**.

Nakon stanke u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Vladimir Šeks** je naglasio kako je prilikom svjedočenja zastupnika Milana Kovača pred Haškim tribunalom nesporno utvrđeno da su prezentirani zapisnici s oznakom "državna tajna - strogo povjerljivo". Na upit tužitelju kako se mogu koristiti ti dokumenti, kaže

dalje gospodin Šeks, odgovoreno mu je da su ti zapisnici dobiveni iz Ureda Predsjednika Republike i Vlade. Budući da je evidentno da postoji vrlo visok stupanj vjerodostojnosti u sumnju u zakonitost isporuke tih zapisnika kojima se zadire u nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske, Klub zastupnika HDZ-a je zaključio predati Prijedlog odluke za osnivanje Istražnog povjerenstva koje će ustvrditi navedene nezakonitosti temeljem kojih se pred Haškim tribunalom pokušava utvrditi neistina da je Hrvatska nastala na zločinu, pojasnio je dalje zastupnik. Zatražio je potporu predsjednika Sabora i zastupnika kako bi Istražno povjerenstvo pripomoglo obrani istine o Hrvatskoj i njenoj borbi za neovisnost. Drugo na što je ukazao je to da se ne može oteti dojmu i činjenici da postoji jedna koordinirana akcija kako bi se hrvatska politika do 2000. godine proglasila zločinačkom i agresivnom. Istaknuo je da će se HDZ organizirano tome suprotstaviti, pozvavši se na ustavno načelo prema kojem nitko ne može biti kažnjen za djelo koje u vrijeme kada je počinjeno nije kao takvo bilo predviđeno zakonom. Dodao je kako najave djelovanja pravosudnih tijela od državne revizije do Državnog odvjetništva nisu

- *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o slobodnom tranzitu kroz teritorij Republike Hrvatske u i iz Luke Ploče i kroz teritorij Bosne i Hercegovine u Neumu*
- *Izbori, imenovanja i razrješenja*

Dopuna dnevnog reda

- *Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o priznanju Hrvatskog sabora "Zlatni grb"*

zabilježena ni u zlatnim vremenima Staljinove, Hitlerove i Mussolinijeve strahovlade. Osvrnuo se i na izjavu o genocidu nad Srbima rekavši da je time trećina zastupnika Hrvatskog sabora optužena da je glasovala za zločin, pripremala ga i izvela.

Predsjedatelj **mr.sc. Mato Arlović** je intervenirao te rekao da nitko nije nikoga za ništa optužio, a ukoliko je gospodin Šeks takvog mišljenja neka tu temu predloži kao točku dnevnog reda.

Pripremit ćemo s velikim zadovoljstvom, odgovorio je **Vladimir Šeks**.

Mr.sc. Mato Arlović je potom predložio dopunu dnevnog reda točkom: Prijedlog zakona o priznanju

Hrvatskog sabora "Zlatni grb" s Konačnim prijedlogom zakona.

Nitko od zastupnika nije imao prigovor da ovom točkom dopuni dnevni red, a niti da bude raspravljana hitnim postupkom, te je **mr. Mato Arlović** konstatirao da je time dopunjen dnevni red 22. saborske sjednice.

Vesna Škare-Ožbolt je tada pojasnila da je zatražila stanku kako bi se održao sastanak predsjednika svih klubova zastupnika zbog izjave, vezane uz neslužbeni popis stanovništva i srpske manjine u Hrvatskoj za koje, kaže, Klub zastupnika DC-a drži da štete ugledu Hrvatske i narušavaju odnose u zemlji. Na sastanku je zaključeno da nije potrebno izlaziti sa zajedničkom izjavom ali da je usuglašeno da su takve tvrdnje neumjesne i neutemeljene, pojasnila je zastupnica. Naglasila je da će 17. lipnja biti objavljen službeni popis stanovništva, a raspravljat će se i o nacionalnim manjinama te bi to bila prigoda za iznošenje određenih političkih stajališta i ocjena.

Mr.sc. Mato Arlović je stoga konstatirao kako nema potrebe da se zbog izjava gospodina Đukića otvara rasprava u Saboru.

M.S.

AKTUALNA PRIJEPodne

I ovo zasjedanje Hrvatskog sabora započelo je aktualnim prijedpodnevom u okviru kojega su zastupnici postavili brojna pitanja premijeru i članovima Vlade. Većina zastupnika iskoristila je nedavne izmjene Poslovnika komentirajući ponuđeni odgovor. Pojedini ministri naglasili su da će uputiti i dodatni pisani odgovor,

nakon što se konzultiraju i prikupe odgovarajuće podatke o postavljenim pitanjima.

Kakav je položaj Hrvata u BiH?

Zastupnik **Ivić Pašalić (HDZ)** svoje je pitanje uputio ministru unutarnjih poslova **Šimi Lučinu**. Prema tran-

skriptima koji su objavljeni u beogradskim glasilima, ocijenio je da se može zaključiti kako je predsjednik Republike Hrvatske, Stipe Mesić dogovarao promjenu odredbi Daytonskog sporazuma s Harisom Silajdžićem. Zauzvrat je ovaj bosansko-hercegovački dužnosnik lobirao oko osiguravanja poslovnih aran-

žmana u pojedinim muslimanskim zemljama. Ocijenio je da zbog tzv. tihe revizije koja je obavljena tijekom posljednje dvije godine, Hrvati u Bosni i Hercegovini postupno imaju sve teži položaj. Zastupnik Pašalić je ocijenio da njihova pozicija slabi i postupno se približava onim pravima koje imaju nacionalne manjine.

Zapitao je ministra Lučina što je poduzeo kako bi se razjasnile sumnje oko navedenih aktivnosti Predsjednika Republike Hrvatske.

Ministar **Šime Lučin** napomenuo je da objavljeni dijelovi teksta u beogradskom "Nedjeljnom telegrafu" nisu transkripti pojedinih službi SZUP-a. Radi se zapravo o istragama koje je 1999. i početkom 2000. godine provodio tadašnji istražni sudac, gospodin Radovan Ortynski, zajedno s nadležnom državnom odvjetnicom Dunjom Pavliček - Patak. Zaključio je da rečeni dokumenti nisu došli iz policije, odnosno iz Ministarstva, a budući da nije imao uvid u njih, ne može potvrditi autentičnost. Iznio je ujedno i pretpostavku da je njihovo objavljivanje povezano sa smjenom glavnog državnog odvjetnika, a cijelu istinu otkrit će pokrenuta kriminalistička istraga. Ukazao je zatim i na navode iz novinarskih krugova, prema kojima pojedini urednici imaju ove dokumente, a skoro okončanje istrage ukazat će na osobe koje su dokumente dostavili novinarima.

Zastupnik Pašalić je iskoristio nedavne izmjene Poslovnika i prokomentirao odgovor. Upozorio je da nije odgovoreno na postavljeno pitanje, budući da ga ne zanima kako su navedeni transkripti došli u javnost. Ocijenio je ujedno da su u posljednje dvije godine objavljeni brojni transkripti, a nitko zbog toga nije pokretao službenu istragu. Ponovio je pitanje, tražeći da se razjasne moguće aktivnosti predsjednika Republike Hrvatske oko navodne revizije Daytonskog ugovora. Zatražio je naknadni pisani odgovor, nakon što se izvrši uvid u spomenute dokumente.

Gospodarska kretanja i ulazak u EU

Zastupnik **Dario Vukić (HDZ)** uvodno je potvrdio riješenost svih političkih stranaka u Republici Hrvatskoj, što skorijem ulasku u Europsku uniju. Kako bi se ispunile preuzete obveze i kriteriji, Hrvatska

bi trebala postići minimalni društveni proizvod od 10 tisuća USA dolara po stanovniku, a stopu nezaposlenosti spustiti ispod 10%. Premijera Račana zapitao je može li hrvatskoj javnosti najaviti kada će ispuniti najvažnije gospodarske kriterije za ulazak u EU?

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, **Ivica Račan** ukazao je da priprema raspravu na sjednici Vlade o potrebnim mjerama kako bi prosječna stopa rasta u slijedećih 15 godina, mogla biti u prosjeku 5%. Ovakvi trendovi bili bi dovoljni da se zadovolje optimalni gospodarski okviri, prihvaćeni sporazumom u Maastrichtu.

Zastupnik Vukić istaknuo je da nije zadovoljan odgovorom i citirao najavljene stope rasta koje su bile različite visine. Ukazao je na statistički podatak da je Republika Hrvatska imala stopu rasta u visini od 6% od 1994. sve do 1997. godine. Ocijenio je ujedno da sadašnja vlast nije ispunila predizborna obećanja, a istovremeno gubi i ljudske resurse, jer ne ulaže dovoljno u znanost i obrazovanje. Smatra da bi prema najavljenim stopama rasta i smanjenja nezaposlenosti, Hrvatska tek za 18 do 20 godina mogla zadovoljiti kriterije, odnosno ostvariti ulazak u zemlje Europske unije. O svim realnim gospodarskim parametrima bilo bi dobro obavijestiti i hrvatsku javnost.

Premijer **Ivica Račan** u dodatnom je odgovoru ocijenio da ne može prihvatiti raspravu o čitavom nizu iznijetih optužbi na račun Vlade Republike Hrvatske. Konstatirao je ipak, da prilikom analize gospodarstva, treba voditi računa o činjenici da je prijašnja garnitura vlasti, iza sebe ostavila uništenu ekonomiju.

Slijedi li pad mirovina?

Zastupnik **Željko Pavlic (HSLHS)** zapitao je ministra rada i socijalne skrbi **Davorika Vidovića**, kakva će biti visina onih mirovina čija je visina bila vezana uz dodatak od 6%, plus stotinu kuna. Napomenuo je da isplata navedenog dodatka prestaje krajem ove godine, pa bi se mirovine u prosjeku mogle smanjiti i za 13%. Zapitao je ministra, što kani poduzeti kako bi visinu mirovina zadržao na sadašnjoj razini.

Ministar **Davoriko Vidović** odgovorio je da hrvatska Vlada vodi računa o teškom materijalnom stanju

i položaju umirovljenika, te potvrdio da preuzete obveze istječu krajem tekuće godine. Iako u ovom trenutku ne može navesti sve precizne poteze, najavio je da će se voditi računa kako ne bi došlo do smanjivanja mirovina.

U svom dodatnom javljanju, zastupnik Pavlic ocijenio je da je upravo sada vrijeme utvrđivanja najavljenih mjera jer se polako približava vrijeme kreiranja proračuna za slijedeću godinu.

Zaštita od šumskih požara

Zastupnik **Branimir Tušek (SDP)** podsjetio je na opasnosti koje za vrijeme ljetne turističke sezone prijete zbog požara. Napomenuo je da je tijekom prošle godine, zabilježeno oko 700 šumskih požara, od kojih se većina odnosi na priobalni pojas. Zatražio je od ministra Lučina da procijeni stupanj spremnosti za ovogodišnju borbu protiv požara. Upozorio je i na neke nove metode borbe protiv vatrene stihije. Tako je, primjerice, Francuska odlučila ove godine, pripremiti velike jedinice vatrogasaca. Smatra da bi i Hrvatska trebala razmisliti o opisanoj vatrogasnoj koncepciji.

Ministar **Šime Lučin** podržao je potrebu preventivnoga djelovanja protiv požara. Vladin je program ocijenio kvalitativnim pomakom prema naprijed, budući da se njime povezuju sve institucije i javna poduzeća u borbi protiv vatrene stihije. Napomenuo je da će i ove godine vatrogasci imati potporu Hrvatskih cesta, šumarskih poduzeća, Hrvatske elektroprivrede i Državnog hidrometeorološkog zavoda. Potvrdio je da nemamo baš zavidnu razinu opreme, ali situacija ipak nije tako katastrofalna. Smatra da postoji mogućnost da Vlada u slijedećem periodu nabavi 210 vatrogasnih vozila različite namjene. Time bi se popravila tehnička opremljenost i bolje dočekala protupožarna sezona. Ocijenio je da će se i ove godine većina vatrogasnih strojbi prebaciti u primorsku zonu, a dodatni poticaj vatrogastvu predstavljat će i predstojeća vježba koja će imati i određeno pokroviteljstvo NATO saveza. U njoj će djelovati oko 1.200 hrvatskih vatrogasaca, koji će tijekom sezone čuvati naše šume i imovinu građana i turista, zaključio je ministar unutarnjih poslova.

Vatrogasna oprema i PDV

Zastupnik **Petar Žitnik (HSS)** uvodno je govorio o poreznim uputama koje je Ministarstvo financija prosljedilo područnim uredima porezne uprave. Ovo je ministarstvo prosljedilo uputu o porezu na dodatnu vrijednost, te predložilo da se omogući povrat plaćenog PDV-a za vatrogasne udruge i ustanove. Ova sredstva mogla bi se upotrijebiti za nabavu roba i usluga koje se tiču njihove djelatnosti. Prema navedenoj uputi, napomenuo je zastupnik, vidljivo je da Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija nisu izvršili međusobna usklađivanja prije upućivanja u saborsku proceduru.

Zapitao je predsjednika Vlade da li će uredbom ili hitnom promjenom Zakona, predložiti izmjenu spornih propisa kojima bi se vatrogasnim drugama omogućio povrat PDV-a za 2001. ali i za naredne godine.

Premijer Račan najavio je da će se provjeriti sporni tekst rečenog amandmana, a nakon toga uslijedit će i iscrpan pisani odgovor.

Jednaka prava na obnovu

Zastupnik **Milan Đukić (SNS)** upozorio je na probleme koje imaju pojedini stanovnici Ličkog Petrovog Sela koji su se nakon akcije "Oluja" odlučili za postupni povratak u vlastite domove. Pojedinci su tijekom 1988. i 1989. godine dobili na korištenje manje kredite, a nisu ih mogli vratiti u periodu odsustva, odnosno dok su bili izvan Republike Hrvatske. Iako je u pravilu riječ o manjim neplaćenim kreditnim obvezama, sada ne mogu realizirati elementarna prava koja se uvjetuju posljednjim izvatom iz zemljišnih knjiga. Ovaj je dokument opterećen založnim pravom koje je uknjiženo u korist OSIZ-a stanovanja Plitvička jezera. Ne osporavajući založno pravo i obvezu vraćanja kredita, zastupnik je upozorio da se povratnici vraćaju na razorenu imovinu i slabih su financijskih mogućnosti. Smatra da u tim okolnostima nije dobro što ujedno gube pravo na obnovu ili donatorsku pomoć. Ujedno je napomenuo da su naseljeni i prognani Hrvati iz Bosne i Hercegovine, dobivali značajnu potporu države, pa čak i čitava stada sitne i krupne stoke. Ocjenjujući da je riječ o diskriminaciji, zastupnik Đukić zatražio je pravedniju potporu

i pravo na obnovu uništene imovine svim stradalnicima, bez obzira na etničku pripadnost.

Ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo, **Radimir Čačić** ocijenio je da ovi slučajevi nisu širih razmjera, ali navedeni argumenti zaslužuju da se pomno provjere i uvažavaju. Sve osobe koje su stradale u ratu, imaju pravo na državnu potporu prilikom obnove imovine i kuća, napomenuo je ministar, najavljujući i pisani odgovor.

Posljedica sloma Riječke banke

Zastupnik mr.sc. **Željko Glavan (HSLŠ)** u svom je pitanju prvo podsjetio na velike razmjere šteta zbog nedopuštenih deviznih transakcija u Riječkoj banci. Navodeći da se šteta kreće oko 100 milijuna američkih dolara, zastupnik je zatražio da se navedu svi precizni podaci o rečenim poslovima. Ocijenio je ujedno, da se svi potrebni podaci mogu dobiti od međunarodnog sustava za platni promet. I na ovo će pitanje uslijediti pisani odgovor, potvrdio je premijer **Ivica Račan**, i to nakon okončanja istrage koja je u tijeku.

Državna jamstva za obnovu gospodarskih programa

Zastupnik **Ivo Baica (HDZ)** napomenuo je da je Vlada Republike Hrvatske donijela odluku o davanju državnog jamstva HBOR-a, poduzeću IPK-a Osijek d.d., za projekt proizvodnje drniških pršuta. Međutim, u stečajnom je postupku pršutana prodana drugome kupcu, a ne kombinatu iz Osijeka, koji je imao i državno jamstvo za ovaj gospodarski program. Budući da se revitalizacijom proizvodnje na farmi i pršutani u Drnišu trebao zaposliti i značajan broj ljudi, Vlada bi trebala odgovoriti namjerava li poduprijeti ovu proizvodnju i u izmijenjenim okolnostima.

Na postavljeno pitanje odgovorio je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, gospodin Slavko Linić. On je potvrdio da je Vlada svojim potezima naznačila da visoko vrednuje proizvodnju i preradu u dijelu poljoprivredne industrije. Očekuje ujedno, da uprava IPK-a Osijek, upotrijebi pružena jamstva koja je dala Vlada Republike Hrvatske i revitalizira proizvodnju hrane na području Drniša.

Zastupnik Baica je podržao ove namjere, ali je zatražio precizan odgovor o namjeri Vlade, odnosno da li namjerava poduprijeti i poteze drugoga kupca, koji je do vlasništva došao odlukom nadležnog suda.

U svom dodatnom odgovoru, potpredsjednik Linić je upozorio da Vlada nije trgovačko društvo koje se bavi proizvodnjom i ulaganjem. Podsjetio je na činjenicu da su financijski konsolidirani PIK-ovi koji se namjeravaju baviti poljoprivrednom proizvodnjom. Jamstvo Vlade je jasno i odnosi se na proizvodnju pršuta u Drnišu. Svoj dio odgovornosti moraju preuzeti odgovorna upravna tijela onih tvrtki, koje su dobile državna jamstva.

Nakon dodatnog odgovora, za riječ se zbog povrede Poslovnika javio zastupnik **Ante Beljo (HDZ)**. Obratio se predsjedavajućemu upozoravajući ga, "da mu je jedan od ministara zaspao". U svom odgovoru predsjedavajući je opomenuo zastupnika da se pogrešno pozvao na povredu Poslovnika, dodajući "da nije zaspao meni nego sebi".

Osnivanje zdravstvenih timova za turističku sezonu

Zastupnik **Ivica Tafra** je podsjetio da je Ministarstvo zdravstva, predložilo formiranje dodatnih zdravstvenih timova za vrijeme turističke sezone. Zatražio je da se preispita mogućnost da i Ministarstvo turizma pomogne u financiranju njihove djelatnosti.

Na ovo je pitanje odgovorio ministar zdravstva mr.sc. **Andro Vlahušić**. Napomenuo je da Ministarstvo turizma i turističke zajednice, snose više od 70% navedenih troškova. Ovo ministarstvo, kao i Vlada Republike Hrvatske, smatra da ostvareni prihodi primarno pripadaju lokalnoj zajednici, odnosno županiji, pa sukladno tome, i županije trebaju sudjelovati u dijelu pokrivanja navedenih troškova oko kojih do sada, nije bilo većih problema.

Zastupnik Tafra ocijenio je da županije za ove potrebe ipak nemaju osigurana sredstva, jer dobivaju potporu samo za primarnu zdravstvenu zaštitu. Ukoliko će morati pokrivati i dodatne troškove, županije u turističkim zonama neće imati sredstva za vlastite zdravstvene potrebe.

Cijene zdravstvenih usluga

Damir Kajin (IDS) konstatirao je da je stanje u zdravstvu krajnje neizvjesno i za uposlenike i za pacijente i pitao kada će se izjednačiti uvjeti poslovanja općih bolnica i klinika. Naime, zašto Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje općim bolnicama isplaćuje 30 do 50 posto manje naknade u odnosu na bolničke kliničke centre a kateter, struja, stoji isto i u Dubrovniku i u Zadru, a Zagreb po toj osnovi dobiva više. To nije pošteno i tu nepravdu treba ispraviti, rekao je zastupnik Gotovo sve opće bolnice od Pule do Zadra, od Knina do Varaždina posluju negativno a klinički bolnički centri pozitivno.

Navodno, sanacija zdravstva bi koštala oko 3,5 milijardi kuna a ministar je spomenuo i višak zaposlenih u zdravstvu od 10.000 do 15.000 (do kraja godine bez posla a u bolnicama bi ostalo oko 10.000 ljudi - dodao je zastupnik u upozorio da županije ne mogu preuzeti sanaciju zdravstva jer su im u pravilu proračuni manji od proračuna pripadajuće bolnice.

U svom odgovoru na ovo pitanje ministar zdravstva mr.sc. **Andro Vlahušić** najavio je da će ovih dana matični Odbor Hrvatskoga sabora raspravljati o detaljnom izvješću o stanju zdravstva sa svim mjerama koje poduzima Vlada RH. Od 1. siječnja ove godine ukinuta je razlika u cijeni između istovrsnih usluga a od 1. srpnja ove godine uvodi se tzv. model plaćanja prema terapijskom postupku što znači da će gotovo svi kirurški postupci i dio internističkih dijagnoza biti plaćeni prema izvršenoj usluzi neovisno o tome koliko će pacijent biti zadržan u bolnici. U protekle dvije godine Vlada RH uložila je u zdravstvo oko 3 milijarde kuna, uskoro će razmatrati još jedan program sanacije (dakle čitav paket oko 4 milijarde kuna). Ali jednako tako građani RH imat će od 1. lipnja dopunsko zdravstveno osiguranje i hrvatski građani trebaju dobiti više i kvalitetnije zdravstvene usluge. Na zdravstvenom sektoru je da opravda sva ova dodatna ulaganja ali je i značajni dio odgovornosti samih županija i vlasnika pitanje, rekao je, među ostalim ministar.

Damir Kajin naglasio je da su gubici u zdravstvu golemi a da su opće bolnice temeljem zakona prepuštene županijama bez njihove

privole. Ponovio je da su proračuni županija nedovoljni za financiranje bolnice je primjerice, proračun Istarske županije koji je možda najveći, je 150 milijuna kuna a potrebe opće bolnice 170 milijuna kuna. Nemoguće je da županije to sve financiraju i država treba sanirati dubioze koje nastaju. Mr.sc. **Andro Vlahušić** odgovorio je da će Vlada RH omogućiti županijama normalno poslovanje. Značajno će se restrukturirati i pitanje zaposlenika i voljni smo prihvatiti sve one koji ne sudjeluju u procesu rada ali nismo voljni plaćati one uprave koje su nepotrebne. Županijama će se ovim novim paketom doznačiti i tih milijardu kuna a u njemu se samo za Istarsku županiju predviđa bilo kao otpis dugova bilo kao plaćanje 150 milijuna kuna a u Istri ostaju i značajna zemljišna vlasništva koja imaju dvije opće bolnice i građani RH imaju pravo pitati znači li nešto to zemljište, kazao je ministar.

Hoće li raditi splitski hotel Bellevue

Mr.sc. **Marin Jurjević (SDP)** pitao je ministricu turizma hoće li Ministarstvo turizma poduzeti nešto da se riješi apsurdna situacija s hotelom Bellevue u Splitu i da hotel počne opet raditi. Taj je hotel, jedan od najrenomiranijih i najstarijih splitskih hotela, zatvoren zbog dugovanja HEP-u od 300.000 kuna. Prije rata Split je imao oko 3.500 hotelskih ležajeva a sada ih ima 900 i čini se da je to ipak jedna apsurdna situacija, kazao je zastupnik.

Ministrica turizma **Pave Župan-Rusković** odgovorila je da hotel Bellevue nije jedini hotel koji ima problema s dugovima prema HEP-u. Ministarstvo je s HEP-om u stalnom dogovaranju dvije godine pojedinačno za svaku tvrtku i HEP je imao dosta razumijevanja no kad tvrtka ne reagira uopće mjesecima i ne plaća ni pet ili deset kuna onda HEP mora poduzeti određene korake jer i on isto tako polaže račune svom vlasniku. Upozoravali smo, kaže ministrica, i HEP bi i dalje čekao da se plaćalo nešto - 2.000, 3.000 kuna - svaki mjesec. Mr.sc. **Marin Jurjević** odgovorio je da je situacija još apsurdnija, skandalozna, ako je riječ o 2.000, 3.000 kuna mjesečno. Ne može vjerovati da se to nekako nije moglo riješiti - vjeruje da bi se i dio građana

Splita organizirao i mjesečno prikupio taj iznos - jer u Nadzornom odboru Hotela postoje predstavnici Ministarstva turizma. Ministrica **Pave Župan-Rusković** dodala je da je ta firma u stečaju i da je sve u rukama stečajnog upravitelja.

Zadržati što više zaposlenih na područjima od posebne državne skrbi

Želimir Janjić (HSL) pitao je može li država doista posebno skrbiti kad se radi o smanjenju broja zaposlenih službenika i namještenika na područjima od posebne državne skrbi. Vladinom Uredbom u svim županijskim uredima državne uprave smanjuje se broj službenika i namještenika pa će i u Vukovarsko-srijemskoj županiji biti viška 127 radnika a u Karlovačkoj 51, a to su županije čiji velik dio spada u područja od posebne državne skrbi. Tu je i najlošija gospodarsko-socijalna situacija i sada se dodatno pogoršava, a prošle godine otpuštanjem djelatnika MUP-a a sutra otpuštanjem djelatnika MORH-a, rekao je zastupnik pitajući zašto su onda ta područja označena kao područja o kojima država skrbi.

Potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** odgovorio je da je Vlada prvi put postavila jednoznačne kriterije za sve županijske urede temeljem kojih je određen potreban broj ljudi. Nažalost, situacija je katastrofalna kod nekih županija i ima zaposlenih iznad svih potreba u odnosu na broj stanovnika, broj predmeta i broj županijskih ispostava a zašto se to događalo druga je stvar. Utvrdili smo da je kod četiri županije potrebno veliko smanjenje broja zaposlenih i to će se napraviti ("uz popust") u dva koraka tijekom ove i sljedeće godine. Nije problem zadržavati ljude da rade u državnoj upravi a da nemaju posla, misli dr.sc. Granić, već da je problem njima naći posao koji mogu raditi i tako zaraditi plaću. Ni ova Vlada a ni on osobno neće podržavati nikakve programe, kaže, da se samo formalno zadržavaju ljudi u službi a da objektivno nemaju posla, no napraviti će sve što je u njenoj mogućnosti da pomogne u iznalaženju novih poslova. U vezi s tim su stalno u kontaktu sa županijskim povjerenicima i nada se, kaže dr. Granić, da će uspjeti naći odgovarajuća rješenja, no, dodaje da ona nisu

jednostavna. Vrlo često se radi o ljudima koji nemaju adekvatnu stručnu spremu, koji su stjecajem okolnosti dolazili u te urede i koji više ne mogu zadržati državnu službu jer ne mogu odgovarati kvaliteti poslova, rekao je dr. Granić.

Želimir Janjić odgovorio je da bi volio kada bi se dogodilo to što je predgovornik naveo o pronalazaženju novih poslova no u Vukovaru ima djelatnika koji su dospjeli na listu neraspoređenih a na takve poslove su došli u vrijeme mirne reintegracije 96/97. kada nije bilo lako i uzeli su kredite za obnovu svojih kuća u kojima su trebali stanovati to vrijeme. Naravno da ne mogu nikako prihvatiti takvo rješenje i biti zadovoljni, rekao je zastupnik.

Pozivanje na odgovornost za Bleiburg?

Marija Bajt (HDZ) pitala je ministricu pravosuđa slijedi li - nakon polaganja vijenaca predsjednika hrvatske Vlade a uoči Spomen dana bleiburških žrtava i žrtava Križnog puta, na mariborskom i bleiburškom groblju - pozivanje na odgovornost počinitelja tih zločina za koje postoji opravdana sumnja a protiv kojih je i udruga "Hrvatski domobran" prije tri godine podnijela kaznenu prijavu.

Budući da ratni zločini ne zastarijevaju pa bi državni odvjetnik i po službenoj dužnosti morao poduzeti odgovarajuće korake a prema izjavi bivšeg ministra pravosuđa Stjepana Ivaniševića istražni je sudac predmet dostavio 13. rujna 2000. Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu na odluku. - Hoćete li u okviru svojih zakonskih ovlasti što poduzeti da državni odvjetnik ispuni svoju dužnost, pitanje je zastupnice Bajt ministrici.

Ministrica pravosuđa **Ingrid Antičević-Marinović** odgovorila je da ovo pitanje otvara pitanje procesuiranja svih ratnih zločina, a za koje je zastupnica pravilno utvrdila da nikada ne zastarijevaju. Novi ustroj Državnog odvjetništva i izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku konačno pravilno reguliraju sve figure koje su dogovorane za pravilan tijek, od početka do kraja, svakog kaznenog postupka a naročito je to važno za ove kaznene postupke. O konkretnom slučaju o kojem je govorio ministar Ivanišević nema saznanja ali u ovlasti je Ministarstva

da zatraži izvješće odnosno da požuri predmet, rekla je ministrica Ingrid Antičević-Marinović.

Marija Bajt je objasnila da nije pitala za sve ratne zločine jer da neke pravosuđe vrlo ažurno obrađuju, a da se u stvarnosti događaju kontradiktorni postupci.

Odnos prema Hrvatima u BiH

Hoće li predstavnici hrvatske Vlade i dalje biti glasnogovornici novog visokog predstavnika u BiH ili će se prema Hrvatima u BiH početi odnositi s poštovanjem te zastupati njihove demokratske odluke kako je to preporučeno i na nedavnoj Konferenciji europskih parlamentaraca u Zagrebu na temu "Borba protiv terorizma" i kako to nalaže Ustav Republike Hrvatske, pitao je **Ante Beljo (HDZ)**. Naveo je da je nekoliko tjedan prije spomenute Konferencije visoki predstavnik u BiH Petrisch diktatom nametnuo u BiH ustavne promjene i da su predstavnici Vlade i sabora RH učinili sve da bi uvjerali hrvatske predstavnike u BiH da glasuju za promjene koje je Petrisch predlagao kako bi ga poštedjeli od još jedne demokratske blamaže.

Hrvatska Vlada nije bila glasnogovornik gospodina Petrischa pa neće biti niti novog povjerenika za BiH, odgovorio je potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić**.

Ante Beljo pitao je potpredsjednika Vlade još kako se zove izaslanstvo Hrvatskoga sabora i hrvatske Vlade koje je bilo u Mostaru i u Sarajevu prije donošenja ovih donesenih dekreta o Ustavu, no odgovor nije dobio jer je potpredsjednik Hrvatskog sabora i predsjedatelj mr.sc. **Mato Arlović** objasnio zastupniku da je to novo pitanje i da ga može postaviti na narednoj sjednici.

O teškom stanju u agraru

Ivo Lončar (nezavisni) naglasio je najprije da dvije i pol godine govori o vrlo teškom stanju u hrvatskom agraru te da će sada iznijeti stravične brojke. Prošle godine plan sjetve suncokreta bio je 27.000 hektara, posijano je 19.912 hektara, Vlada je poticala 25.000 hektara. Otkupljeno je 28.000 tona suncokreta a plan je bio 43.000 tone. Hrvatske su potrebe 40.000 tona za suncokretovim uljem a prošle je godine iz Hrvatske izvezeno 6.000 subvencioniranog suncokreta a ove godine u svibnju

(kroz zadarsku luku) uvezeno iz Argentine 16.000 tona suncokreta što govori da siromašna hrvatska država i siromašni hrvatski seljaci i porezni obveznici subvencioniraju seljake u Argentini i Austriji, kaže zastupnik. Dodao je da dok je to govorio za vrijeme HDZ-ove Vlade tadašnja ga je oporba, a današnja vlast, toliko hvatila i slavila da mu je bilo neugodno i pita što se dogodilo s parolom "Bolji život svima a ne samo njima," i, zašto Vlada žmiri na ovakve zločine i kriminal.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** odgovorio je da najveću stavku u državnom proračunu imaju poticaji za poljoprivredu, prehrambenu industriju (je li to kriminal) i da se može naznačiti da poljoprivreda kao gospodarska grana ipak uživa najveću potporu (po prijedlogu Vlade a izglasanom u Saboru). Očito je da će trebati još dosta novca za konsolidaciju poljoprivrede, agrara i prehrambene industrije i još puno moramo naučiti i u primarnoj proizvodnji i u prehrambenoj industriji. Još uvijek imamo preveliki uvoz, cijene domaćih proizvoda nisu konkurentne i sa svim tim se moramo zajednički boriti, rekao je, među ostalim potpredsjednik Linić, ne zaobilazeći ni pitanje odgovornosti za novac dobiven od poreznih obveznika i mnogi koji dobiju poticaje nisu dovoljno odgovorni.

U vezi s tim odgovorom **Ivo Lončar** je izrazio "iznimno nezadovoljstvo" te podsjetio na izvoz odnosno uvoz suncokreta i rekao da to nije kriminal već zločin. Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** uputio je zastupnika na proučavanje zakona i sporazuma o slobodnoj trgovini no da je, nažalost, istina da mnogi porezni poticaji poljoprivredi završavaju izvozom no da je to pitanje vođenja ekonomije.

Kada usklađivanje Zakona o rudarstvu

Mr.sc. **Anto Kovačević (HKDU)** pitao je potpredsjednika Vlade Linića, a u ime pravnih ali ne i stvarnih vlasnika zemljišta na kojem ima minerala, kada će se Zakon o rudarstvu uskladiti sa Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Vlasnici takvih zemljišta ne mogu gospodariti svojim zemljištem, sankcionira ih se, procesuiraju bez obzira na to što im vlasništvo zemljišta jamči i štiti Ustav i Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim

obvezama, rekao je, među ostalim u obrazloženju svog pitanja, naglašavajući nužnost preispitivanja ovog problema.

Predsjedatelj i potpredsjednik Hrvatskoga sabora mr.sc. **Mato Arlović** odgovorio je da će to usklađivanje zakona provesti kad o tome raspravi Hrvatski sabor na što je mr.sc. **Anto Kovačević** odvratio da pitanje nije postavio njemu, nego potpredsjedniku Vlade Liniću. Mr.sc. **Mato Arlović** dodao je da Vlada nije kriva za taj dio jer nije nositelj zakonodavne vlasti, da je pitanje Vladi bespredmetno i da zastupnik može predložiti izmjene i dopune Zakona. Mr.sc. **Anto Kovačević** to je ocijenio kao presedan.

Dr.sc. **Anto Kovačević** upozorio je potpredsjednika Hrvatskog sabora, mr.sc. Matu Arlovića da je povrijedio Poslovnik, jer je odgovarao na upit, a nije član Vlade. Oprostiti će mu, dometnuo je ako odgovori dopredsjednik Linić ili drugi član Vlade.

Mr.sc. **Arlović** je odgovorio da Poslovnik nije povrijeđen, štoviše da je zastupnik načinio povredu članka 70. Ustava, kojim je utvrđeno da je Hrvatski sabor predstavničko tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti. Vlada bi odgovorila da se upit odnosio na eventualne izmjene i dopune Zakona, ali pitanje je bilo - kada će se taj zakon uskladiti s drugim zakonom "kada ga Hrvatski sabor donese".

Osnovna škola na Krku bez pedagoga, psihologa...

Darija Vasilića (PGS) zanimalo je kad će se konačno riješiti pitanje odobravanja zapošljavanja potrebnih kadrova u Osnovnoj školi "Fran Krsto Frankopan" na otoku Krku. To je zajednička osnovnoškolska ustanova za sedam jedinica lokalne samouprave sa 1603 učenika, osam područnih škola i 79 razrednih odjeljenja i jedna je od najvećih osnovnoškolskih ustanova u Hrvatskoj. No ona ne zapošljava, iako bi po pedagoškim standardima trebala imati, pedagoga, psihologa, defektologa, socijalnog radnika i knjižničara. A 38 učenika s problemima u razvoju pomoć stručnjaka moraju potražiti u drugim školama, najčešće putovanjem u Rijeku što sigurno drži stvara nekoliko puta veće troškove od zapošljavanja stručnjaka, rekao je, među ostalim, zastupnik.

Zamjenik ministra prosvjete **Ivan Vavra** odgovorio je da se to pitanje, nažalost, odnosi i na niz drugih škola u Republici Hrvatskoj jer da se ograničenja zapošljavanja moraju poštivati. No prostor za to se pokušava naći i upravo je u tijeku proces provjere ispunjene norme svih zaposlenih nastavnika u osnovnim i srednjim školama, a ima indikatora da nemaju svi dovoljno zaduženja i to ćemo iskoristiti i zaposliti stručne suradnike psihologe, pedagoge, knjižničare. Ta analiza uputit će se Vladi s prijedlogom mjera kako otvoriti mogućnost novog zapošljavanja, rekao je zamjenik ministra.

Prognanici

Ivan Škarić (HSL) namjeravao je upitati premijera, ali je ovaj otišao pa je pitanje uputio Vladi - hoće li učiniti nešto za prognanike ili će ih ostaviti da sami rješavaju svoje probleme. Ustvrdio je da mnoga prognanička pitanja još nisu riješena, da ih se još uvijek susreće s najlon vrećicama i koferima, dok mijenjaju mjesto boravka. Najnoviji su - slučajevi sudskih rješenja po kojima prognanici i izbjeglice budu deložirani iz stanova u koje su mnogi od njih uselili pravovaljano. Naveo je i primjer - rješenje općinskog suda u Somboru kojim se zabranjuje raspolaganje imovinom građanima hrvatske nacionalnosti prognanim iz Sombora (a takvih je dosta) do iseljenja iz vikendice vlasnika stana koji žive na području Srbije ili nekim drugim područjima izvan Hrvatske. I ne samo iseljenja već i plaćanja (podstanarine za razdoblje u kojem su živjeli u tom stanu).

Radimir Čačić, ministar za javne radove, obnovu i graditeljstvo, odgovorio je da se dosad nije desilo, niti će se ikad desiti, da ijedan prognanik ili izbjeglica bude iseljen iz smještaja u kojem je sada, a da mu istog trenutka, ili prije toga, ne bude osiguran alternativni smještaj, na koji ima pravo po zakonu. Da stalan pritisak postoji ministar se složio, upitavši zastupnika da mu navede, ako zna, ijedan slučaj iseljenja bez osiguranja alternativnog smještaja.

Zdravstvo

Ministra zdravstva Vlahušića, **Velimir Pleša (HDZ)** upitao je da li je u ovako teškoj financijskoj situaciji u

kojoj je hrvatsko zdravstvo potrebno ići na zamjenu postrojenja za pripremu vode na hemodijalizi i koji je tome razlog - (ne)kvaliteta vode ili to što su prije četiri godine nabavljena postrojenja veoma loše kvalitete (za što nitko neće odgovarati) ili je u pitanju nešto treće.

Mr.sc. **Andro Vlahušić** obećao je da će istražiti o čemu je riječ na terenu i pisano o tome izvijestiti zastupnika. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje nije vlasnik zdravstvenih ustanova i za tehničku odgovornost, ispravnost uređaja za dijalizu, pripremu vode odgovara isključivo uprava bolnice i njezin vlasnik, pa pitanje, rekao je, treba uputiti primarno njima.

Sinjsko rodilište

Vesna Podlipec (SDP) upitala je ministra Vlahušića hoće li se korigirati odluka Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim je financiranje sinjskog rodilišta smanjeno za više od 50 posto. Podsjetila je da je riječ o rodilištu koje pokriva Cetinsku krajinu i radi pod pokroviteljstvom UNICEF-a, s više od 500 porođaja godišnje, koje radi veoma stručno (nizak stupanj smrtnosti) te ima veoma visok standard (sve sobe klima-uređaje i sanitarni čvor).

Mr.sc. **Andro Vlahušić**, ministar zdravstva odgovorio je da se zdravstveni djelatnici u Sinju ne trebaju bojati za svoju sudbinu, ali da nema volje da se plaćaju uprave paralelnih sustava u pojedinim županijama. Pojašnjavajući svoj odgovor, najprije je rekao kako su rodilišta u Splitsko-dalmatinskoj županiji u posebnoj situaciji zato što rodilište KBC Split nije uređeno te da je Vlada osigurala, još prije dvije godine, 29 milijuna kuna za Splitsko rodilište - još nisu projekti ni počeli, a kamoli se taj novac počeo upotrebljavati. Što se tiče rodilišta u Sinju, Imotskom i Makarskoj, posebna komisija Ministarstva zdravstva će vidjeti stanje tih rodilišta. U velikom broju se neće, naročito ne u Sinju, ukidati. Na sastanku predstavnik županija i uprava domova zdravlja u Splitu svi su se složili da je za Splitsko-dalmatinsku županiju potrebna jedna uprava doma zdravlja, jer se obavlja istovrsna djelatnost.

Vesna Podlipec nije bila zadovoljna, zatražila je precizan odgovor. Upozorila je pritom ministra da nije govorila o upravama i djelatnicima, već o rodilištu i roditeljima.

Mr.sc. **Andro Vlahušić** uzvratilo je zastupnici da je bio potpuno jasan. Liječnici, ginekolozi, sestre, rodilište u Sinju ostaje, ali se oni - dometnuo je - uglavnom nisu bunili, bunili su se neki drugi.

IZVOZ

Jadranka Kosor (HDZ) upitala je premijera koji su mogući, očekivani, koraci Vlade s obzirom na alarmantne podatke Državnog zavoda za statistiku o padu izvoza. Koji su, napomenula je, prošli u tišini. A u prvom tromjesečju izvoz je pao 3,5 posto, tako da sada pokriva samo 49 posto uvoza, koji je u istom razdoblju skočio za 7,7 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Zabrinjava podatak, naglasila je, da je ukupan uvoz iznosio 2 milijarde, a izvoz milijardu. To prijeto, među ostalim i dodatnim povećanjem broja nezaposlenih, dometnula je zastupnica.

Čestitavši svima Međunarodni dan obitelji, Jadranka Kosor je upozorila da su prosječnoj četveročlanoj obitelji potrebne dvije prosječne plaće.

Premijer **Ivica Račan** odgovorio je da podatak o padu izvoza nije dobar, ali da Vlada ne bi željela donijeti ikakvu decideranu ocjenu o njemu. Jasno je, napomenuo je, da je dovoljno da u prva tri mjeseca ne bude obavljena planirana isporuka jednog broda pa da uslijedi takav pad. Vlada, dakako, u svojim resorima, analizira ovo kretanje, a orijentacija joj je da se razmotre, veoma brzo, dodatne mjere za stimuliranje izvoza, pa čak i boljom organizacijskom strukturom u funkciji izvoza. Za Vladu je važno da i određena tijela, u kojima su i poslodavci i predstavnici Vlade i sindikati, npr. Vijeće za konkurentnost, dade prijedloge, za koje je Vlada otvorena.

Jadranka Kosor upozorila je premijera kako je još poraznije kad se podaci za prva tri ovogodišnja mjeseca usporede s prošlom godinom te da je u svakom slučaju upozoravajuće - gubljenje bitke s konkurencijom. Zastupnica je zatražila pisani odgovor s projekcijama sljedećih koraka Vlade.

U dodatnom odgovoru, **predsjednik Vlade** obećao je ne samo pisani odgovor nego i cjelovitiji pogled Vlade na što je sve potrebno učiniti za osiguranje više stope rasta, a pretpostavka za to je veći izvoz. Premijer je još, među ostalim, rekao kako se namjeravaju povući još neki

reformski potezi radi konkurentnosti gospodarstva, bez oportunitizma i bez oklijevanja te da otpora tome ima - od fleksibilizacije radnog gospodarstva nadalje. To su teme, dometnuo je, o kojima se trenutačno diskutira i među socijalnim partnerima, diskusija nije laka, interesi su veoma oprečni, a od mogućeg konsenzusa zavisit će odgovor na pitanje hoće li se povući svi potezi da bi gospodarstvo bilo konkurentnije.

Obrana od tuče

Ivana Jarnjaka (HDZ) zanimalo je (zatražio je pisani odgovor) kada će pred parlament stručni nalaz istraživanja učinkovitosti obrane od tuče. Ljudi prigovaraju, rekao je, zašto postojeći sustav, koji upotrebljavaju u svijetu još samo Hrvatska i Srbija, ne funkcionira (lani, npr. ogromne štete). Zbog toga se, a i zbog pomanjkanja sredstava, reducira postojeća mreža obrane od tuče.

Premijer **Račan** izvijestio je zastupnika da je Vlada odredila prijelazno razdoblje od jednu plus jednu godinu da struka definitivno dade nalaz i odgovori na pitanje "da" ili "ne", napomenuvši kako je Vlada htjela izbjeći da politički arbitriraju kad se već struka ne može složiti. Nema razloga, još je dometnuo, da se pisano ne odgovori na upit.

Ivan Jarnjak izvijestio je premijera da ima dopis sa 120 potpisa raketara iz sjeverozapadne Hrvatske, koji tvrde da postojeći sustav ne funkcionira zbog redukcije mreže. Uz to je upozorio da Hrvatska nema sporazum sa Slovenijom i BiH te apelirao da širi puk obavijesti što se novo predviđa.

Blokirane tvrtke

Željko Malević (SDP) upitao je što Vlada može učiniti za osječku metalnu firmu "Olt" (i slične), koja je nakon dvogodišnjeg preustroja uspjela stati na noge i sklopila mnoge izvozne poslove, ali zato što još nije odblokirana ne može kreditno popratiti (kod HBOR-a ne može dobiti Bon 2) obveze preuzete oko izvoznih poslova. Kad bi to bilo moguće izašla bi sama iz stečajja.

Potpredsjednik Vlade RH, **Slavko Linić**, odgovorio je da su konkretni problemi riješeni Zakonom o nabavi robe - predviđeno je da društva u stečajju s preustrojem nisu dužna dostavljati te podatke te da mogu

konkurirati sa svim natječajima, pa problema nema.

Zavod za statistiku izradio je Studiju nacionalnih računa (na jednom mjestu prikupljat će se podaci o svakom trgovačkom društvu), koje će voditi Financijska agencija. Zakoni koji će regulirati nacionalne račune, način njihova vođenja i dostave podataka bit će u proceduri do kraja godine.

Zastupnik je bio zadovoljan odgovorom.

Zaštita okoliša

Marijana Petir (HSS) upitala je što Vlada kani poduzeti radi povećanja proračunskih sredstava za zaštitu okoliša, provedbu važećih zakona i uvažavanje zaštite okoliša od drugih sektora te vidi li u tome razvojnu šansu Hrvatske. Obrazlažući pitanje, zastupnik je, među ostalim, upozorio na šokantan podatak - da Hrvatska za zaštitu prirode izdvaja po stanovniku svega 10 kuna godišnje, manje od vrijednosti kutije cigareta.

Prema naputku premijera, na upit je odgovorio zamjenik ministra graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša, **Roland Žuvanić**. Rekao je da zastupnica, kao glasnogovornica Ministarstva, zna da je kod planiranja proračun za četiri godine za sljedeću planiranu 220 milijuna kuna, ili praktički duplo nego ove godine.

Marijana Petir komentirala je da je pitanje postavila premijeru, jer je interesira politika Vlade, koji u javnim istupima govori o prioritetima i razvojnim šansama Hrvatske. Pitanje je, pojasnila je, bilo - da li će se kroz neke poticajne mjere, dobro čuvani okoliš iskoristiti kao razvojna šansa Hrvatske. Uslijedio je i ispravak zamjeniku ministra - već tri i pol mjeseca nije glasnogovornica tog ministarstva.

Uslijedio je dodatni odgovor premijera **Ivice Račana**. Pitanje je prosljedilo resornom ministarstvu zato što očekuje, i zahtijeva, da oni koji pokrivaju određena ministarstva znaju više i detaljnije nego predsjednik Vlade. Tako će zastupnica dobiti kvalitetniji odgovor.

Premijer je, obećavši pisani odgovor, izvijestio zastupnicu da i Sporazum s Europskom unijom i onaj o stabilizaciji i pridruživanju obvezuju na povećana izdvajanja u zaštitu okoliša. Naglasio je da je problem slojevit - na mnogim se područjima mora dati doprinos, mora se zau-

staviti ubrzano zagađivanje Hrvatske kako bi se sačuvala njezina prednost u odnosu na neke druge države.

Cestovni promet

Mr.sc. **Nevio Šetić (HDZ)** upitao je premijera jesu li izvršene sve pripreme projektiranja i izvlaštenja zemljišta i objekata te ishođenje suglasnosti, građevinskih dozvola, a i usuglašavanje dodirnih točaka s Republikom Slovenijom i kada će započeti građevinski radovi za dionicu autoceste, na riječkom području, Rupa-Jušići (17,2 km) i Orehovica-Bakar (12,4 km).

Zastupnik je još podsjetio da je riječ o ulaznim vratima cestovnog prometa iz pravca sjeverozapadne Europe i da obje dionice imaju godišnji promet iznad 10 tisuća vozila (ljeti iznad 17 tisuća) te na nedavno tumačenje premijera kako dinamika izgradnje nijednog planiranog projekta autoceste nije ugrožena posebnim zaključkom Vlade o ubrzanoj izgradnji autoceste Bosiljevo - Sveti Rok - Split.

Predsjednik Vlade, **Ivica Račan**, odgovorio je da će se o tome više razgovarati tijekom njegove, i još nekih ljudi, posjete Istarskoj županiji, a da konkretnije na upit, posebno kad je riječ o delikatnim stvarima kao što je izvlaštenje, može odgovoriti nadležni ministar.

Radimir Čačić je najprije potvrdio da ometanja programa neće biti, da će do 2004. kako je planirano, biti dovršene obje dionice spomenute autoceste. Imovinsko-pravni odnosi nisu dokraja riješeni, odvijaju se u kontinuitetu. Ima značajnih komplikacija na dijelu spoja zaobilaznice Rijeke prema Žutoj Lokvi za utvrđivanje koridora za jadransko-jonsku cestu. To je međuresorski dio koji će se rješavati s Ministarstvom prometa i Ministarstvom za javne radove, obnovu i graditeljstvo. Koridore se tek utvrđuje, još nije započeto projektiranje, ali to i nije u ovom programu - rekao je ministar, složivši se, na kraju, da je riječ o žarišnoj prometnoj točki te da treba maksimalno koordinirati napore za završavanje tih projekata u dijelu autocesta i onoga što obavlja Ministarstvo prometa i veza.

U dodatnom javljanju, ministar je još pojasnio da je rekao kako će dovršenje biti 2004. Nije sporan promet, ne traži se opravdanje za investicije. Nije sporna za Vladu

činjenica potrebe izgradnje tog dijela autoceste već samo dio od Rupa do granice, što se mora dogovoriti s talijanskom stranom, sa Slovincima.

Suradnja s Haagom

Ljerka Mintas-Hodak (HDZ) podsjetila je na nedavni posjet haaške tužiteljice gospođe Carle del Ponte Hrvatskoj koji je veći dio političke javnosti pozitivno ocijenio. Međutim, na marginama te ocjene moglo se, kaže, pročitati u medijima, osobito u uvodnicima određenih tjednika bliskih Vladi, te zaključiti po nekim izjavama premijera Račana, da se ujesen, nakon sadašnjeg usmjerenja Haaga na privedenje ratnih zločinaca iz Srbije, ponovno mogu očekivati nove optužnice za Hrvate ili za državljane Republike Hrvatske.

U nastavku je spomenula da je lani u srpnju, prilikom rasprave o suradnji Republike Hrvatske s Haaškim sudom (kada je odbijen konkretni prijedlog HDZ-a za izmjenu Ustavnog zakona o suradnji s Haaškim tribunalom) većina zastupnika podržala zaključak da Vlada razmotri mogućnost promjene postojećeg ili donošenja novog ustavnog ili drugog zakona o suradnji s međunarodnim sudovima, sukladno ratificiranom Rimskom statutu. Svrha - prigodom odlučivanja o predaji hrvatskih optuženika osigurati veće ovlasti domaćem pravosuđu u procjenjivanju temelje li se optužnice na nedopustivim političkim kvalifikacijama, kao što je to i premijer ustvrdio kad je bila riječ o optužnici protiv generala Gotovine.

Zastupnicu zanima što je Vlada dosad napravila u provedbi spomenutog zaključka Hrvatskog sabora.

Po riječima potpredsjednika Vlade dr.sc. **Gorana Granića**, Vlada RH trajno analizira svoj odnos s Haaškim tribunalom i u skladu s tim procjenjuje koje je poteze najbolje povući. Zaključivši da promjena Ustavnog zakona Hrvatskoj ne bi donijela nikakvu korist, pokrenula je inicijativu da hrvatsko pravosuđe procesuirat ratne zločine, s čime je upoznala i Haaški tribunal i tužilaštvo. Oni, dakako, koriste ovlasti koje im je dao Statut, a taj akt i odluke Vijeća sigurnosti ne omogućavaju domaćem zakonodavstvu da preispituje optužnice prije nego se taj proces pokrene pred sudom u Haagu. Iz tih razloga Vlada stoji na stanovištu da bi to bila samo politička

manifestacija, bez ikakve koristi i dobiti za Republiku Hrvatsku. Drži da bi hrvatsko pravosuđe trebalo postupno preuzeti sve slučajeve, a najbolji put za to je da u pregovorima dokažemo spremnost, a i sposobnost naših sudova da rade taj posao. Dakako, konačnu odluku o tome donijet će Sud odnosno tužiteljstvo u Haagu.

Nije točno da bi bilo kakva promjena postojećeg Ustavnog zakona, pa čak i njegovo dovođenje u sklad s ratificiranim Rimskim statutom bila samo politička manifestacija, nego dovala je **Ljerka Mintas-Hodak** (to je proizašlo iz rasprave u ovom visokom Domu a tako misle i pravni stručnjaci). Čak, štoviše, Hrvatski sabor je zadužio Vladu da pronađe način da se naše zakone o suradnji s međunarodnim sudovima uskladi s Rimskim statutom. Zastupnica, kako reče, pozdravlja prijedlog da hrvatsko pravosuđe preuzme suđenje za ratne zločine u Hrvatskoj. Međutim, po ocjeni istaknutih pravanih stručnjaka to je ipak više u sferi naših želja, nego li spremnosti Haaškog tribunala da tako postupi, zaključila je.

Prijenos vlasništva nad zemljištem

Matu Jukića (HDZ) je zanimalo što se poduzima da bi jedinice lokalne samouprave, sljednice bivših općina, stekle vlasništvo nad poljoprivrednim i šumskim zemljištem koje im je prijeko potrebno za rješavanje infrastrukturnih problema i realizaciju razvojnih projekata (riječ je o zemljištu koje je nekada bilo društveno vlasništvo, a sada pripada državi).

Dugotrajan proces tranzicije od društvenog ka privatnom vlasništvu je manje - više završen, pojasnio je potpredsjednik Vlade, **Slavko Linić**. Naime, u proteklih 10 godina država je zakonskim putem postala vlasnikom dobrog dijela zemljišta i tu se više ništa ne može promijeniti. Međutim, niti jedna jedinica lokalne samouprave nije prikraćena u tome da svojim prostornim planovima itekako utječe na razvitak. Omogućeno im je, naime, da uvode dodatne poreze na imobiliziranu imovinu, od čega je dosad bila izuzeta samo državna imovina. Vlada će, kaže, pribjeći izmjeni zakona samo da bi ubrzala postupke prijenosa vlasništva na privatne vlasnike, ne na jedinice

lokalne samouprave, već na potencijalne investitore. Bude li se taj zakon narednih mjeseci uspješno provodio, lokalnim jedinicama omogućit će se da svojim poreznim instrumentarijem sankcioniraju i državna tijela, odnosno trgovačka društva u vlasništvu države, koja ne stave svoju imovinu u funkciju.

Mate Jukić nije bio u potpunosti zadovoljan ovim odgovorom. Spomenuo je da je temeljem prostornog plana proširen prostor za građevinsko zemljište u vlasništvu Hrvatskih šuma. Još prije više mjeseci nekoliko hrvatskih branitelja podnijelo je zahtjeve za izgradnju stambenih objekata na tom zemljištu, ali zbog spore procedure rješavanja tih zahtjeva kod Hrvatskih šuma ne mogu doći do potrebnih dozvola.

Način rada Hrvatskih šuma, te odgovornost njihova Nadzornog odbora i Uprave nema veze sa zakonskom procedurom o prijenosu vlasništva, konstatirao je **Slavko Linić**. Obecao je zastupniku pisani odgovor o tome u kojoj su fazi postupci u Hrvatskim šumama, vezano uz moguću interes za prodaju i najam zemljišta.

Kadrovska reforma u MUP-u

Vlado Jukić (HSP) adresirao je svoje pitanje ministru unutarnjih poslova. Svjedoci smo - kaže - dugotrajnog štrajka otpuštenih policajaca na Markovom trgu. Nema razloga ne vjerovati ministrovj tvrdnji da su u procesu zbrinjavanja viška zaposlenih u MUP-u strogo poštovani kriteriji utvrđeni Programom zbrinjavanja (stručna sprema, radni staž u struci i položen državni stručni ispit). Zanimaga, međutim, jesu li osim navedenih kriterija koji se temelje na Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, možda postojali i neki drugi (npr. nacionalni) budući da u MUP-u danas radi više stotina policajaca, uglavnom srpske nacionalnosti, koji nemaju odgovarajuću stručnu spremu ni položen državni stručni ispit.

Šime Lučin, ministar unutarnjih poslova, opovrgnuo je tvrdnju zastupnika da bivši policajci štrajkaju. Kako reče, oni prosvjeduju ili, točnije rečeno, dežuraju, budući da se izmjenjuju svaka dva dana.

Potvrdio je da su druge konstatacije zastupnika točne. Kako reče, MUP je u početku reforme kod otpuštanja djelatnika primjenjivao iste kriterije

za sve, ali kad je takva kadrovska politika dala određene rezultate, upozoreni su od više međunarodnih institucija da time krše obveze koje je Vlada RH preuzela 1997. godine potpisivanjem Erdutskog sporazuma. Naime, iz tog sporazuma proistekao je i tzv. memorandum o prijelaznim policijskim snagama u kojem, među ostalim, stoji da ni pod kakvim uvjetima policajci srpske nacionalnosti ne mogu izgubiti posao (pa i ako ne polože državni ispit). Precizira se, također, da taj memorandum vrijedi nakon prestanka mandata ovih posebnih policijskih snaga.

Po riječima gospodina Lučina Ministarstvo će najesen predložiti Vladi da se problem o kojem je riječ riješi na drugačiji način, tako da se ne krši ni Zakon o državnim službenicima i namještenicima, niti sporazumi i međunarodni ugovori preuzeti od bivše Vlade (već se priprema jedan projekt u tom pravcu) a u međuvremenu se radi na tome da spomenuti policajci (ima ih puno manje nego što tvrdi zastupnik) prođu odgovarajuću izobrazbu.

Budući da nije bio zadovoljan odgovorom, zastupnik je zahtijevao pismeni odgovor s priložima. Kako reče, nije uvjeren u to da odredbe Erdutskog sporazuma na bilo koji način obvezuju Vladu i Ministarstvo. U svakom slučaju, ne mogu derogirati postojeće zakonske propise, zaključio je.

Nadovezujući se na pitanje prethodnika **Juraj Njavro**, dr.med. (HDZ), napomenuo je da u hrvatskom Podunavlju rade i policajci koji stanuju i žive u Srbiji što uznemiruje prognanike, odnosno povratnike (često dolazi do određenih nespo razuma). Osim toga, postoje sumnje da među tom grupom, koja nije tako mala, ima i onih koji su tijekom Domovinskog rata sudjelovali u pobuni, pa možda čak i počinili neka kažnjiva djela. Zastupnik pita kako Vlada namjerava riješiti taj problem te napominje da to nije predviđeno u Erdutskom sporazumu. Istodobno, kaže, na Trgu svetog Marka, ispred Vlade, već gotovo dva mjeseca prosvjeduju otpušteni hrvatski redarstvenici, većina kojih je neopravdano dobila otpust. Zanimaga i kako Vlada misli riješiti problem njihova zapošljavanja.

Na početku svog odgovora ministar unutarnjih poslova **Šime Lučin** napomenuo je da provođenjem reforme nije promijenjen odnos hrvatskih i srpskih policajaca u istočnoj

Slavoniji (u istom postotku smanjen je broj i jednih i drugih). Upozorenje zastupnika odnosi se, kaže, na svega nekolicinu policajaca i on je osobno dao nalog da se to pitanje riješi. Predstavnici međunarodnih institucija, doduše, tumače da je njihov ostanak u službi zajamčen spomenutim memorandumom, ali su pristali na to da se taj problem riješi do jeseni.

Što se tiče bivših policajaca, pa i onih koji su danas na Trgu svetog Marka, svi su oni imali priliku dobiti posao, ali žele raditi samo u Hrvatskoj policiji. A tamo više nema mjesta, jer se Vlada i Ministarstvo kod utvrđivanja ukupnog broja djelatnika moraju pridržavati određenih standarda (npr. broj kaznenih djela, broj građana, dužina granice, itd.).

U svom ponovnom javljanju zastupnik je upitao postoji li ijedna druga zemlja u Europi gdje rade policajci koji prebivaju i žive u susjednoj državi ("pri dolasku i odlasku na posao se presvlače, stideći se hrvatske odore i hrvatskog znakovlja"). Je li to priloga novoj balkanskoj integraciji ili sklop nekih novih asocijacija, pa smo mi preduhitrili Europu, pita Njavro.

Ministar mu je odgovorio protupitanjem: "Zašto vi, koji ste sjedili u Vladi koja je donijela tu odluku niste to promijenili (niste ni mogli jer je takav bio međunarodni sporazum). Ako ovlastite ovu Vladu da postupa drugačije mi ćemo tako i postupiti i onda ćemo riješiti to pitanje, imajući pritom na umu sve međunarodne konzekvence."

Određivanje granica na Prevlaci

Anto Đapić (HSP) podsjetio je na činjenicu da je još jedan mandat UN-a na Prevlaci pri kraju, te da ima najava da bi se do kraja ove godine moglo riješiti to otvoreno pitanje između Hrvatske i Srbije, odnosno Crne Gore. Izjavio je da njegova stranka podržava demilitarizaciju Prevlake, kao jednu od strateških odrednica hrvatske pregovaračke pozicije (to proizlazi iz izjave premijera Račana prigodom nedavne posjete Dubrovačko-neretvanskoj županiji). Upitao je premijera zašto nije prokomentirao nedavnu izjavu crnogorskog predsjednika Đukanovića, koju su prenijeli hrvatski mediji, o tome kako očekuje da Hrvatska neće biti kruta, odnosno da će popustiti kod određivanja središnje crte morskog razgraničenja prema institutu međunarodnog prava.

Nema sumnje da se hrvatska Vlada zalaže za demilitarizaciju Prevlake, kaže zastupnik, no zanima ga ostaje li čvrsto pri onome što je utvrdila Badinterova komisija, odnosno pri međunarodno priznatim granicama Republike Hrvatske vezano uz Prevlaku i korištenju instituta crte sredine, kad je riječ o razgraničenju mora između Hrvatske i Crne Gore, kao našim odrednicama u budućim pregovorima s Crnom Gorom.

Za nas je Prevlaka bila i ostaje sigurnosno, a ne granično pitanje, naglasio je premijer **Račan**. To znači da su meritorna stajališta Badinterove komisije i sve ono u određivanju granica na što se ona pozivala.

Očekujemo da se pitanje Prevlake doista riješi tijekom ove godine i to kroz suradnju s drugom stranom, u ovom slučaju organima Jugoslavije, odnosno Crne Gore i Srbije. Naime, dođe li do produženja mandata UN-a to će zasigurno biti samo tehničko produženje, najvjerojatnije za razdoblje od tri mjeseca. To znači da bismo mogli ostvariti ambiciju da to pitanje tijekom ove godine bude definitivno riješeno, a gospodarski i ostali aspekti suradnje uslijedit će nakon toga, izjavio je premijer.

Zastupnik je bio samo djelomično zadovoljan njegovim odgovorom. Primijetio je da izjava predsjednika Đukanovića svjedoči o tome da Prevlaka za njih nije samo sigurnosno pitanje, budući da je doveo pod upit određivanje crte sredine kao instituta razgraničenja između hrvatskoga i crnogorskog dijela Jadrana. Kako reče, volio bi da je premijer izjavio da će Hrvatska ustrajati na primjeni instituta iz Konvencije o pravu mora iz 1982. o tome kako se označava morska granica između dviju država, da se ne bi dogodilo da u pregovorima to postane otvoreno teritorijalno pitanje.

Premijer Račan je rekao da se iz njegova odgovora moglo zaključiti da misli na crtu koja ide sredinom mora.

Nastava na hrvatskom jeziku u školama hrvatskog Podunavlja

Josip Sesar (HDZ) je u obrazloženju svog pitanja upućenog ministru prosvjete i športa naveo da se povratnici u hrvatsko Podunavlje nisu mogli pomiriti s tim da im djecu uče nastavnici srpske nacionalnosti, pa su pisali peticije ravnateljima

škola, županijskim uredima i Ministarstvu prosvjete i športa. Po riječima zastupnika županijski uredi su, u dogovoru s ravnateljima, odnosno vršiteljima dužnosti ravnatelja pojedinih škola, nastalu situaciju rješavali politički. Naime, na temelju potpisane izjave Vlade i UNTAES-a formalnopravno su zaštitili učitelje i nastavnike srpske nacionalnosti ugovorima o radu na neodređeno vrijeme, i to bez izravnog zaduženja u nastavi, a na određeno vrijeme zaposlili nove učitelje i nastavnike kojima svakih nekoliko mjeseci produžuju ugovore o radu.

Zastupnika interesira što Ministarstvo namjerava poduzeti da se djelatnici koji su na taj način radili u školama duže od četiri godine ne nađu na ulici, te da se učenicima hrvatske nacionalnosti osigura nastava na hrvatskom jeziku, što je zakonska obveza.

Ivan Vavra, zamjenik ministra prosvjete i športa, obećao je zastupniku cjelovit pismeni odgovor, nakon što Ministarstvo prikupi potrebnu dokumentaciju s terena.

Primjena Zakona o obnovi Vukovara

Borislav Graljuk (LS) je informirao zastupnike da je u ožujku ove godine Vlada donijela odluku o primjeni posebnih poticajnih mjera iz članka 24. Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara i na područje Grada Iloka te općina Tovarnik i Lovas. Drži da bi bilo logično, a i prijeko potrebno, da isti tretman imaju i općine Bogdanovci i Tompojevci. U prilog tome napominje da su navedene općine, uz preporuku Vukovarsko-srijemske županije, zahtijevale da se spomenuta odredba primijeni i na njihovo područje, ali su dobile neuvjerljiv negativan odgovor Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Riječ je, kaže, o prostoru koji je prirodna gospodarska i svekolika sastavnica Grada i općine Vukovar te o stanovništvu koje je branilo grad kao njegovo prirodno okruženje, ali i unutar ustrojstva obrane. Osim toga, na tom području uz Hrvate, kao većinski narod, žive i pripadnici nacionalnih manjina (Rusina, Ukrajinaca, Mađara i dr.). Sela u kojima žive (Petrovci, Mikleuševci, Čakovci i druga) pretrpjela su u Domovinskom ratu teške materijalne štete i ljudske žrtve napominje zastupnik. Njegovo

konkretno pitanje Vladi je glasilo: misli li i kada ispraviti pogrešku načinjenu nelogičnom i selektivnom odlukom na štetu drastično stradalih i osiromašenih naselja te žitelja općina Bogdanovci i Tompojevci?

U odgovoru na to pitanje **Venko Ćurlin**, zamjenik ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo, napomenuo je da se bez odluke Vlade područje primjene Zakona o obnovi Vukovara ne može proširiti na druge jedinice lokalne samouprave. Vlada je to već učinila za područja Iloka, Lovasa i Tovarnika, ali ne i za ona za koja to predlaže zastupnik. Međutim, to je slučaj samo s ovim zakonom, dok se sve ostale odrednice Zakona o obnovi područja od posebne državne skrbi primjenjuju i na ostale općine.

Nezadovoljan tim odgovorom **Borislav Graljuk** je primijetio da su općine Bogdanovci i Tompojevci prag grada Vukovara i zemljopisno naslonjene na njega i znatno su bliže od Iloka, Lovasa ili Tovarnika.

Elektra i privatni smještaj

Zastupnik **Ante Markov (HSS)** je u uvodu svoga pitanja rekao da je prije početka turističke sezone 2001. godine Hrvatska elektroprivreda aktivirala već gotovo zastarjelu uredbu o načinu obračuna i naplate potrošnje električne energije za one korisnike koji se bave iznajmljivanjem soba i ležajeva tzv. privatnim smještajem.

Oni su dobili obavijest da u roku 60 dana trebaju napraviti paralelne instalacije i uvesti dodatne satove za obračun potrošnje što bi ih koštalo oko 5 tisuća eura, a primjenjivao bi se obračun kao za industrijsku potrošnju.

Pošto to većina nije učinila, uslijedili su otkazi ugovora iznajmljivačima (u svakoj županiji između 100 i 200 otkaza).

Nakon toga dolaze na naplatu računi koji su mahom premašili višestruke cjelogodišnje iznose potrošnje električne energije.

Slijedom toga Hrvatski je sabor (Odbor za turizam) pokrenuo inicijativu zajedno s Ministarstvom turizma da se ta situacija razriješi, te je uslijedilo obećanje da će Hrvatska elektroprivreda do 1. siječnja ove godine donijeti novi tarifni sustav koji bi bio i zakonski usklađen sa zahtjevima i potrebama turizma.

Pitanje zastupnika je glasilo - zbog čega ta problematika još uvijek nije

riješana, a približava se turistička sezona. Boji se, rekao je da ćemo ponovno u tijeku sezone imati iste probleme. Pitanje je i zbog čega nismo dobili novi prijedlog tarifnih cijena i usluga.

U svom je odgovoru ministrica turizma mr. **Pave Župan-Rusković** potvrdila točnost informacije i rekla da se još čeka od HEP-a novi tarifni sustav. Dodala je da su lani upozoravali sve iznajmljivače da ne stavljaju nove satove jer se još uvijek čeka.

Ovom je odgovoru **Hrvoje Vojković**, ministar gospodarstva dodao podatak da je novi tarifni sustav u izradi i bit će gotov u sljedeća dva tjedna.

Zastupnik **Ante Markov** je upozorio da će se time dobroano zakasnuti s obzirom na to da teku pripreme za turističku sezonu. Zato je predložio Vladi da razmotri mogućnost da privremeno riješi ovaj problem i zatražio pisani odgovor.

Nezakonite uknjižbe na atraktivna zemljišta

Zastupnik dr.sc. **Petar Turčinović (IDS)** svoje je pitanje uputio ministru gospodarstva. Uvodno je rekao da još uvijek ima pljačke u nezavršenom procesu privatizacije, te postavlja pitanje vezano uz članak 47. Zakona o privatizaciji prema kojem se dionice koje nisu upisane u temeljni kapital poduzeća prenose na Fond za privatizaciju. U slučaju turističkih interesantnih poduzeća to su najčešće kampovi, okoliši velikih hotela i druga izuzetno atraktivna zemljišta.

Sada se događa da najinteresantniji dijelovi zemljišta unutar turističkih naselja bivaju uknjiženi u gruntovnicu trgovačkim društvima koja su kupila određenu nekretninu, a upisuju zemljište kojemu je vlasnik Fond za privatizaciju. S tim u vezi pitanje glasi - ima li Fond uvid u to koliko se trgovačkih društava nezakonito uknjižilo u gruntovnicu bez rješenja Fonda za privatizaciju po tzv. visećoj imovini kako se to zove, te koliko je parnica Fond pokrenuo ne bi li se spriječio taj proces.

Odgovor je dao ministar gospodarstva **Hrvoje Vojković** i potvrdio da je temeljem odredbe u članku 47. Zakona o privatizaciji, Fond vlasnik nekretnina koje nisu ušle u pretvorbu te da se događa da se uslijed lošeg rada nekih sudova možda i u sprezi s nekim pojedincima na lokalnoj razini

pojedinci upišu kao vlasnici nekretnina iako za to ne postoji pravna osnova. Fond u takvim slučajevima pokreće tužbe za utvrđivanje prava vlasništva. Na pitanje je moguće detaljno izvijestiti pismeno, odnosno o tome koliko je takvih postupaka jer je to veliki problem koji imobilizira taj dio procesa privatizacije.

Brže riješiti pitanje povrata imovine

Zastupnik mr.sc. **Nikola Ivaniš (PGS)** je postavio pitanje povrata imovine koja je dana na korištenje fizičkim osobama temeljem tog zakona iz 1995. godine (prestao važiti 1998.). S obzirom na to da je problem vrlo težak potrebno ga je riješiti, rekao je. O njemu su govorili brojni dužnosnici Vlade, a k tome, zbog nerješavanja toga problema, u porastu su sudski slučajevi na Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourg. I naše je pučko pravobraniteljstvo potvrdilo da će ti vlasnici dobiti sporove na europskom sudu jer je vlasništvo temeljno ljudsko pravo. Međunarodni izvori govori o 18 tisuća imovinskih jedinica. Zbog toga što smatra da Hrvatskoj taj proces na Europskom sudu nije potreban, apelirao je da se pristupi bržem rješavanju toga problema u zemlji.

Stoga pita - što je sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posebnoj državnoj skrbi koji je bio na jednom čitanju u Saboru i što je s akcijskim programom Vlade.

Odgovor je dao zamjenik ministra za javne radove **Venko Ćurlin**. Zakon o posebnoj državnoj skrbi upućen je u proceduru, na usuglašavanje svih ministarstava i drugih tijela i nakon primjedbi koje se očekuju i njihove obrade bit će upućen Saboru.

Dodatni odgovor dao je potpredsjednik Vlade dr.sc. **Goran Granić** i glasi - akcijski plan Vlada je prihvatila, na snazi je i primjenjuje se, a početkom sljedećeg mjeseca treba biti predstavljen Međunarodnoj zajednici od koje se očekuje pomoć za realizaciju toga plana.

Nepotreban monopol poduzeća "Kordun"

Zastupnik dr.sc. **Tonči Tadić (HSP)** je pitanje uputio ministrici turizma.

Uz pohvalu ministričnoj inicijativi za poboljšanjem hrvatske turističke

ponude privatnim smještajem, iznio je podatak da je "nekome u turističkoj zajednici palo na pamet obvezati sve iznajmljivače soba na Jadranu da nabave nove oglasne ploče s kategorizacijom soba a svi oni (deseci tisuća iznajmljivača) svoju oglasnu ploču mogu nabaviti samo u poduzeću "Kordun" Karlovac. Uz napomenu da u pojedinim zaštićenim dijelovima Hvara, Dubrovnika i drugih starih gradova, oglasna ploča treba biti samo od prirodnih materijala upitao je - kome treba ovakav monopol firme "Kordun" d.d., Karlovac.

Odgovor je dala ministrica turizma mr.sc. **Pave Župan-Rusković**. Rekla je da ni sama nije sretna takvim rješenjem ali ga je zatekla jer je iz 1995. godine kada je s Kordunom potpisan ugovor. Oni su nabavili nekoliko desetaka tisuća ploča i svi naknadni razgovori o prekidu tog ugovora nisu uspjeli, a nažalost privatnici po pravilniku moraju imati ploču. U postojećoj situaciji ima ih samo 10 tisuća od ukupno 32 tisuće registriranih iznajmljivača. U novoj registraciji će biti postavljena nova vrsta ploča ali za sada samo za hotelijere jer privatni smještaj još nije došao na red.

Tonči Tadić je rekao da očekuje od ministrice, a stoji iza svih iznajmljivača soba na Jadranu da odustane od pravilnika jer je monopol firme Kordun zaštićen sa 7.500 kuna kazne ako se kod njih ne nabave ploče.

Iz ugovora potpisanoga 1995. godine ne može se izaći bez posljedica koje nisu male, rekla je mr.sc. **Pave Župan-Rusković**, a mr.sc. **Mato Arlović** dodao - treba vidjeti jesu li posljedice manje od ugovora.

Rješenje za 100-postotne invalide

Zastupnik **Đuro Dečak (HDZ)** je rekao da je saborski Odbor za ratne veterane predložio Vladi da se hitnim postupkom upute Saboru izmjene i dopune zakona o ratnim 100-postotnim invalidima prve skupine. Potpredsjednica Vlade Željka Antunović je to prosljedila resornom ministarstvu a po usmenim saznanjima resorno ministarstvo vratilo Vladi. Budući da je bilo za očekivati da će na ovoj sjednici biti provedena rasprava zanima ga zašto taj radni materijal nije uvršten u ovu sjednicu Sabora.

Odgovorila je predsjednica Vlade **Željka Antunović**. Budući da je infor-

macija djelomično točna, pojasnila je da je prijedlog mogućih rješenja došao u uža vladina tijela kako bi se ocijenilo koja su od predloženih rješenja najprihvatljivija. Pitanje je vrlo ozbiljno a radi se o 450 obitelji. Dodatni je zadatak Ministarstva branitelja da pojedinačno procijeni stvarne potrebe i stvarno imovinsko stanje i na temelju tog podatka ministarstvo će pripremiti a Vlada predložiti konačno, i nada se, rekla je, prihvatljivo rješenje.

Kako riješiti dugovanja?

Zastupnik **Vilim Herman (HSL)** govorio je o tvrtki MK Slavonija. "Potrebno je izvršiti nagodbu, a zapravo primijeniti Zakon o naplati dospjelih i nenaplaćenih poreza, carina, doprinosa i državnih jamstava. Ministarstvo gospodarstva pozitivno reagira i upućuje prijedlog da se toj firmi, a i sličnih firmi po Slavoniji, Baranji ima dosta, izade ususret. Ministarstvo gospodarstva taj dopis i prijedlog šalje, i on dolazi do Ministarstva financija. No ništa se ne događa".

Postavio je pitanje ima li Vlada interesa takve i slične primjere rješavati, a ako da, kakav je onda odnos između Ministarstva gospodarstva i Ministarstva financija? Radi se o 400 ljudi, koji, kako kaže, "imaju priliku stati na svoje noge". Rekao je da je MK Slavonija riješiti primjer i za mnoge druge tvrtke. Zatražio je da se ova dva ministarstva dogovore i da riješe problem koji je veoma važan.

Odgovor je dao potpredsjednik Vlade, gospodin **Linić**. Osvrnuo se na Zakon o potraživanju. Naime, mogu se dva ministarstva dogovarati koliko god hoće, samo moraju poštivati zakone RH. "U tom zakonu smo rekli da sva potraživanja do kraja 2000. godine možemo po člancima zakona regulirati sa svojim dužnicima. Očekivao sam da će možda u Saboru mnogi zastupnici, poznavajući poteškoće u gospodarstvu, predložiti da uđe i 2001. godina. No, to se nije dogodilo. Optužena je Vlada da opraštamo neodgovornim dužnicima i poreze i doprinose i obveze prema pojedinim fondovima, a da ne govorim i robnim rezervama. A to znači da nitko od ministarstva, pa ni Ministarstvo gospodarstva, ni Ministarstvo financija nemaju pravo. Jer je u zakonu jasno rečeno u kojem dijelu možemo nešto ugovoriti".

Rekao je da treba biti svjestan problema da mnogi gospodarski subjekti ne plaćaju obveze u 2001. godini, da su se ponašali neprihvatljivo, i ne samo da nisu plaćali stare dugove, nego ni tekuće. To stanje pokušava sada razriješiti Fond za privatizaciju, a svjestan opasnosti što donosi primjena Zakona o platnom prometu, našao je rješenje po kojem se jedino privatizacijom može pokušati naći izlaz.

"Dogovaramo da eventualno zaposleni i uprave preuzmu u vlasništvo te trgovačke subjekte. Ali naravno tada će opet Vlada, ali ne po Zakonu o otpisu potraživanja, jer ni ona nema ovlasti, nego opet po onoj staroj uzrečici, za jednu kunu otpisujući i 2001. godinu, probati naći nove vlasnike. Jer je to jedini model i po tim posebnim uvjetima Vlada temeljem Zakona o privatizaciji može odlučiti. I opet ne znamo da li ćemo dobro učiniti", rekao je Linić.

Naglasio je da je teret posla upravo na upravama, da se probaju organizirati u zatvorene investicijske fondove, pa da se potom dogovore s radnicima da preuzmu neke kredite za obnovu proizvodnje, a Vlada bi im onda prodala trgovačko društvo za jednu kunu. Naime, potpisali bi ugovor po Zakonu o otpisu potraživanja i Vlada bi onda temeljem Zakona o privatizaciji oprostila i neodgovorno neplaćanje obveza u 2001. godini.

"Prema tome, kao što vidite nije to samovolja ili volja pojedinih ministarstava, nego zakonske ovlasti koje netko ima ili nema", rekao je Slavko Linić.

Dodao je da dati otpis potraživanja za 2001. godinu nitko nema pravo, po Zakonu o otpisu.

Nada se da će se na ovaj način riješiti problem, ne samo u Slavoniji, nego i u još nekim trgovačkim društvima.

Potrebno je puno rada uprava koje se moraju organizirati zajedno s radnicima, ako žele ući u rizik poduzetničkog poslovanja. Ako se to ne dogodi, boji se da će rješenje biti stečajevi.

Tada je zastupnik **Vilim Herman (HSL)** nadodao da je iz dokumenata razumio da Ministarstvo gospodarstva svakako ne bi predlagalo ono što je nezakonito. Dakle, predlagalo je ono što je zakonito i moguće.

Vizni režim sa Srbijom

Zastupničko pitanje potom je postavila zastupnica **Zdenka Babić-Petričević (HDZ)** ministru unutarnjih poslova, gospodinu Šimi Lučinu. Naime, liberalizacijom viznog režima sa Srbijom najavljuje se dolazak 100 tisuća turista iz Srbije. Pitala je ministra po kojem članku Zakona o kretanju i boravku stranaca je najavio turističke putovnice?

Naime, po odredbama zakona, strancu koji nema važeću putnu ispravu, a dolazi radi turističkog ili poslovnog posjeta, Policijska uprava, odnosno Policijska stanica nadležna za kontrolu prelaska državne granice može izdati graničnu propusnicu, na temelju isprave o identitetu, koji je strancu izdala država čiji je državljanin.

No, budući da je ovo jedna posebna okolnost, a ratne rane nisu zarasle, pita "kako će se kontrolirati, odnosno spriječiti ulazak ubojica hrvatskog naroda u Hrvatsku?"

Također, zatražila je pismeno očitovanje ministra na činjenicu da pripadnici hrvatskog naroda iz BiH, Vojvodine, Bugarske, Rumunjske i zapadnih zemalja, čekaju hrvatsko državljanstvo i po nekoliko godina. Naglasila je da pripadnici hrvatskog naroda iz Vojvodine plaćaju još uvijek ulaznu vizu 40 maraka.

Ministar **Šime Lučin** osvrnuo se na izjavu za javnost koju je dao u Beogradu, kada je na traženje ministara unutarnjih poslova SR Jugoslavije i Republike Srpske da su zainteresirani da dođe do liberalizacije viznog režima, pogotovo u ljetnom periodu, rekao da će to predložiti nadležnim tijelima i Vladi RH. Dodao je da on osobno nema ništa protiv, jer vidi u tome gospodarski interes za RH.

Naglasio je da s obzirom na informatizirani sustav između Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva vanjskih poslova, s obzirom na postojanje popisa, međunarodnih i domaćih tjeeralica, kontrola će se moći obavljati.

"Uvjeravam vas da nova uprava granične policije koja je formirana u sklopu ravnateljstva policije je i sposobna i osposobljena da ovaj dio posla odradi, koji se tiče kontrole ulaska u RH. Bilo da li je riječ s mađarske, bosanske, ili srpske, odnosno jugoslavenske granice", rekao je ministar.

Tada je zastupnica **Zdenka Babić (HDZ)** rekla da i na ovaj dio traži odgovor u pisanom obliku, jer su upravo u borbi protiv terorizma sve države svijeta svoj vizni režim itekako pooštrile, za razliku od Hrvatske, usprkos nedavno održanoj konferenciji predsjednika parlamenata, čiji je Hrvatska bila domaćin, a na temu upravo borbe protiv terorizma.

Stambeno zbrinjavanje ratnih stradalnika

Ljubo Česić-Rojs (HDZ) pitanje je postavio zamjeniku ministra obnove i graditeljstva, što je sa sredstvima koja su se odvajala isključivo za zadovoljavanje stambenih potreba članova obitelji poginulih, nestalih i

zatočenih, odnosno ranjenih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i kolika su to sredstva bila za 2001. godinu.

Temeljem članka 28. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji zakonska obveza je bila plaćanje iznosa u protuvrijednosti 2% ukupne cijene obavljenih usluga, odnosno izvedenih radova. Iznos se uplaćivao na poseban račun Ministarstva graditeljstva, obnove i razvitka. "Izvrješće o provedbi naređenog zakona za period od 1. siječnja do 30. lipnja 2001. godine nije sadržavao ovaj podatak, dok izvrješće do prosinca 2001. godine kasni, a svima bi nam trebala biti poznata situacija s posljedicama i problemima koje je donio novi zakon".

Tada je zamjenik ministra, gospodin **Vinko Ćurlin** rekao da su sva sredstva prikupljena po ovoj osnovi utrošena u izgradnju stanova za stradalnike Domovinskog rata, a koliko je utrošeno u prošloj godini zastupnik će dobiti odgovor u pisanom obliku.

Predsjedavajući, gospodin **Mato Arlović** obavijestio je zastupnike da Vlada RH nije dostavila u propisanom roku odgovore na zastupnička pitanja zastupnika Ante Kovačevića, sukladno Poslovniku, te ni na zastupničko pitanje zastupnika Ivana Jarnjaka, te se zamoljava da odgovore dostavi u roku od 8 dana.

Ovime je aktualno prijepodne bilo završeno.

V.Ž; Đ.K; J.R; M.Ko; M.P; S.F.

SVEČANA SJEDNICA HRVATSKOG SABORA U POVODU DANA HRVATSKOG SABORA, ODRŽANA 29. SVIBNJA 2002.

Dan posvećen značaju Hrvatskoga sabora

Izvođenjem himne "Lijepa naša" u počast Domovini, započela je svečana sjednica Hrvatskog sabora. Sazvana je u povodu 30. svibnja, dana Hrvatskoga sabora kao dana spomena na konstituiranje prvoga slobodno izabranog višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990. i na povijesnu ulogu Hrvatskog sabora u očuvanju hrvatske državnosti tijekom mnogih stoljeća.

Objasnivši tako razlog održavanja svečane sjednice, predsjedatelj **Mato Arlović**, potpredsjednik Hrvatskog sabora, nastavio je:

"Gospode i gospodo, u ovoj svečanoj prilici prisjećamo se svih znanih i neznanih Hrvata i drugih državljana i građana Hrvatske koji su dali živote u višestoljetnoj borbi za opstojnost Hrvata na ovim prostorima, i ostvarivanje hrvatske države. Pozivam Vas da svima njima, a posebno onima koji su dali život u Domovinskom ratu odamo dužnu počast."

Nakon odavanja počasti poginulima za hrvatsku državu, potpredsjednik je

srdačno pozdravio sve nazočne, a posebno: predsjednika Republike Hrvatske gospodina Stjepana Mesića; zamjenika predsjednika Vlade Republike Hrvatske gospodina Dražena Budišu i sve nazočne članove Vlade Republike Hrvatske; predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske dr. Smiljka Sokola; zamjenika predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske gospodina Jakova Miletića; te sve ostale nazočne predstavnike sudbene vlasti Republike Hrvatske; zatim dosadašnje predsjednike i tajnike Hrvatskoga sabora i predsjednike Županijskog doma Hrvatskoga sabora; pa preuzvišenog gospodina Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije; zatim protonamjesnika Milenka Popovića, arhijerejskog namjesnika zagrebačkog; Aziza efendiju Hasanovića, glavnog imama zagrebačkog; gospodina Andreasa Lukšu v.d. biskupa Evangelističke crkve u Republici Hrvatskoj; glavno

rabina u Republici Hrvatskoj gospodina Kotela Dadona; zatim guvernera Hrvatske narodne banke dr. Željka Rohatinskog; pučkog pravobranitelja gospodina Antu Klarića; glavnu državnu revizoricu Šimu Krasić; glavnog državnog odvjetnika Mladena Bajića; zatim predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademika Ivu Padovana; rektore hrvatskih sveučilišta; nadalje načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske generala Zbora, Petra Stipetića; te diplomatski zbor na čelu s doajenom zbora Njegovom Ekscelencijom monsinjorom Juliom Einaudijem; zatim gradonačelnicu Grada Zagreba i župane hrvatskih županija, sve nazočne predstavnike gospodarskih, kulturnih, športskih i javnih ustanova te druge nazočne uzvanike na sjednici.

Potom je pozvao predsjednika Hrvatskoga sabora gospodina Zlatka Tomčića da uzme riječ i obrati se nazočnima.

ZLATKO TOMČIĆ, PREDSJEDNIK HRVATSKOGA SABORA: Sabor i njegova uloga u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti

"Poštovani gospodine Predsjedniče Republike Hrvatske; poštovani gospodine zamjeniče predsjednika Vlade Republike Hrvatske i članovi Vlade; gospode i gospodo predstavnici sudbene vlasti; ekscelencije; uvaženi vjerski velikodostojnici; gospode i gospodo zastupnici; ugledni gosti ovog visokog doma; iznad svega, dragi građani Republike Hrvatske!

Danas, u predvečerje, 30. svibnja 2002, punih 12 godina nakon što je 30. svibnja 1990. godine ovdje, u ovoj sabornici, održana konstituirajuća sjednica prvog višestranačkog Hrvatskog sabora, poslije prvih demokratskih parlamentarnih izbora, održavamo svečanu sjednicu našeg najvišeg narodnog predstavništva, obilježavajući na taj način, prvi put, Dan Hrvatskog sabora.

Hrvatski parlament, tradicionalno zvan Saborom, star je gotovo koliko i hrvatska država.

Prilika je sada da se, ovim povodom, ukratko podsjetimo.

Doselivši se na ove prostore između Mure, Drave i Dunava na sjeveru, i Jadranskog mora na jugu, tijekom završnih faza velikih seoba naroda u ranom srednjem vijeku, ustalivši se u ovoj svojoj novoj domovini i organizirajući se kao društveni subjekt, sposoban da se brani, obrani i upravlja vlastitom sudbinom, Hrvati su svoj društveno-politički subjektivitet afirmirali organizacijom vlastite države, zvanom najprije kneževinom, jer joj bijaše na čelu knez, a zatim kraljevinom.

Za personalne unije s Ugarskom od 1102. do 1527., kao i za personalne unije s Austrijom od 1527. do 1918., Hrvatska je imala i zadržala svoju državnost.

Njenu državnost personificirali su vlastito stanovništvo i vlastiti teritorij, i na tom teritoriju zasebna uprava i zasebno sudstvo, hrvatski ban i zaseban parlament - Hrvatski sabor.

Hrvatski sabor dugo je bio staleška ustanova - sve do 1848.

Taj je staleški Sabor u zadnjoj godini svoga postojanja - 1847. - odlučio da jezik saborskih rasprava i dokumenata bude hrvatski (umjesto latinskog, koji je tu funkciju imao do tada).

Od 1848. Hrvatski sabor postaje moderni parlament, pravo predstavničko tijelo, jer u njemu raspravljaju i zastupnici, izabrani u izbornim kotarevima.

Kontinuitet hrvatske državnosti - do 1918., dug više do 1100 godina, prekinut je za prve jugoslavenske države: 1918. do 1941.

U tom razdoblju nije bilo Hrvatskoga sabora. Glavni hrvatski otpor tadašnjem centralističkom, unitarističkom, velikosrpskom režimu pružao je hrvatski pokret, uobličen u Hrvatskoj seljačkoj stranci pod vodstvom Stjepana Radića, a potom Vladka Mačeka; pokret, koji je imao značajke svenarodno-hrvatskog - nacionalnog, oslobodilačkog - gibanja.

U ratnim godinama 1941. do 1945. na hrvatskom prostoru postojale su dvije hrvatske države: jedna - vezana za okupatorske, gubitničke sile, s kojima je i ona sama morala propasti, i druga - vezana za veliku pobjedničku antifašističku koaliciju, s čijom se pobjedom i ova hrvatska država našla na pobjedničkoj strani.

Te su dvije države imale i svoje sabore.

U okviru druge jugoslavenske države, u kojoj je instaliran socijalistički sustav, Hrvatska je - kao jedna od 6 republika u tom sustavu - imala svoju državnost i, dakako, i svoj Sabor kao najviši izraz te državnosti. Bila je to sputana državnost s vladavinom političko-komunističkog jednodomlja.

Protiv te sputanosti i protiv tog jednodomlja borili su se mnogi Hrvati u domovini i u emigraciji širom svijeta. Ta je borba za njene sudionike bila izuzetno teška, o čemu svjedoče njihove patnje i stradanja, koje su imale bolne odraze i u životima njihovih obitelji.

Raspadanje socijalističkog sustava i povratak političkog višestranačja na hrvatsku političku scenu bili su svojevrsan politički prevrat, podržan od velike većine hrvatskoga naroda i ostalih građana Hrvatske.

Višestranački parlamentarni izbori, održani u zadnjoj dekadi travnja i prvog dekadi svibnja 1990., bili su prvi

višestranački saborski izbori nakon 77 godina. Jer, zadnji, prethodni saborski izbori u Hrvatskoj bili su održani 1913. godine!

Dana 30. svibnja 1990, kad je hrvatski višestranački Sabor konstituiran, počeo je funkcionirati hrvatski parlamentarizam na bitno drukčiji način od onog neposredno prethodnog, dotadašnjeg.

Povjerenje hrvatskih birača dalo je zastupničke mandate ljudima od kojih se očekivalo da stvore dugo priželjkivanu samostalnu i suverenu hrvatsku državu. I oni su izvršili svoje poslanje u ovom Hrvatskom saboru, koji je postupno donio odgovarajuće državotvorne odluke.

Vjerujem da ćete se složiti s mojom ocjenom kako je 30. svibnja 1990. dan, koji će, posebno u novijoj hrvatskoj povijesti ostati upamćen kao ključna prekretnica, nakon polustoljetne vladavine jednostranačkog sustava i kao nepobitan dokaz zrelosti i odlučnosti hrvatskog naroda, kada su se građani jasno opredijelili za

Vjerujem da ćete se složiti s mojom ocjenom kako je 30. svibnja 1990. dan, koji će, posebno u novijoj hrvatskoj povijesti, ostati upamćen kao ključna prekretnica, nakon polustoljetne vladavine jednostranačkog sustava i kao nepobitan dokaz zrelosti i odlučnosti hrvatskog naroda, kada su se građani jasno opredijelili za demokraciju, parlamentarizam, sukladno civilizacijskim standardima, u neotuđivom pravu na vlastitu državu.

demokraciju, parlamentarizam, sukladno civilizacijskim standardima, u neotuđivom pravu na vlastitu državu.

30. svibnja 1990. nedvojbeno je dan kada se zbio presudni politički događaj u novijoj hrvatskoj povijesti.

30. svibnja 1990. učinjen je odlučni korak na putu demokracije i parlamentarizma u Hrvatskom društvu.

30. svibnja 1990. započeo je dugogodišnji put samostalnog demokratskog i gospodarskog napretka, koji je na našu nesreću, bio sputan i otežan velikosrpskom agresijom, dugogodišnjim ratnim okolnostima, ljudskim stradanjima i materijalnim štetama. Okolnosti za miran razvoj i osiguravanje budućnosti građana Republike Hrvatske, nakon raspada bivše jugoslavenske federacije, definitivno nam nisu bile naklonjene. To, što je naša država doživljavala prije 10 godina, te strahote koje je hrvatski narod proživio u borbi za neovisnost i slobodu, ta tragedija u kojoj posebno mjesto zauzimaju Vukovar, Dubrovnik, Škabrnja, ali i mnogi drugi gradovi i mjesta, kao simboli patnje, junaštva i odlučnosti, ostaju vječnim zalogom neovisnosti i opstojnosti hrvatske države. Domovinski rat je iza nas, ali je još uvijek, itekako živ i bolan u našim sjećanjima.

Bitka za višestranačku, demokratsku i prosperitetnu Hrvatsku nije manje zahtjevna od bitke koja se vodila za ostvarivanje hrvatske države. Ova bitka traži od svakog pojedinca, a posebno od onih koji obnašaju odgovorne državne funkcije, ulaganje maksimalnih napora svakog ponosnog, te poštivanje etičkih normi i toleranciju.

Unatoč tome što je današnji dan svečarskog karaktera, štovane dame i gospodo, uzimam si slobodu ustvrditi da smo kao mlada država suočeni s mnogim problemima.

U tom kontekstu, dopustite mi nekoliko kratkih kritičkih naznaka o četiri, po mom mišljenju bitna, organski povezana problema, i to na područjima: zaposlenosti; funkcioniranja administracije u cjelini; funkcioniranja pravosudnog sustava; te uloge obrazovanja i znanosti u našem društvu.

Kronična bolest zvana visoka stopa nezaposlenosti, još uvijek je za nas nerješiv problem. Ova dijagnoza je našalost činjenica od koje ne smijemo i ne možemo bježati ili se pak zavaravati olako danim obećanjima. Zatvaranja umjesto otvaranja radnih mjesta, u pravilu su, u određenoj mjeri, prisutna u svim tranzicijskim, ali čak i u razvijenim zemljama. Želim vjerovati da će ovaj veliki i, usudio bih se reći, ključni problem, postupno bivati amortiziran onog trenutka kada budemo stvorili realne pretpo-

stavke za ulaganje zdravog kapitala, kada budemo stvorili uvjete za davanje poticaja i otvaranje širom vrata prepoznatljivim poduzetničkim idejama. Malo i srednje poduzetništvo, velika je pokretačka snaga razvijenih ekonomija i Hrvatska, koja u tome ima dugu tradiciju, treba razvijati i poticati, sebi tradicionalno svojstven poduzetnički duh.

Administrativni aparat, kako na državnoj, tako i na regionalnoj i lokalnoj razini, gotovo u svim zemljama svijeta ima zadaću, u ovisnosti o sustavu po kojem je modeliran, uz ostalo, omogućiti provedbu strateških odluka za poduzetnike i građane. Rijetke su te zemlje gdje državna administracija uživa pozitivnu ocjenu javnosti u smislu svoje efikasnosti i racionalnosti. Međutim, mi u Republici Hrvatskoj često imamo priliku čuti tvrdnje: da nam je državna administracija preglomazna, pa kao takva i preskupa; da administrativni aparat u tijelima državne vlasti ne funkcionira, čak štoviše, da ponekad otvoreno opstruira provođenje određenih odluka; da nije osposobljen za izvršenje postavljenih zadaća.

Kada govorimo o funkcioniranju pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj, onda se mora naglasiti da je to područje, koje je i u sklopu monitoringa međunarodne zajednice, označeno kao kritično.

Jedna od temeljnih značajki demokratski uređenog društva je osjećaj pravne sigurnosti i pravne zaštite fizičkih i pravnih osoba, kako domaćih, tako i onih stranih.

Efikasno, odnosno pravodobno i učinkovito funkcioniranje pravosudnog sustava u cjelini, jedina je garancija za ono što mi često nazivamo "vladavina prava" i "funkcioniranje pravne države".

Stvarno, a ne samo deklarativno poštivanje tog načela sadržanog u Ustavu Republike Hrvatske, osnovni je preduvjet za gospodarski i opće društveni napredak.

Hrvatskoj je neophodan snažan investicijski zamah, bez čega ne možemo očekivati značajniji gospodarski rast, niti ozbiljnije pomake na polju zapošljavanja. A svi dobro znamo da ciljevi i zadaće, koje smo si postavili pred našim biračkim tijelom, nećemo moći postići i izvršiti ukoliko hrvatsko gospodarstvo konačno ne krene energičnim koracima uzlaznom putanjom.

O četvrtom području, odnosno o poziciji obrazovanja i znanosti i

njihovom sinergijskom učinku na tijekove u gospodarstvu i hrvatskom društvu, samo nekoliko riječi.

U vremenu u kojem živimo, osnovni resurs na kojem se temelji željeni razvoj društva je znanje, potom slijede ljudi koji znanje znaju primijeniti, dok su materijalna bogatstva na ljestvici nacionalnog bogatstva znatno niže rangirana. To je razlogom što ekonomija znanja izrasta u planetarni hit. Razvitak znanosti je glavni pokretač gospodarskih mijena, ali i bitan čimbenik sveukupnih društvenih gibanja. Upravo zbog toga, mnogi s pravom ukazuju da zaostajanje u području obrazovanja i znanosti u današnje doba prestaje biti puko nepraceenje suvremenih trendova. Ovo neminovno implicira pogibeljno nazadovanje u gotovo svim aspektima suvremenog života zajednice.

Znanost i znanje presudno doprinosi kvalitetnom planiranju, izradi i primjeni pokretačkih odluka u gospodarstvu, sustavu obrane, upravljanju krizama, socijalnoj sferi, zaštiti okoliša itd. Poticanje znanosti i znanja definitivno postaje pretpostavkom održivoj sadašnjosti i poželjnoj budućnosti Hrvatske. U tom smislu, Hrvatska sa svim svojim znanstvenim potencijalima mora sudjelovati u razvoju svih područja života, mora znati koristiti već dostignutu razinu znanstvenih otkrića, rabiti ih na opću dobrobit, vodeći se pritom etičkim principima i štiteći naš okoliš. Slijedom navedenog, Hrvatska ima prioritetnu zadaću poduzimati energične i sustavne korake i u sklopu reforme obrazovnog sustava. Pri tome moraju se koristiti pozitivna iskustva obrazovnih sustava razvijenih zemalja i prihvaćati usuglašene smjernice Europske unije, uz uvažavanje svih specifičnosti našeg obrazovnog sustava. U tom smislu, polazeći od uzrečice da na mladima svijet ostaje, držim da kvalitetno obrazovanoj mladoj generaciji treba biti pružena otvorena prilika da aktivno sudjeluje u svim kreativnim i operativnim sferama života.

Sva su ova četiri problematična područja uzročno-posljedično, organski povezana, te je za njihovo rješavanje potreban visok stupanj sposobnosti i usklađenosti na svim razinama državne uprave.

Upravo zbog toga, a cijeneći napore, koje je Vlada Republike Hrvatske u dosadašnjem mandatnom razdoblju poduzimala, uzimajući, pritom u

obzir, naslijeđe i okolnosti u kojima je djelovala, želim, u poziciji izabranog zastupnika u Hrvatskom saboru, jasno naznačiti: od Vlade Republike Hrvatske i nadležnih ministarstava očekuje se da se ovdje, na saborskim klupama, u što skorijem vremenu, nadu odgovarajući prijedlozi stratejske naravi i zakonskih rješenja navedenih problema.

Promjenom Ustava prošle godine, Republika Hrvatska se, napuštajući bivši polupredsjednički sustav, okrenula parlamentarnom sustavu i tim činom dodatno potvrdila svoje neprijeporno demokratsko usmjerenje.

Poštovane gospode i gospodo zastupnici, poštovani visoki gosti!

Promjenom Ustava prošle godine, Republika Hrvatska se, napuštajući bivši polupredsjednički sustav, okrenula parlamentarnom sustavu i tim činom dodatno potvrdila svoje neprijeporno demokratsko usmjerenje.

Preraspodjelom ovlasti je Hrvatskom saboru, kao najvišem predstavničkom tijelu građana i nositelju zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj, vraćena pozicija u samo središte političkog života.

Međutim, moram naglasiti da željeni cilj provedenih ustavnih reformi neće biti postignut ukoliko izostane zajedničko i usklađeno djelovanje svih konstitutivnih nositelja vlasti, i Predsjednika države i Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora.

Hrvatski je sabor, nakon druge provedene ustavne reforme u 2001. godine postao jednodoman. Taj bi se ustavni zahvat mogao obrazložiti i vraćanjem tradiciji jednodomnog Hrvatskog sabora. Međutim, glavni razlog za ukidanje gornjeg doma očituje se u potrebi bržeg i učinkovitijeg usklađivanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije, uz ne manje važne razloge kao što je racionalizacija sredstava ionako oskudnog državnog proračuna. No, imajući u vidu trendove suvremenih parlamentarnih sustava, koje karakteriziraju upravo decentralizacija nadležnosti i financija, želim naglasiti kako ostaje otvorena mogućnost da se, u budućem vremenu, kada ostvarimo željenu decentralizaciju i

gospodarski napredak, ukaže potreba za uvođenjem doma snažnih regija, kroz koji će takav saborski dom izražavati svoje političke, gospodarske i druge interese.

Gospode i gospodo, uvaženi gosti!

Ekonomski, a sve više i politički globalni svijet, postavlja pred sve nas vrlo zahtjevna pitanja o kojima moramo ozbiljno promišljati. Globalizacija kao fenomen i proces koji s jedne strane briše granice država u svijetu, osim pozitivnih, ima i negativnih strana.

U današnjem svijetu sve više jača parlamentarna diplomacija. Sukladno tome, Hrvatski sabor je intenzivirao svoje aktivnosti na polju međunarodne parlamentarne suradnje kroz brojne susrete bilateralnog i multilateralnog karaktera, kako na razini predsjednika parlamenata, tako i na polju suradnje raznih parlamentarnih odbora. Tu su također i stalna saborska izaslanstva u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija, od Vijeća Europe, Organizacije za sigurnost i suradnju u Europi, Skupštine NATO-a i druge.

Danas sve više dolazi do izražaja činjenica o dubokoj podijeljenosti svijeta, u prvom redu, na one koji imaju i one koji nemaju. Nesrazmjer u razvoju zemalja, regija, pa čak i čitavih kontinenata, čini svijet posebno ranjivim, naročito u smislu sigurnosti.

Globalizacija, a posebno globalni kapital koji po svojoj prirodi nadilazi okvire nacionalnih država, stavljaju i pred nas zadaću da, sa svim demokratskim zemljama, zajedničkim naporima tražimo odgovore na pitanje kako stvoriti pravedniji svijet. Globalni razvitak, sve prednosti i postignuća globaliziranog svijeta, trebala bi postati dostupna svima i to je zadaća za čiji krajnji uspjeh svi snosimo odgovornost.

Proteklih godinu dana obilježeno je s nekoliko važnih događaja na

vanjskopolitičkom planu. Hrvatska, kao supotpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom Unijom, ulaže sve svoje snage u pravcu realizacije tog Sporazuma. Istinski okrenuta demokratskim vrijednostima, Hrvatska želi zauzeti mjesto unutar moderne Europe, na obostranu korist. Ratifikacijom Sporazuma u Hrvatskom saboru, još više smo se približili svom strateškom cilju - postizanju punopravnog članstva u Europskoj uniji. Do sada, Sporazum su ratificirale tri zemlje članice Europske unije: Austrija, Irska i Danska, dok s punim pravom očekujemo do kraja ove kalendarske godine da isto učine i ostale članice Europske unije.

Istina je da smo potpisivanjem dobili i priznanje za sve što smo dosad postigli u provođenju sveobuhvatnih reformi na domaćem planu. Također je istina da smo time dobili i novi elan i poticaj da i dalje ustrajemo na tom putu, uz potrebnu dozu realnosti.

Ulazak u punopravno članstvo je proces koji nije nimalo lak i iziskuje još puno posla. Uključujući i odricanja. No, ulazak u zajedničku europsku budućnost velika je zadaća koja zahtijeva hrabrost i odlučnost. Ovdje bih želio istaknuti kako ulazak u Europsku Uniju nije samo posao Vlade, nadležnih ministarstava, ili nekog drugog državnog tijela. Naš konačan uspjeh ovisit će o spremnosti svih hrvatskih građana da ustraju na tom putu. Jer, nismo se upuštali u reforme samo zbog ulaska u Europsku uniju, već prije svega, zbog nas samih - da živimo u sretnoj Hrvatskoj - bogatoj Hrvatskoj sretnih ljudi.

Vjerujem da će buduća zajednička Europa morati biti Europa solidarnosti, i zajedničkih materijalnih i duhovnih vrijednosti. Solidarnost je temelj sigurnosti i ključni preduvjet za mir, sigurnost i blagostanje naroda.

Okrenutost Hrvatske sigurnosnim i obrambenim integracijama, također spada u strateški prioritet Hrvatske. Točno prije dva tjedna, Hrvatska je u Reykjaviku primljena u Akcijski plan za članstvo, čime je promovirana u kandidata za punopravno članstvo u NATO-u.

I ovdje je važno istaknuti da je pred nama čitav niz zadaća kojima je cilj ubrzati prilagodbu hrvatskog vojnog sustava NATO standardima i ustrojanju modernih, operativnih i profesionalnih obrambenih snaga.

Gospode i gospodo, dragi prijatelji!
Hrvatska je zemlja koja geografski i kulturološki pripada trima europskim regijama: Srednjoj Europi, Sredozemlju i Jugoistoku Europe.

Negirati bilo koje od navedene tri regionalne dimenzije značilo bi negirati ili umanjavati bogatstvo našeg multiregionalnog identiteta. Stoga je Hrvatska nastavila aktivno sudjelovati u svim regionalnim programima i inicijativama kojima je cilj jačanje regionalne suradnje. Međutim, određena područja u Jugoistočnoj Europi i dalje nisu postigla potpunu političku, gospodarsku i socijalnu stabilnost. S obzirom na takve okolnosti, Hrvatska se ne nalazi u idealnom okruženju za realizaciju održivog razvoja, za što se vrlo aktivno zalažemo. Unatoč svemu, Hrvatska je danas faktor stabilnosti, koja svojom stabilnošću neposredno utječe i na stabilnost svog susjedstva. Spremni smo i dalje, na načelima jednakopravnosti i međusobnog uvažavanja, razvijati odnose i aktivno pridonijeti izgradnji stabilnosti i sigurnosti u ovom dijelu Europe.

U današnjem visokoglobaliziranom svijetu, posebno je teško, ali ne i nemoguće, sačuvati ono što je nama najvrednije i za što smo još u ne tako davnoj prošlosti bili spremni dati sve, pa i naše živote - naš nacionalni identitet. Stoga u našoj vanjskoj politici, kao i u svemu drugome, moramo biti prije svega vođeni nacionalnim interesom i zaštitom naše individualnosti.

Uputili smo i upućujemo jasne poruke da nećemo i ne možemo prihvatiti bilo koji oblik nametnutih asocijacija ili integracija koji bi bio u

suprotnosti s voljom, u prvom redu, naših građana.

Gospode i gospodo, u današnjem svijetu sve više jača parlamentarna diplomacija. Sukladno tome, Hrvatski sabor je intenzivirao svoje aktivnosti na polju međunarodne parlamentarne suradnje kroz brojne susrete bilateralnog i multilateralnog karaktera, kako na razini predsjednika parlamenata, tako i na polju suradnje raznih parlamentarnih odbora. Tu su također i stalna saborska izaslanstva u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija, od Vijeća Europe, Organizacije za sigurnost i suradnju u Europi, Skupštine NATO-a i druge. Na taj način daje se aktivan i snažan doprinos promidžbi hrvatskih interesa, svjedočeći o Hrvatskoj kao demokratskoj zemlji koja ima volje i snage biti i djelatni čimbenik šire političke scene. Parlamentarna diplomacija također ima potencijal eliminacije klasičnih stereotipa u međunarodnim odnosima, kao i promicanja hrvatskih gospodarskih interesa. Kao izvrstan primjer u kolikoj je mjeri danas značajna međunarodna parlamentarna suradnja i na polju sigurnosti, može upravo poslužiti nedavno održana Konferencija predsjednika europskih parlamenata u Zagrebu, na temu jednog od trenutno najaktualnijih pitanja "Demokracije sučeljene s terorizmom - nacionalne strategije".

Ta Konferencija bila je ujedno, po sastavu i broju sudionika, dosad najveća Konferencija ikad održana u Hrvatskoj. Na Konferenciji je naglašena uloga nacionalnih parlamenata da, kao vrhovna zakonodavna tijela, kroz međuparlamentarnu suradnju i

koordinaciju u donošenju zakonske regulative, stvore efikasnu preventivnu zaštitu od terorizma kao prijetnje suvremenog doba. Pri tome je još jednom odaslana poruka o potrebi da se u borbi protiv terorizma ne smije dopustiti narušavanje temeljnih demokratskih vrijednosti i ugrožavanje ljudskih prava.

I, na kraju, poštovane gospode i gospodo, dopustite mi da uz čestitke zastupnicima svih saziva Hrvatskog sabora, citiram riječi prvoizabranog predsjednika Hrvatskog sabora, dr. Žarka Domljana, izgovorene na konstituirajućoj sjednici, 30. svibnja 1990. godine: "Usmjerimo svoje misli na budućnost, okupimo sve ljude dobre volje, sve duhovne, stručne i materijalne potencijale zemlje u ostvarenju zajedničkog cilja - slobodne, demokratske i suverene Hrvatske".

"Danas, ja bih pridodao: uz vjeru u realnu nadu razvoja poželjne i prosperitetne Hrvatske za sve njene građane!"

Zahvalivši predsjedniku Hrvatskog sabora Zlatku Tomčiću predsjedatelju mr. Mato Arlović zaključio je svečanu sjednicu kojom je prvi put obilježen Dan Hrvatskog sabora.

U prigodnom programu nakon završetka sjednice, pročitani su odlomci iz govora znamenitih političara koji su djelovali u Hrvatskom saboru - bana Josipa Jelačića, Ante Starčevića, Stjepana Radića, Vladimira Nazora, dr. Žarka Domljana, dr. Franje Tuđmana, Stjepana Mesića.

Svečanost je završila izvođenjem pjesme "Moja domovina".

GOVOR PREDSEDNIKA REPUBLIKE AUSTRIJE DR. THOMASA KLESTILA PRED ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA 23. SVIBNJA 2002.

Povezanost poviješću, zemljopisom i zajedničkim interesom za mir i stabilnost

U okviru službenog posjeta Republici Hrvatskoj, predsjednik Republike Austrije dr. Thomas Klestil posjetio je Hrvatski sabor i obratio se zastupnicima:

"Gospodine Predsjedniče!

Gospodine predsjedniče Sabora!

Dame i gospodo zastupnici!

Na početku vam se želim zahvaliti na prijateljskom pozivu da ovdje u Hrvatskom saboru održim govor. Znam cijeniti ukazanu čast te u njoj vidim i znak posebne bliskosti naših dviju zemalja i naroda.

Austrija i Hrvatska su povezane poviješću, zemljopisom i zajedničkim interesom za mir i stabilnost u srednjoj i jugoistočnoj Europi. Kada se Hrvatska morala boriti a neovisnost i ostvarenje teritorijalnog integriteta, austrijska vlada je vašoj zemlji pružila punu političku potporu. Tada nije bilo dvojbi ni o velikoj simpatiji koju je Hrvatska uživala među austrijskim stanovništvom.

Danas je Hrvatska uvaženi član međunarodne zajednice i potrebno je prije svega osigurati njezino brzo uključivanje u europski integracijski proces. I u ovom će nastojanju Austrija pružiti potporu vašoj zemlji.

Naša vizija buduće Europe je jednaka: samo miran i snažan kontinent kojem pripadaju sve europske države moći će kao ravnopravan partner Sjedinjenih Američkih Država igrati onu ulogu u svjetskoj politici koja mu pripada. Kada će taj cilj biti ostvaren, ovisi ponajprije o intenzitetu odvijanja europskog integracijskog procesa.

I brzinu proširenja Europske unije i datum pristupanja novih članica određuju one same. Uvjeti za primanje u Uniju jednaki su za sve kandidate i

moraju biti striktno poštovani u interesu tih zemalja.

Procesom o stabilizaciji i pridruživanju stvoren je instrument koji treba pomoći državama ove regije u približavanju Uniji. Drago mi je što je Austrija bila prva država-članica Europske unije koja je ratificirala sporazum sklopljen s Hrvatskom.

S tim u svezi pozdravio bih revitalizaciju zagrebačkog procesa, i držim da Hrvatska kao domaćin sastanka na vrhu u studenom 2000. godine ovdje ima posebnu ulogu.

Naša vizija buduće Europe je jednaka: samo miran i snažan kontinent kojem pripadaju sve europske države moći će kao ravnopravan partner Sjedinjenih Američkih Država igrati onu ulogu u svjetskoj politici koja mu pripada. Kada će taj cilj biti ostvaren, ovisi ponajprije o intenzitetu odvijanja europskog integracijskog procesa.

Visoki dome!

U smislu prijateljstva i povijesne povezanosti naših zemalja želio bih vam danas govoriti o temi koja me posebno zaokuplja, pa i fascinira već dugi niz godina.

Riječ je o pitanju budućnosti Europe i poziciji našeg kontinenta u svijetu sutrašnjice.

Događaji u 1989. godini nalikovali su na renesansu, novi početak Europe i postavili su pred nas dalekosežne odluke o njezinom položaju u svijetu sutrašnjice. Pritom moramo imati u

vidu dva elementa - velike vizije i ideje o budućoj većoj i zajedničkoj Europi te brojne male i veće korake na putu do tog cilja.

Proširenje Europske unije uvelike se odnosi i na zemlje srednje i jugoistočne Europe te od svih nas traži da ubuduće razmišljamo u zajedničkim europskim, pa i svjetskim dimenzijama. Zato sam još 1993. godine pozvao na sastanak srednjoeuropskih predsjednika u Salzburgu.

Ovi sastanci se otada održavaju svake godine - svaki put u drugoj zemlji regije - pri čemu je prije svega važno usidriti europsku ideju u mislima i srcima Europljana, izgraditi povjerenje i time promicati ujedinjenje cijelog našeg kontinenta.

Istom cilju služi i gospodarski summit za srednju i istočnu Europu koji od 1995. godine organizira Svjetski gospodarski forum u Salzburgu, a koji je prije dvije godine proširen na gospodarski summit za cijelu Europu.

Na novim novčanicama eura, koje je osmislio austrijski dizajner Rober Kalina, vidljivi su prozori, vrata i mostovi. U tome prije svega vidim simbol otvaranja Europske unije prema zemljama-kandidatima, a i prema svijetu. Primanjem novih članica, kojima će, vjerujem, uskoro pripadati i Hrvatska, značajno ćemo se približiti ujedinjenju Europe.

Proces europskog mira i ujedinjenja od nekadašnjih je neprijatelja učinio prijatelje. Istodobno vrijedi i slijedeće: što su ljudi čvršće ukorijenjeni u svojoj domovini, u svojoj regiji, time će lakše iznaći snage za prihvaćanje novog, drukčijeg. U tome leži velika, središnja zadaća politike - i svatko

mora istodobno biti i domoljub i Europljanin.

Uvjeren sam da će buduća zajednička Europa morati biti i Europa duha, Europa vrijednosti i Europa solidarnosti. Stoga želimo svugdje gdje je riječ o duhovnom otvaranju, povezivanju i prelaženju granica postaviti znakove uvjerenosti i odlučnosti. Solidarnost je i ključ sigurnosti i socijalne stabilnosti - te bitna pretpostavka za buduću mir i blagostanje u Europi.

Isto vrijedi i za odnose s Rusijom i za dijalog između Europe i SAD-a, koji se više ne mogu voditi odvojeno od globalnog sadržaja. Iz tog razloga vjerujem da Europska unija i cijela Europa moraju biti sve integriraniji u svjetsku mrežu kontakata.

Kao članica Europske unije Austrija podupire postojeće proširenje i nastoji dati konstruktivan doprinos suoblikovanju tog procesa - nedvojbeno je riječ o najvećem izazovu

na početku trećeg tisućljeća. Pritom je važno i prevladavanje one stare Europe u kojoj su malobrojni određivali sudbinu mnogih, a mali se pribojavali moći velikih.

Proširenje Europske unije je ujedno i pouka iz dva svjetska rata, iz nasilne podjele kontinenta i iz nacionalnih i etničkih sukoba koji su Europu tako često tjerali u ponor.

Gospodine predsjedniče!

Gospodine predsjedniče Sabora!

Dame i gospodo zastupnici!

Ulazak u našu zajedničku europsku budućnost je velika zadaća koja zahtijeva hrabrost i odlučnost. Bit će potrebne temeljite promjene i stalne reforme kako bi nova Europa mogla pronaći svoje mjesto među velikim i konkurentnim regijama blagostanja.

Multipolarni svijet sutrašnjice zahtijevat će i od Europe globalno razmišljanje - te globalnu politiku koordiniranja interesa i pojačane suradnje - kako bi se na našem

planetu trajno prevladao rat, teror i nasilje te osigurao mir i blagostanje.

Samo jaka Europa će biti djelotvoran partner na globalnoj razini. Kako bi se europski potencijal realizirao, potrebni su veliki napori - a katkad i bolne promjene. Ono što zagovaram za Europu jest sposobnost učinkovitog zastupanja svojih interesa, i to na temelju vlastitog - i specifičnog - socijalnog i gospodarskog modela. Samo tako naš kontinent može dati svoj obol humanijem i stabilnijem svijetu.

Čvrsto sam uvjeren da novu Europu - i ulazak u zajedničku budućnost - Europljani moraju ne samo iznijeti, nego i suoblikovati. Tu leži veliki izazov s kojim se svi mi moramo suočiti.

Uvjeren sam da Hrvatska i Austrija - temeljem svojih povijesnih iskustava - tome uvelike mogu pridonijeti!"

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ; PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatski sabor je nakon objedinjene rasprave prihvatio oba prijedloga zakona o izmjeni i dopuni zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Zastupnici su bili jednoglasni glede prvog Zakona kojeg su predložili zastupnici Tibor Santo i Željko Malević, a odnosio se na odvajanje naselja Novi Čeminac od općine Čeminac. Drugim je predloženo da se, hitnim postupkom, općina Civljane priključi Gradu Vrlici, ali je tijekom postupka predlagatelj odustao od hitnog postupka pa je Prijedlog prihvaćen u prvom čitanju.

Priključenje naselja Novi Čeminac općini Čeminac, sadržaj je zakona koji su podnijeli zastupnici Tibor Santo (LS; zastupnik pripadnika mađarske nacionalne manjine) i Željko Malević (SDP). Razlog je taj što su ta dva naselja Čeminac i Novi Čeminac povijesno, gospodarski i kulturno povezana a novim ustrojem lokalne uprave i samouprave iz 1992. godine naselje Novi Čeminac postalo je dijelom općine Jagodnjak. Stanovnici

navedeni zahtjev izrazili su putem inicijative koju je podržalo njih više od jedne trećine, a pribavljeno je i pozitivno mišljenje općine Jagodnjak.

Zakon koji je podnio Klub zastupnika SDP-a odnosio se na pripojenje Općine Civljane gradu Vrlici. U obrazloženju tom zahtjevu stoji kako Općina Civljane nema vlastitih proračunskih sredstava, uredskih prostorija, stalno zaposlenih i na njenom području ne djeluje ni jedan gospodarski subjekt. Stanovnici Općine Civljane stoga su uputili zahtjev za pripajanjem Gradu Vrlici s čime se Gradsko vijeće navedenog grada složilo.

O predloženim zakonima raspravu je proveo Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Smatra da bi Zakon koji se odnosi na priključenje naselja Novi Čeminac općini Čeminac trebalo prihvatiti, a sve primjedbe i prijedloge uputiti predlagatelju zbog izrade Konačnog prijedloga zakona. Što se tiče pripajanja Općine Civljane Gradu Vrlici Odbor je zauzeo stav da bi Zakon trebao biti donesen.

Uvodno su govorili predstavnici predlagatelja Zakona. Prvo je Tibor Santo (LS; zastupnik pripadnika mađarske nacionalne manjine) pojasnio kako je Zakon koji predlažu on i Željko Malević odraz želje stanovnika naselja Novi Čeminac. Naglasio je da će prihvaćanjem ovog Zakona ti ljudi moći zadovoljiti svoje potrebe tamo gdje tradicionalni i žive te na bolji način urediti svoj život.

U ime predlagatelje drugog Zakona Kluba zastupnika SDP-a govorio je Josip Leko (SDP). Napomenuo je da Klub zastupnika SDP-a predlaže da se ovaj Zakon raspravlja redovnim postupkom jer je u međuvremenu pristigla drugačija inicijativa građana Općine Civljane od one koja je inicirala stvaranje ovog Zakona. Zaključio je da je želja Kluba zastupnika SDP-a podržati pravu želju stanovnika te općine.

HSS će podržati legitime inicijative građana koji žele na jedan novi ili drugačiji način urediti svoj život u okviru vlastite lokalne samouprave, rekao je u ime Kluba zastupnika HSS-

a **Ante Markov (HSS)**. Podržao je potom prihvaćanje prijedloga pripajanja naselja Novi Čeminac i Čeminac. Što se tiče drugog zakonskog prijedloga istaknuo je kako oko prijedloga pripajanja Općine Civljane Gradu Vrlici postoje drugačija mišljenja za koja kaže da također ima zakonsku osnovu. Smatra da bi vrijeme između dva čitanja trebalo iskoristiti za to da se stanovnici Civljana referendumom izjasne za što su, kako ova problematika ne bi imala politički karakter.

Branimir Glavaš (HDZ) je rekao da će se Klub zastupnika HDZ-a osvrnuti samo na zakonski prijedlog koji se odnosi na naselje Novi Čeminac. Naglasio je da je još 1998. godine iz naselja Novi Čeminac pokrenuta inicijativa za izdvajanjem iz Općine Jagodnjak i pripajanje Općini Čeminac, međutim sporošću Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Hrvatskog sabora to nije bilo na dnevnom redu. Dodao je kako u

potpunosti podržava inicijativu građana Novog Čemince jer, kaže, ona ima svoju utemeljenost.

I **Ivan Ninić (SDP)** se pridružio podrškama stanovnika Novog Čemince rekavši kako tu ništa nije sporno jer postoji volja tih ljudi, i suglasnost općina iz koje se izdvajaju i kojoj se pripajaju. Što se tiče drugog zakonskog prijedloga, pojasnio je da se uz inicijativu o pripojenju Općine Civljane Gradu Vrlici pojavila i inicijativa o pripojenju navedene općine Kijevu. Napomenuo je kako se tu otprilike radi o istom broju građana te se složio s prijedlogom da se stanovnici Općine Civljane o tome na jedan primjeren način izjasne. Konstatirao je da bi svakako trebalo poštivati volju građana, ali i misliti o tome što bi bilo jeftinije za državu, a to je, smatra, priključenje Kijevu koje je bliže.

Ivo Baica (HDZ) osvrnuo se samo na Zakon o pripojenju Općine Civljane Gradu Vrlici te rekao kako je to rijetki

primjer kada se praktički traži da dvije općine postanu jedna, ali njeni inicijatori nisu bili informirani o postojanju druge inicijative da se Općina Civljane pripoji Općini Kijevo. Naglasio je dalje da Civljani i Kijevo imaju mnogo toga zajedničko te da kao jedan već sada funkcioniraju i dišu. Zajedničke su im, kaže, zemljišne knjige, katastarske podloge, matične knjige, ambulanta, pošta, telekomunikacije, usklađenost prostorno-planske dokumentacije i zajednički je napravljena procjena ugroženosti od požara. Zaključio je da je jedina razlika između iznesenih inicijativa ta što je jedna već sada došla pred zastupnike, dok je druga u fazi dolaženja u Sabor.

Oba zakonska prijedloga, kako je uvodno spomenuto, propuštena su u drugo čitanje - prvi jednoglasno, a drugi većinom glasova. Rasprava je time završena.

M.S.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTROJSTVU I DJELOKRUGU MINISTARSTAVA I DRŽAVNIH UPRAVNIH ORGANIZACIJA

Promjena djelokruga radi bolje učinkovitosti

Nakon opširne rasprave Hrvatski je sabor većinom glasova prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Tijekom rasprave, a na prijedlog više radnih tijela odustalo se od hitnog postupka, te je provedeno prvo čitanje. Zakonskim tekstom predložene su promjene u nadležnostima i djelokrugu više ministarstava i državnih upravnih organizacija. Vlada Republike Hrvatske kao predlagatelj, očekuje da će se predloženim zakonskim tekstom osigurati efikasni i kvalitetniji rad državnih tijela.

O PRIJEDLOGU

Ovaj zakonski prijedlog uputila je Vlada Republike Hrvatske sukladno

proceduri po hitnom postupku. Predloženo je da se poslovi u svezi s javnim priopćavanjem izuzmu iz djelokruga Ureda za odnose s javnošću i utvrde u djelokrugu Ministarstva kulture, a do donošenja ovoga zakona poslovi u svezi s javnim priopćavanjem ostaju bez nadležnog tijela.

Ovim zakonom, također se predlaže izmjena nadležnosti u obavljanju poslova komasacije. Kako poslovi komasacije obuhvaćaju agrarne i agrotehničke mjere na poljoprivrednom zemljištu, to po svojoj naravi spadaju u djelokrug Ministarstva poljoprivrede i šumarstva kao resornog ministarstva. Zbog ovoga razloga predloženo je da se poslovi komasacije zemljišta izuzmu iz dosadašnjeg djelokruga Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, te utvrde u resornom ministarstvu. Donošenjem rečenog

Zakona osigurat će se provođenje sveukupne strategije poljoprivrednog razvitka na jednom mjestu.

Predloženo je i da se u djelokrugu istog ministarstva utvrdi obavljanje inspekcijskih poslova u odnosu na šumarstvo, lovstvo i poljoprivredne dozvole, dok bi se u djelokrugu Državnog inspektorata obavljao nadzor nad poslovima u prometu u odnosu na šumarstvo, lovstvo i poljoprivredne proizvode.

Predloženim se tekstom također predlaže proširenje djelokruga Ministarstva vanjskih poslova. Time bi se utvrdilo obavljanje poslova protokola i ceremonijala za potrebe Ministarstva vanjskih poslova, te obavljanje poslova u svezi s ostvarivanjem olakšica, privilegija i imuniteta predstavnika drugih država i međunarodnih organizacija.

Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih

organizacija, u djelokrugu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo utvrđeni su i poslovi evidencije i održavanja imovine Republike Hrvatske kojom neposredno raspolaže Vlada, te provedba odluka Povjerenstva Vlade za upravljanje imovinom Republike Hrvatske. Kako je za obavljanje navedenih poslova, temeljem odredbe članka 10. stavka 5., Zakona o Vladi Republike Hrvatske, ustrojen Ured za državnu imovinu, to se u Prijedlogu ovog zakona predlaže brisanje navedenih poslova iz djelokruga Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Prijedlogom ovog zakona također je predloženo uređenje djelokruga Ministarstva pomorstva, prometa i veza, a sukladno Zakonu o telekomunikacijama, predlaže se iz dosadašnjeg djelokruga izuzeti poslove koji se odnose na međunarodnu koordinaciju uporabe radijskih frekvencija, izdavanje dozvola za radijske postaje domaćim i stranim osobama, te nadzor radijskih frekvencija, a koje prema spomenutom Zakonu obavlja Hrvatski zavod za telekomunikacije, te poslove koji se odnose na emitiranje radijskih i televizijskih programa, a koji su prema Zakonu o telekomunikacijama, u nadležnosti Vijeća za radio i televiziju.

Predloženim zakonskim tekstom, također se predlaže ukidanje Državne uprave za vode, a poslovi iz djelokruga Državne uprave za vode utvrđuju se u djelokrugu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Prijedlogom ovog Zakona također je predložena i promjena djelokruga Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, te se iz dosadašnjeg djelokruga izuzima obavljanje poslova koji se odnose na osnivanje savjetovališta i obiteljskih centara te usklađivanje njihovog rada. Ove promjene motivirane su razlozima što je za navedene poslove stvarno nadležno Ministarstvo rada i socijalne skrbi. Ujedno je predloženo da se dosadašnji naziv Zavoda promijeni u novi naziv - "Državni zavod za obitelj, djecu i mlade".

Prijedlogom ovog zakona, također je predloženo i ustrojavanje Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Zbog predstojeće reforme pravosuđa i državne uprave prema ocjeni predlagatelja, najsvrsishodnije je da se ovi poslovi obavljaju u okviru samostalnih tijela državne uprave.

Predloženim zakonskim tekstom, također se predlaže ustrojavanje Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, koji bi preuzeo one poslove koje su do sada obavljali: Ministarstvo zdravstva (zaštita od zračenja) i Ministarstvo gospodarstva (nuklearna sigurnost). Sukladno strategiji Vlade - "Hrvatska u 21. stoljeću", koja je prihvaćena na saborskom zasjedanju u siječnju 2002. godine, utvrđena je potreba iniciranja institucionalne promjene i integriranja u jednom nezavisnom tijelu državne uprave ili u Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja. Djelotvorna nezavisnost upravnih tijela za nuklearnu i radiološku sigurnost, obveza je Republike Hrvatske prema međunarodnoj zajednici temeljem više potvrđenih konvencija i sporazuma. Postojeće stanje u kojemu je Ministarstvo gospodarstva nadležno za nuklearnu sigurnost, a Ministarstvo zdravstva za zaštitu od ionizirajućeg zračenja, ne može osigurati djelotvornu nezavisnost nadzorne funkcije od ostalih funkcija u korištenju nuklearnih ili radioloških tehnika odnosno tehnologija. To je jasno izraženo u primjedbama Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) na hrvatski Zakon o zaštiti od ionizirajućeg zračenja, a takvo stajalište ima i stručna javnost u Hrvatskoj.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav te **Odbor za zakonodavstvo** održali su zajedničku sjednicu. U raspravi su konstatare da predlagatelj nije iznio dovoljno argumentirane razloge za donošenje Zakona po hitnom postupku, pa predlažu da se o Zakonu provede prvo čitanje. Odbori također drže da tako značajna reorganizacija ustrojstva državne uprave tijekom mandata ne bi pridonijela njenom efikasnijem djelovanju, te je ukazano na potrebu da se podnesu pokazatelji o troškovima predložene reorganizacija kao i o efikasnosti i uštedama koje će biti njezina posljedica. Pored toga iz Prijedloga zakona nije vidljiva hijerarhijska i organizacijska veza između pojedinih tijela, te se postavlja pitanje njegove usklađenosti sa Zakonom o sustavu državne uprave.

Pored navedenog, odbori smatraju da bi Zakon koji bi se donio po hitnom postupku bio neprovediv jer rokovi u prijelaznim odredbama o preuzimanju opreme, financijskih sredstava, te prava i obveza između pojedinih tijela nisu usklađeni s rokovima iz odredbi o donošenju podzakonskih propisa. Uz to, Zakon je zbog određenih nomotehničkih grešaka u pojedinim odredbama nejasan.

Odbori drže da su poslovi gospodarenja vodama i zaštite voda, usko povezani, te se trebaju obavljati u jednom tijelu državne uprave. Smatraju i da predložena rješenja nisu korespondentna s obligatornim stajalištima Europske unije glede zaštite i upravljanja vodama. U vezi s rečenim, odbori se protive ukidanju Državne uprave za vode. Ova saborska radna tijela drže predloženi djelokrug Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo neodgovarajućim, jer će omogućiti raspolaganje značajnim resursima i financijskim sredstvima unutar jednog ministarstva. Također su predložili da se preciziraju poslovi koje bi trebalo obaviti Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, a koje Ministarstvo pravosuđa, oko kvalitetnijeg provođenja komasacije zemljišta.

Nakon rasprave odbori su jednoglasno predložili Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim bi se o predloženom zakonskom tekstu provelo prvo čitanje.

Također su većinom glasova predložili donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi o Prijedlogu zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, uputit će se predlagatelju da ih uzme u obzir prilikom izrade konačnog prijedloga zakona. Izneseno je i pojedinačno mišljenje, da Prijedlog zakona treba odbiti.

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu raspravljao je o predloženom tekstu u svojstvu zainteresiranog tijela i nije prihvatio prijedlog predlagatelja o donošenju hitnim postupkom. Nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagatelja, članovi Odbora su u raspravi izrazili dvojbe glede predloženog rješenja kojim se poslovi komasacije izuzimaju iz djelokruga Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i utvrđuju

ju u djelokrug Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Razmotreno je pitanje opravdanosti predloženog rješenja kojim se ustrojava Državno ravnateljstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu. S tim u svezi konstatirano je da se time ustrojava novo tijelo državne uprave, te da je potrebno još jednom razmotriti opravdanost tog rješenja. Također je izražena dvojba glede predloženog rješenja kojim se poslovi Državne uprave za vode prenose u nadležnost dvaju ministarstava. Ukazano je i na potrebu šireg obrazloženja cilja i svrhe, koji se žele postići podjelom nadležnosti nad poslovima voda.

Nakon provedene rasprave, Odbor je većinom glasova odlučio Hrvatskom saboru predložiti donošenje zaključka kojim bi se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija provelo prvo čitanje. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi dostavit će se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša posebno je razmotrio pitanja vezana za ukidanje Državne uprave za vode, te prijenos i razdvajanje poslova i nadležnosti vezanih za vode u okviru dva ministarstva, a također nije podržao prijedlog predlagatelja o donošenju hitnim postupkom. Odbor je ocijenio neprimjerenim što se bez ikakvog obrazloženja predlaže ukidanje Državne uprave za vode, jer razlozi moraju biti argumentirani. Osim toga, nije vidljiva svrha koja bi se postigla ovim prijedlogom. Slijedom toga, u raspravi je iznesena sumnja da je predloženo rješenje loš kompromis kojeg Odbor ne podržava, jer takav prijedlog nije racionalan ni funkcionalan. Odbor je zatražio da se u okviru Vlade Republike Hrvatske, do drugog čitanja, još jednom preispitaju razlozi za ukidanje Državne uprave za vode. Ukoliko za takav prijedlog postoje opravdani razlozi, inzistirat će se da se sveobuhvatni i upravni poslovi vezani za vode koje su najznačajniji resurs u cijelosti, integriraju u Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja. Podržano je ustrojavanje Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost kao nezavisnog regulatornog tijela, s tim da se predlaže preispitivanje njegovog djelokruga.

Ocijenjeno je da predloženi zakon nije konceptijski cjelovit i da neće pridonijeti tako nužnoj modernizaciji državne uprave. Nije jasno, zašto se primjerice mijenja naziv Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži u Državni zavod za obitelj, djecu i mlade, ali ne i naziv Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, iako u državi ne postoje javni radovi.

Nakon rasprave, Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi, upućuju se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za pravosuđe raspravio je predloženi tekst u dijelu koji se odnosi na novo ustrojstvo Ministarstva pravosuđa te opseg i podjelu nadležnosti između Ministarstva i novog Ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Nakon što je saslušan predstavnik predlagatelja, uslijedila je rasprava u kojoj je podržana osnovna ideja kojom se traži zasebna upravna, organizacijska i izvršna struktura na državnoj razini.

Na tragu takvog razmišljanja, pojavilo se stajalište da za državnu upravu kao i lokalnu samoupravu Ravnateljstvo nije organizacijska forma i razina koja može odgovoriti na sve potrebe ovih dvaju područja izvršne vlasti. Sukladno takvom stajalištu, pojavio se prijedlog, kako je zbog svih navedenih razloga nužno ustrojavanje Ministarstva (državne) uprave i lokalne samouprave. Nadalje, tako će se Ministarstvo pravosuđa, poglavito u svjetlu tekućih i budućih reformskih zahvata kojima će se preciznije odrediti predmet rada sudbenog sustava, omogućiti da, vršeći svoju nadležnost uz organizacijske, financijske, korektivne i nadzorne ovlasti bude i "servis" sudovima i državnim odvjetništvima. Ocijenjeno je da su ove prednosti na crti povećanja učinkovitosti pravosuđa. U raspravi je postavljeno i pitanje opravdanosti predložene hitnosti postupka donošenja predmetnog Zakona, a prevladalo je stajalište kako i predlagateljima i zastupnicima treba više vremena za konačno oblikovanje predloženih izmjena.

Sukladno tome, Odbor za pravosuđe, jednoglasno se usprotivio predloženoj hitnosti postupka, te donio zaključak kojim se predlaže Saboru da se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, s Konačnim prijedlogom zakona, provede postupak prvog čitanja. Nadalje, Odbor je jednoglasno odlučio predložiti i donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, mišljenja i prijedlozi iznijeti u raspravi dostavit će se predlagatelju da ih uzme u obzir prilikom izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za poljoprivredu i šumarstvo saslušao je uvodno obrazloženje predstavnika predlagatelja, te nije podržao prijedlog da se navedeni Zakon donese po hitnom postupku. Odbor, naime, drži da je o istom, zbog važnosti materije potrebno provesti cjelovitu raspravu, ali u dva čitanja. Bez veće rasprave Odbor je dao potporu prihvaćanju predloženog zakonskog teksta u prvom čitanju.

Na temelju provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključka kojim bi se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, s Konačnim prijedlogom zakona provelo prvo čitanje. Prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, a sve primjedbe i prijedlozi izneseni u raspravi, upućuju se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije, o predloženom je tekstu raspravio u svojstvu zainteresiranog radnog tijela, sukladno poslovničkim odredbama. Odbor nije prihvatio prijedlog predlagatelja da se ovaj zakon donese po hitnom postupku. Članovi Odbora podržali su pak prijedlog predlagatelja kojim bi Ministarstvo kulture obavljalo upravne poslove koji se odnose na javno priopćavanje. Mišljenje je članova Odbora, da bi zakonom trebalo predvidjeti osnivanje stručno-znanstvenih vijeća ili savjeta koji bi predstavljali savjetodavno tijelo ministra. Njega bi tvorili znanstvenici i stručnjaci pojedinih područja, sukla-

dno djelokrugu rada ministarstva. Oni bi istovremeno vrednovali i stručno procjenjivali sva važna pitanja djelatnosti i sudjelovali u izradi nacрта zakona.

Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Hrvatskom saboru donošenje zaključaka kojim bi se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu ministarstava i državnih upravnih organizacija provelo prvo čitanje. Prihvaća se i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi dostavit će se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

RASPRAVA

Prvi se za riječ u raspravi javio predstavnik predlagatelja i zamjenik ministricе pravosuđa, uprave i lokalne samouprave **Miljenko Kovač**.

Potrebna efikasnija uprava

Napomenuo je da je riječ o izmjenama i dopunama koje se predlažu u desetak ministarstava i upravnih organizacija. Predloženo je prije svega, da se poslovi u svezi s javnim priopćavanjem stave u djelokrug Ministarstva kulture, a predložene su i izmjene u pogledu obavljanja poslova komasacije. Budući da se radi o poljoprivrednom zemljištu, predloženo je da se ti poslovi prenesu u djelokrug Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Vlada Republike Hrvatske je predložila da se u njihov djelokrug prenesu i inspekcijski poslovi koji se tiču šumarstva, lovstva i poljoprivrednih proizvoda. Istovremeno je predloženo da se u djelokrug nadležnog Državnog inspektorata prenese nadzor nad obavljanjem poslova u prometu koji su u vezi sa šumarstvom, lovstvom i poljoprivrednim proizvodima.

Prijedlog koji se tiče Ministarstva vanjskih poslova, ide za tim da se u njegov djelokrug uvrste i poslovi protokola i ceremonijala za potrebe resornog ministarstva, te poslovi u svezi s ostvarivanjem olakšica, privilegija i imuniteta predstavnika drugih država i međunarodnih organizacija. Osim navedenih, predloženo je ukidanje Državne uprave za vode, a

poslove bi podijelili Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo. Predložene su i promjene koje su već opisane u uvodnom tekstu u: Ministarstvu rada i socijalne skrbi, Uredu za državnu imovinu, Državnom zavodu za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, zatim, ustrojavanje Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost. Predstavnik predlagatelja konstatirao je na kraju da provođenje ovoga zakona ne bi zahtijevalo osiguranje dodatnih sredstava iz državnog proračuna.

Nema potrebe za hitnim postupkom

U ime Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odbora za zakonodavstvo, zatim je govorio zastupnik **Josip Leko**. Sintetizirao je sve temeljne primjedbe i prijedloge koje su se čule na zajedničkoj sjednici odbora i istaknuo prihvaćene zaključke. Njima se sugerira provođenje prvog čitanja predloženog zakonskog teksta. Većinom glasova zastupnici, članovi Odbora, također su predložili donošenje zaključka kojim se prihvaća Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi uputit će se predlagatelju da ih uzme u obzir prigodom izrade Konačnog prijedloga zakona. Izneseno je i pojedinačno mišljenje da predloženi zakonski tekst treba odbiti, zaključio je predstavnik rečenih tijela.

U ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša govorila je njegova predsjednica i zastupnica **Vesna Podlipec**. Istaknula je da članovi Odbora nisu podržali prijedlog da se prihvati hitni postupak, a Odbor je istovremeno ocijenio neprimjerenim što predlagatelj bez ikakvog obrazloženja predlaže ukidanje Državne uprave za vode. Jednoglasno su predloženi zaključci kojima se sugerira prihvaćanje Prijedloga zakona, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja prosljeđuju se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Predsjednik Odbora za informiranje, informatizaciju i medije, zastupnik **Luka Roić** naveo je, da nisu prihvaćeni prijedlozi predlagatelja o

primjeni hitnog postupka. Članovi Odbora podržali su prijedlog kojim bi Ministarstvo kulture obavljalo upravne poslove koji se odnose na javno priopćavanje. Mišljenje je članova Odbora da bi zakonom trebalo predvidjeti i osnivanje stručno-znanstvenih vijeća ili savjeta koji bi predstavljali savjetodavno tijelo ministarstva. Njega bi tvorili znanstvenici i stručnjaci pojedinih područja, sukladno djelokrugu rada ministarstava koji bi vrednovali i stručno procjenjivali važna pitanja vezana za struku. Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje zaključaka kojima bi se o predloženom tekstu provelo prvo čitanje.

Predloženo je i prihvaćanje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iznesena u raspravi, dostavit će se predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona.

Nakon toga, zastupnik mr.sc. **Ivo Škrabalo** govorio je u ime Kluba zastupnika HSLS-a. Podsjetio je da je prije 6 mjeseci na zastupničke klupe prispio sličan prijedlog, koji je potaknuo veliki broj primjedbi. Prije isteka vremenskih limita utvrđenih Poslovníkom, opet se pristupilo predlaganju izmjena u djelokrugu nadležnosti pojedinih državnih tijela. Ujedno je predložena i primjena hitnog postupka, a u obrazloženju je navedeno da se ovim prijedlogom unose novi prijedlozi koji nisu bili sadržani u prvom prijedlogu. Konstatirao je da su slične primjedbe o neopravdanosti hitnoga postupka prispjele i sa sjednica odbora, pa bi predlagatelj trebao povući očekivani potez oko povlačenja hitnog postupka.

Razjasniti nadležnosti oko komasacije

Pozitivnim je ocijenio činjenicu da bi Ministarstvo kulture dobilo nadležnost poslova u svezi s javnim priopćavanjem, a dobro je i što se predlaže utemeljenje Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Pozitivnim je ocijenio i prijedlog kojim bi se objedinili poslovi dva ministarstva u novom Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost. Međutim, kritičke zamjerke uputio je prijedlogu da se poslovi komasacije

zemljišta izuzmu iz dosadašnjeg djelokruga Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i utvrde u sklopu nadležnosti Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Komasaacija je složen pravno-geodetski posao, koji se nikako ne može obaviti bez nadležnih stručnih službi. Ocijenio je da se nadležna ministarstva trebaju očitovati o iznijetim primjedbama u drugom saborskom čitanju. Sporan je i prijedlog kojim se predlaže ukidanje Državne uprave za vode, jer dosadašnje službe nisu trpjele kritike za povjereni posao, a vode i zemljište treba ujedno i primjereno ekološki zaštititi.

Nejasni su razlozi kojima se predlaže ukidanje Državne uprave za vode, jer na njihov dosadašnji rad nije bilo pritužbi.

Ozbiljan razlog za zadržavanje postojećega stanja, predstavlja i činjenica da je Hrvatska zemlja koja među malobrojnim prirodnim resursima može ubrojiti upravo obilje čistih voda. Nepotrebnim smatra i prijedloge kojima se ide za izmjenama naziva Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži u Državni zavod za obitelj, djecu i mladež.

Na kraju izlaganja, zastupnik Škrabalo ocijenio je da ovaj zakonski prijedlog ima i dobrih, ali i slabih točaka. Predložio je da se odustane od donošenja onih rješenja koja bi mogla polučiti i dalekosežne negativne posljedice. Smatra da bi podnositelj prijedloga, uskoro mogao sintetizirati trogodišnja iskustva, te predložiti donošenje zakona kojim bi se u posljednjoj godini mandata dobila efikasnija i manja Vlada.

Izbjeći pretjeranu koncentraciju sredstava u jednom ministarstvu

Zastupnik **Vladimir Šeks** govorio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a. I on je podsjetio na činjenicu da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, krajem prošle godine dobio veliki broj kritičkih primjedbi tijekom rasprave. Usprkos utemeljenim očekivanjima, Vlada je zanemarila brojne prispjele prim-

jedbe, pa Klub zastupnika HDZ-a neće pružiti potporu niti u prvom čitanju. Posvetio se zatim ukazivanju na slabe točke ponudenoga prijedloga. Naveo

Komasaciju zemljišta treba nastaviti obavljati Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave jer se radi o složenim pravnim i agrotehničkim poslovima.

je da poslovi komasacije svakako trebaju ostati u nadležnosti Ministarstva, pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, budući da se radi o slojevitom pravnom i agrotehničkom poslu. Ovdje je zapravo potrebna podjela, gdje bi se klasični pravni poslovi obavljali u dosadašnjem ministarstvu, a segmenti agrarne politike trebali bi pripasti u djelokrug Ministarstva poljoprivrede i šumarstva.

Usprotivio se i prijedlogu kojim bi se pristupilo ukidanju Državne uprave za vode. Ukoliko bi se prihvatio predloženi zakonski tekst, Ministarstvo obnove, javnih radova i graditeljstva gospodarilo bi s izuzetno visokim proračunskim sredstvima i koncentriralo djelokruge i poslove kao jedna posebna Vlada. Nije se suglasio ni s predloženom promjenom imena i djelokruga Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, kao ni s prijedlozima o ustroju Državnog ravnateljstva za državnu upravu i samoupravu. Budući da predložene mjere nisu konzistentne ni sustavne, Kluba zastupnika HDZ-a im ne može dati prolaznu ocjenu. Drži da se time ne bi dobila nikakva poboljšanja, nego bi se središnja državna uprava dovela u stanje kaosa, pa prijedlog nije dobar za prihvaćanje niti u prvom čitanju.

Važnost zaštite voda

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je zastupnik mr.sc. **Mate Arlović**. Prvo je govorio o potrebi zaštite voda, podsjećajući na ustavnu odredbu sadržanu u članku 52. Njom je jasno rečeno da: more, morska obala, otoci, vode i zračni prostor, imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske jer predstavljaju dobro od interesa za državu. Prethodni naraštaji sačuvali su ovo bogatstvo, a sadašnja i nadolazeće generacije, ne

bi smjele dopustiti da vrijedno strateško bogatstvo bude narušeno u svojoj cjelini i vrijednosti. Zbog toga, Klub zastupnika SDP-a smatra da nije dobro spajati Hrvatske vode ni s jednim ministarstvom koji bi istovremeno mogao biti i investitor. Hrvatske vode moraju imati posebnu zaštitu Republike Hrvatske, a Državno ravnateljstvo bilo bi zaduženo za provođenje, praćenje i nadzor nad vodama, te kroz zakonske propise osiguravalo njihovu zaštitu.

Druga primjedba, nastavio je zastupnik Arlović, vezana je za odnose između Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Pravni poslovi mogu ostati u dosadašnjem ministarstvu, ali sva druga pitanja trebala bi se uvesti kao posebna pitanja u okviru nadležnosti Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Samim time, otvara se i pitanje razdvajanja Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave na Ministarstvo pravosuđa i Ravnateljstvo za lokalnu i državnu upravu.

Hrvatska treba sačuvati i zaštititi naslijeđeno bogatstvo čiste i zdrave vode.

Smatra da je ujedno potrebno otvoriti raspravu i oko inspekcijskih poslova i to u svezi sa stavljanjem u promet određenih proizvoda vezanih uz šumarstvo, lovstvo i poljoprivredne proizvode. Osobito je važno da u ovom slučaju ne dođe do preklapanja ovlasti između nadležnih državnih tijela. Podržao je osnivanje i izdvajanje posebnog Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, jer se time potiču odredbe koje govore o potrebi usklađivanja ove problematike s međunarodnim standardima i dokumentima. Podržao je predloženi zakonski tekst u prvom čitanju. Istaknuo je da će konačna odluka ovisiti o tome kako će se postupiti u skladu s iznijetim primjedbama. Neke od iznijetih primjedbi u svom sadržajnom dijelu, mogle bi biti kontraproduktivne, i zato ih Klub zastupnika SDP-a ne bi mogao podržati, zaključio je zastupnik Arlović.

Zastupnica **Vesna Škare-Ožbolt** govorila je u ime Kluba zastupnika DC-a. Ocijenila je da članovi Kluba s ozbiljnim rezervama promatraju predloženi zakonski tekst jer ocjenjuju da se predloženim promjenama prišlo

krajnje površno i na brzinu. Nabrojala je zatim broj sadašnjih ministarstava, Vladinih ureda, direkcija, agencija i konstatala da imamo jedan od najskupljih i najvećih državnih aparata u usporedbi s drugim zemljama u tranziciji, a osobito u usporedbi sa članicama Europske unije. Podsjetila je na ranije podjele nadležnosti između nekadašnjeg Ministarstva pravosuđa i Ministarstva uprave, a sada se ponovno predlaže razdvajanje poslova. Potrebno je preciznije definirati koji se poslovi odnose na područje javnog informiranja. Zapitala je predstavnika predlagatelja da pojasni gdje će strani novinari moći osigurati potrebne akreditacije, te tko registrira nove tiskovine i ostale publikacije? Postojeće nejasnoće ostavljaju loš utisak kod stranih novinara, što se može osjetiti i prilikom njihovog izvješćivanja.

Ocijenila je da treba voditi računa i o troškovima koji će se neizostavno pojaviti predloženim izmjenama. Ovakav prijedlog ne može se prihvatiti, pa bi do drugog čitanja trebalo napraviti ozbiljnu analizu efekata donošenja predloženog ustroja državne uprave, zaključila je zastupnica.

Treba se posvetiti prioritarnim problemima države

Zastupnik **Damir Kajin** govorio je u ime Kluba zastupnika IDS-a. Upozorio je na porast broja ministarstava što se odražava u sve većoj birokratiziranosti državnih struktura na svim razinama. Takav ustroj donosi sve više štete, upozorio je zastupnik, ilustrirajući ovu tvrdnju na primjeru traženja brojnih dozvola i suglasnosti prilikom gradnje novih objekata. Budući da do slijedećih izbora preostaje godina dana, postavlja se pitanje opravdanosti predloženih mjera. Ocijenio je da se time vlast sve više bavi nebitnim stvarima, umjesto da rješava daleko važnije i svima dobro poznate životne probleme. Smatra ujedno, da u predloženim promjenama vezanim uz Državni zavod za vode, postoje i opasnosti da se veliki utjecaj i financijska sredstva koncentriraju u jednom ministarstvu.

Ukazao je zatim da gradnju prometnica treba financirati posredstvom proračuna jer se financiranjem preko raznih fondova gubi nadzor nad velikim sredstvima. Ovu je pretpostavku potkrijepio navodeći da za

izgradnju Istarskog ipsilona do današnjeg dana, nije utrošena niti jedna lipa, već se iznos od oko 700 milijuna kuna prebacio na druge cestovne pravce. Ukoliko se žele stvarne promjene, onda treba pristupiti istinskoj decentralizaciji. U tom slučaju, upozorio je zastupnik Kajin, neće biti presudno koje će državno tijelo provoditi poslove komasacije zemljišta. Na kraju je ocijenio da predloženi zakonski tekst zapravo nije potreban, iako IDS priznaje svakoj vlasti pravo da utvrđuje vlastito ustrojstvo.

Potrebno je težiti istinskoj decentralizaciji poslova državne uprave i samouprave.

U ime Kluba zastupnika HSS-a zatim je riječ uzeo zastupnik **Luka Trconić**. On je ocijenio da predloženi zakonski projekt nije dovoljno studiozno zamišljen. Zbog toga se osjeća potreba da se do drugog čitanja predloženi noviteti drugačije osmisle. Pojedine prijedloge može se ipak podržati, ocijenio je zastupnik, navodeći da se osjeća potreba nove organizacije i reorganizacije Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Iako su razložne kritike o bujanju državnih tijela, treba razmisliti i o osnivanju Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave. Potrebno je i postojanje Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, a velike dvojbe javljaju se prvenstveno oko predloženoga uklanjanja Državne uprave za vode. Ovakav je prijedlog nedovoljno obrazložen, jer se isprepliću nadležnosti dvaju ministarstava, pa bi do drugog čitanja trebalo ukloniti nejasnoće, upozorio je zastupnik Trconić. Što se komasacije tiče, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva bi trebalo obavljati pripremu komasacije i agrotehničke mjere, a svi ostali poslovi po logici stvari trebali bi se ostaviti u nadležnosti Ministarstva pravosuđa. Uz navedene primjedbe Klub zastupnika HSS-a podržat će predloženi zakonski tekst u prvom čitanju, zaključio je zastupnik Trconić.

Spriječiti nepotrebno birokratiziranje uprave

U ime klubova zastupnika HNS-a, PGS-a i SBHS-a govorila je zastupnica dr.sc. **Vesna Pusić**. Najavila je

podršku predloženom zakonskom tekstu, procjenjujući ujedno da će predlagatelj uvažiti iznijete primjedbe do drugog čitanja. Govorila je zatim o važnim aspektima pri gospodarenju vodama, podsjećajući da eminentni svjetski znanstvenici, vodu, a ne naftu nazivaju glavnim prirodnim resursom pojedine zemlje. Napomenula je da su zemlje poput Turske već stekle značajna iskustva u izvozu pitke vode, pa bi se i Hrvatska trebala značajnije koncentrirati na eksploataciju ovog prirodnog bogatstva. Klub zastupnika HNS-a, PGS-a i SBHS-a, smatra da je u zaštiti voda nužno definirati nadležnosti inspekcija koje se bave zaštitom i gospodarenjem vodama. Ovi kriteriji bez sumnje trebaju biti definirani od nadležnog ministarstva za zaštitu okoliša. Upravljanje vodama, međutim predstavlja važan segment najznačajnijeg hrvatskog gospodarskog resursa, pa Klub smatra da nije dobra ideja o ukidanju Državne uprave za vode. Ova bi se djelatnost trebala svakako zadržati u posebnoj državnoj agenciji, koja bi onda mogla integralno upravljati jednim od najznačajnijih resursa u Hrvatskoj.

Druge primjedbe odnose se, nastavila je zastupnica Pusić, na inicijativu o uspostavljanju Državnog ravnateljstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Istraživanja koje je provela Svjetska banka u Hrvatskoj, ukazala su da administrativni razlozi predstavljaju glavnu prepreku za brže investiranje i uopće organizaciju svakodnevnog života. Slabost predstavljaju i neuređene katastarske knjige, pa je to jedan od glavnih razloga odustajanja potencijalnih investitora. Zato treba podržati ideju da se unutar Ministarstva oformi takvo državno ravnateljstvo koje će se posebno baviti reformom, odnosno pojednostavljenjem uprave. Istovremeno bi se poticala i lokalna samouprava na koju se prenose svi poslovi kojima nije prioritet da budu centralizirani na nivou države, zaključila je zastupnica Pusić.

Nije se promijenila koncepcija vodenja države

Mr.sc. **Miroslav Rožić** (HSP) govorio je u ime Kluba zastupnika HSP-HKDU-a koji drži da je podnošenje ovakvog prijedloga zakona potcjenjivanje saborskih zastupnika.

Naime, takav prijedlog zakona zastupnici su već imali u prvom čitanju i iznijeli su brojne primjedbe, većina kojih je sada opet ponovljena u raspravi. Vlada je čekala da prođe rok za drugo čitanje i onda je taj isti prijedlog s kozmetičkim izmjenama podastrijela zastupnicima, rekao je zastupnik.

Prema predloženom zakonu povećava se broj državnih upravnih organizacija i ministarstava i imat ćemo 19 ministarstava i 9 državnih uprava (28 ukupno), a 1999. godine kad je HDZ dostigao najveći stupanj nabildanosti državne uprave, koju su svi kritizirali imali smo 17 ministarstava i deset državnih upravnih organizacija (ukupno 27). Umjesto njihovih smanjenja, a u predizborno vrijeme vladajuća koalicija govorila je da je vođenje ove države opterećeno birokracijom i da imamo previše ministarstava, danas imamo prijedlog povećanja.

Prema predloženom zakonu povećava se broj državnih upravnih organizacija i ministarstava i imat ćemo 19 ministarstava i 9 državnih uprava (28 ukupno), a 1999. godine kad je HDZ dostigao najveći stupanj "nabildanosti" državne uprave, koju su svi kritizirali imali smo 17 ministarstava i deset državnih upravnih organizacija (ukupno 27).

Što se tiče ovog Kluba zastupnika u načelu nije i ni bitan broj ministarstava jer taj je ustroj onakav kakvu koncepciju u vođenju države ima neka vlast. A ona se nije promijenila s novom vlašću, odgovorno tvrdi zastupnik. I zbog toga je ovaj Prijedlog za Klub zastupnika HSP-HKDU-a više nego razočaravajući (premda "intimno nije jer smo očekivali da će preuzeti tu koncepciju pa smo to čak i u predizborno vrijeme tvrdili"). Sada petorka nudi razdvajanje Ministarstva pravosuđa na način kao što je to bilo 1999. godine s potpuno istim argumentima. Zastupnici ovog Kluba za takvo nešto ne mogu dignuti ruku, naglasio je zastupnik.

Dosjetili smo se i da sada ukinemo Državnu upravu za vode s nekakvom argumentacijom da je puno bolje da bude u djelokrugu nekog ministarstva za koje se zapravo ne zna što je u njegovom djelokrugu i koje će s ovakvim rješenjem primiti oko jednu trećinu cjelokupnog proračuna i gotovo da ćemo imati Vladu u Vladi a ministar tog Ministarstva bit će moćniji od premijera. A Hrvatska je bila jedna od rijetkih država koja je još davno prije ("u sklopu jedne druge, mrske državne tvorevine") imala instituciju koja se zvala Državna uprava za vode, rekao je među ostalim zastupnik. U vezi s tim pitanjem najviše ga je iznenadilo što su predstavnici klubova zastupnika pet vladajućih stranaka iznijeli potpuno različite koncepcije o načinu upravljanja vodama, kritike Prijedloga. - To je stvarno neozbiljno, dogovorite se prvo u Vladi kakvu koncepciju vođenja države želite imati s obzirom na vode pa onda s tim prijedlogom izadite pred nas. Nemojte nas zbudjivati na takav način očekujući od nas kao oporbe da to podržimo, zaključio je, među ostalim zastupnik.

Ministarstvo za nacionalne manjine

Tibor Santo (LS), dr.med. drži da klubovi zastupnika vladajuće koalicije imaju pravo i suprotno misliti u nekim stvarima od Vlade. U svom je izlaganju iznio stajališta Kluba zastupnika LS-a koji se slaže da poslovi vezani uz agrar ostanu u sklopu Ministarstva poljoprivrede ali i da sadašnje Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave zbog teških zadataka treba biti razdvojeno. No ne bi bilo ni najgore rješenje, s obzirom na to da ni problemi lokalne samouprave i uprave nisu manje bitni od pravosuđa, da postoji i posebno ministarstvo za lokalnu samoupravu i upravu (bolje od ravnateljstva).

Ovaj Klub zastupnika oštro zamjera, naveo je zastupnik, što su u Prijedlogu zakona vrlo štura obrazloženja pa tako ukidanje Državne uprave za vode nije ni s jednom riječju objašnjeno, s kojim ciljem i što se želi postići. Europska direktiva za vode kaže da voda nije komercijalni proizvod već bogatstvo kojim se mora gospodariti i zaštititi ga. Ako već treba odlučiti o tome u nadležnosti kojeg će to biti

ministarstva onda je jasno da je to Ministarstvo za zaštitu okoliša, i mora se izbjeći raspodjela nadležnosti u tome između više ministarstava, stajalište je Kluba zastupnika LS-a. Nemojmo kao u nekim drugim segmentima (zdravstvo) ukinuti ono što funkcionira, način upravljanja vodama, rekao je, među ostalim zastupnik podržavajući one koji su se izjasnili za integralno upravljanje vodama.

Založio se ujedno, kao zastupnik manjina, da se pitanje zaštite prava manjina stavi u rang ministarstva, jer to je znak na koji način pojedina zemlja tretira to važno pitanje. Naveo je primjer Mađarske u kojoj manjine čine četiri posto od ukupnog broja stanovnika i koja ima Ministarstvo za nacionalne manjine.

Time je završeno izlaganje predstavnika klubova zastupnika i uslijedila je pojedinačna rasprava.

Jadranka Kosor (HDZ) kaže da ovo ne može biti obećavajući zakon kad se od 38 članaka mijenja njih 27. Postala je zgodna praksa da Vlada kad nije zadovoljna raspravom o nekom zakonskom prijedlogu povlači taj prijedlog i onda podnosi neki drugi, napomenula je. Također je naglasila da nema odgovora na pitanja zašto se ukida Državna uprava za vode, zašto se raspoređuje u dva ministarstva, a obrazloženje za to nije dato ni u uvodnom slovu ministra.

Zatim se zastupnica osvrnula na odredbu (članak 4.) koja govori, kaže, o proširenju djelokruga Ministarstva vanjskih poslova. Govori se da će to biti i poslovi u svezi s ostvarivanjem olakšica, privilegija i imuniteta predstavnika drugih država i međunarodnih organizacija u RH. U protekle dvije godine u Saboru se raspravljalo o nekoliko zakona na tu temu i zastupnica smatra da je tih olakšica i privilegija previše. Uz to drži da nije točna konstatacija predlagatelja da za to neće biti potrebna dodatna sredstva u proračunu.

U vezi s predloženom promjenom naziva Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži rekla je da se uz to bitno mijenja i djelokrug tog Zavoda. Nema više nečega što se zove zaštita obitelji i materinstva i mladeži a to je ustavna kategorija, upozorila je. Tako u radu tog Zavoda neće više biti provođenja mjera pronatalitetne populacijske politike, doplatka za djecu, poticanja preventivnih djelovanja radi smanjivanja

razvoda brakova i pobačaja, poduzimanja mjera za jačanje i učvršćivanje zdravih i skladnih obiteljskih odnosa. Stoga nikako ne može podržati, kaže, da se suzi djelokrug Zavoda. Ako bi se promijenio naziv Zavoda i njegovo djelokrug na ovako predviđeni način onda bi prije toga trebalo mijenjati i Ustav, rekla je, među ostalim.

Napraviti vodič za građane

Josip Leko (SDP) načelno uvijek podržava Vladu u reorganizaciji državne uprave na način da najjednostavnije izvrši svoj program rada. To je i jedna od osnovnih zadaća državne uprave no ona ima i, ništa manje važnu ulogu da bude na usluzi građanima i da rješava njihove zahtjeve i zbog toga je za predložene promjene u ovom zakonu trebalo dati veću podlogu. Nisu dati valjani razlozi za sve prijedloge, kaže. Ako ništa drugo bar da se zna koliko zahtjeva rješava godišnje pojedina uprava ili ministarstvo te u kojem se roku rješavaju ti zahtjevi (provedba Zakona o upravnom postupku).

Dobar je prijedlog o razdjeli Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, no Ravnateljstvo kao oblik državne uprave ne odgovara sadržaju koji bi morala izvršiti državna uprava.

Smatra da nije dobro mijenjati organizacije državne uprave u drugoj polovici mandata odnosno ostvarivanja programa Vlade. A ako se to tako često mijenja onda bi trebalo napraviti vodič za građane da znaju gdje mogu što dobiti i riješiti. Dobar je prijedlog o razdjeli Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave no Ravnateljstvo kao oblik državne uprave ne odgovara sadržaju koji bi morala izvršiti državna uprava, smatra zastupnik naznačujući i pitanje hijerarhijskog odnosa među tijelima državne uprave.

Što se tiče prijedloga o reorganizaciji Uprave za vode do drugog čitanja trebalo bi dati više argumenata za to kao i učinke koji se očekuju od nove organizacije a i kočnice u ostvarivanju dosadašnjih funkcija državne uprave. S tim bi se lakše digla ruka za predloženi zakon, rekao je na kraju.

Miroslav Korenika (SDP) najprije je upozorio da će u ovoj raspravi ponoviti dobar dio onog što je rekao u raspravi prošle godine o zakonu koji je obrađivao istu tematiku a u odnosu na koji ovaj predloženi nije značajno promijenjen.

Zastupnik se ne bi složio s navodom da provedba ovog zakona državu neće koštati jer dobivamo veći broj dužnosnika a cilj nam je bio, uvjerenje je zastupnika, da imamo državne službenike koji bi napredovali u svojoj hijerarhiji i visoko profesionalno obavljali svoj posao bez obzira na smjene u političkim događanjima. Smatra da nema dovoljno argumenata da se ukida Državna uprava za vode a ni dovoljno obrazloženja za izdvajanje državne uprave iz Ministarstva pravosuđa, posebno jer se dio reforme državne uprave decentralizacijom upravo završava na području svih županija. Nije dovoljno objašnjeno i razjašnjeno na koji se način vrši upravljanje u uredima državne uprave, rekao je, među ostalim.

Upozorio je da je Hrvatska potpisala određene međunarodne konvencije i da trebamo slijediti europske direktive te da u većini europskih država brigu o svim vrstama sigurnosti prometa vodi upravo ministarstvo prometa (transporta). Do drugog čitanja trebalo bi razmotriti tu mogućnost za Ministarstvo pomorstva, prometa i veza i da se to pitanje vodi iz jednog mjesta, predložio je podsjećajući da se značajan broj zastupnika u raspravi o zakonu o sigurnosti prometa na cestama čudio kako to da predlagatelj tog zakona (prema Vladi) nije bilo to Ministarstvo.

Ne mijenjati ono što je dobro

I **Nenad Stazić (SDP)** smatra da u obrazloženju ovog zakonskog prijedloga nije naveden cilj, a za predloženo razdvajanje nije data prava ocjena stanja što se tiče uprave nad vodama. A pokazalo bi da je način gospodarenja vodama i zaštita voda u Republici Hrvatskoj riješen na kvalitetan način i da je ne treba osobito mijenjati. Kad slučajno ne bi postojala Državna uprava za vode bilo bi puno razloga da je se osnuje, kazao je dodajući da protiv ovoga novog prijedloga govori i tradicija duga više od 110 godina jedinstvenog upravnog resora za vode. I direktiva Europske unije o vodama iz prosinca 2000. godine predviđa integralno uprav-

ljanje vodama a zagovaraju ga i svi stručnjaci, rekao je, među ostalim, smatrajući da ne treba mijenjati ono što je dobro i upućujući predlagatelja da u vezi s ovim pitanjem prouči stavove Državne uprave za vode, Nacionalnog vijeća za vode i međunarodne dokumente.

Mladen Godek (HSL) je rekao da je u pogledu pitanja upravljanja vodama potpuno suglasan s onim što je iznio zastupnik Škrabalo u ime Kluba zastupnika HSL-a. Prijedlog u vezi s razdvajanjem Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave pozdravlja i smatra dobrim rješenjem i to ne samo zbog tradicije. Uvijek su to bila odvojena ministarstva i sve je funkcioniralo normalno pa se postavlja pitanje zašto je i dolazilo do promjena i njihova spajanja. U prilog promjeni govori i poseban položaj pravosuđa, jer se, otvoreno govoreći, može reći da to postaje najveći, ili jedan od najvećih problema ovog društva. Ta je situacija bremenita problemima toliko da zahtijeva da se ovo društvo pobrine za pravosuđe i zbog toga je ova promjena dobrodošla. No to nužno ne znači da se lokalna uprava i samouprava stavlja u drugi plan i da ne bi trebalo strahovati za njenu sudbinu i da ako nestaje Ministarstvo za lokalnu upravu i samoupravu nestaje i načelo decentralizacije kao jednog od temeljnih programa ove Vlade, rekao je, među ostalim zastupnik.

Podržao je i obnovu komasacije, koja se desetljećima ne obavlja, jer su njene prednosti očigledne, rekao je a kao pravnik izrazio sumnju da će to sada pokrenuti prebacivanjem u drugo ministarstvo, jer je to čisto pravni, formalni postupak.

Dorica Nikolić (HSL) kaže da je podnošenje ovog zakonskog prijedloga presedan jer je riječ o zakonskom prijedlogu u kojem se već u Saboru raspravljalo i koji je iz hitnog postupka stavljen u prvo čitanje. Sada se umjesto drugog čitanja predlaže novi Prijedlog zakona a gotovo identičan prijašnjem i to je jedan neprimjeren odnos Vlade prema Saboru, protest je zastupnice.

Sada se u pola mandata mijenja djelokrug ministarstava i povećava se njihov broj bez dovoljno obrazloženja a kada se predlagalo u Saboru smanjenje odbora i ministarstava (i zastupnica osobno je govorila da o tome treba razmišljati i po ugledu na zemlje EU imati manje ministarstava) bile su kritike da se to ne može učiniti

u pola mandata. Puna su nam usta Europe ali činimo upravo suprotno od onoga što čine europske zemlje.

Nelogičnost zastupnica vidi i u prijedlogu u odnosu na upravu za vode a HSLŠ je govorio i u drugim raspravama da je riječ o strateškom resursu, ali i u odnosu prema nametnutoj štednji na svim razinama. Naime, izgleda da se ovakvim zakonima financiraju samo tvrtke koje izrađuju natpise (promjena natpisa ministarstva, memorandumi, adrese itd.) a sve to plaćaju građani i to je nedopustivo. - Nemojte mijenjati nešto što nije neophodno mijenjati, rekla je zastupnica na kraju. U vezi s nadležnošću o javnom informiranju koje se daje Ministarstvu kulture upozorila je da u tome treba izdvojiti sve ono što se odnosi na Vijeće HRT-a i Vijeće za telekomunikacije.

Dvojbe i nejasnoće

I **Dragica Zgrebec (SDP)** također ocjenjuje da neka predložena rješenja izazivaju dileme i nejasnoće. Može se suglasiti da je djelokrug sadašnjeg Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne uprave opsežan i da na sva tri područja predstoje značajne reforme ali smatra da je ipak prijedlog o ustroju Ministarstva i Državnog ravnateljstva nedovoljno obrazložen, da ostaje dilema pod čijom je ingerencijom Ravnateljstvo, i je li to dovoljna garancija za predstojeće značajne poslove i promjene koje ovaj sektor mora doživjeti. Puko razdvajanje ne znači djelotvorniji rad već treba predložiti promjene u zakonodavstvu i u organizacijskom smislu.

U vezi s komasacijom treba sagledati u kom je opsegu ona skup agrarnih i agrotehničkih mjera a koliko skup imovinsko pravnih poslova, a najveći dio jest upravo potonje.

U vezi s komasacijom treba sagledati u kom je opsegu ona skup agrarnih i agrotehničkih mjera a koliko skup imovinsko pravnih poslova, a najveći dio jest upravo potonje, kaže zastupnica upozoravajući da u tome treba sagledati i ulogu lokalne samouprave (anketiranje vlasnika, program gospodarenja državnim zemljištem). Jer, najduži i najteži posao oko komasacije

jest okupljanje sudionika komasacije i kasnije razdioba, rekla je, među ostalim zastupnica.

U vezi s predloženom promjenom o upravljanju vodama napomenula je da treba kompetentno odgovoriti na pitanje je li predloženo rješenje u suprotnosti ili u skladu s Europskom direktivom o vodama kojom se propisuje integralno upravljanje vodama po slivovima i jedinstveno tijelo. Dobrim ocjenjuje prijedlog o promjeni naziva i djelokrugu Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži te naglašava da bi do drugog čitanja trebalo dati odgovore na postavljena pitanja.

Nezadovoljni - svi

Đurđa Adlešić (HSLŠ) kaže da su ovakvim prijedlogom očigledno nezadovoljni HSLŠ ali i koalicijski partneri i opozicija. Obećali smo manju i djelotvorniju Vladu s više stručnih ljudi i dobro ekipiranim kabinetima a to očigledno nismo realizirali, rekla je. U HSLŠ-u otvorili smo prije nekoliko mjeseci pitanje transparentnosti i odgovornosti (često rečeno neodgovornosti, rekla je zastupnica). Prva adresa za krivicu za lošu sliku u gospodarstvu našla bi se prilično teško i to sigurno nije dobro. Voljela bi, kazala je zastupnica, kada bi se nakon ove rasprave donio zaključak o izradi novog, cjelovitog zakona o Vladi do kraja ove godine i da to bude Vlada koja će imati manje ministarstva i transparentniju odgovornost. Možda je i vrijeme da se otvori i pitanje u vezi s ustrojstvom lokalne samouprave jer se često raspravlja o izmjenama Zakona i o nekoj novoj općini i sigurno je da ima previše općina, gradova, županija i da imamo skupu i ne baš uvijek funkcionalnu lokalnu samoupravu (predsjednik jednog općinskog vijeća u vrlo maloj općini ima gotovo 5.000 kuna plaću).

Ante Beljo (HDZ) upozorava da ovaj zakonski prijedlog nije usuglašen ni u vladajućoj petorki pa je pitanje kako se mogu prema njemu postaviti stranke u opoziciji. A s druge strane, svaka Vlada ako treba neke promjene onda ih napravi u prva tri mjeseca svog mandata i polaže račune svojim biračima u prvih sto dana a ne kao sada, pred sam istek mandata jer se te promjene ne mogu ni staviti u funkciju u tom mandatu. I zastupnik se osvrnuo na predviđeno ukidanje Državne uprave za vode i njeno

razdvajanje na dva ministarstva te pitao, među ostalim, ne želi li se time da Ministarstvo za javne radove, (koje već ima previše ovlasti i koje je zaduženo za sve profitabilne poslove u ovoj državi), dobije odlučivanje i o vodama, strateškom faktoru za Hrvatsku. Zna, kaže, za pokušaje stranih ulagača koji nude općinama i lokalnim upravama i samoupravama zbrinjavanje nečistih voda i zapravo vlasništvo nad pitkim vodama, s kojima oskudijeva veći dio Europe.

Državna uprava za vode i dalje bi trebala ostati objedinjena kako to nalažu i neka iskustva iz EU, naglasio je zastupnik. Također predlaže da Vlada RH i dalje ima svoj Ured za informiranje koji treba dati hrvatskoj javnosti adekvatne odgovore i na vrijeme. Jer, sada se predlaže da to ide u nadležnost Ministarstva kulture a kako ono funkcionira imali smo mnogo primjera, veli, posebno kako je to ministar kulture napravio povodom proslave 1. svibnja ove godine u Maksimiru sa sindikalcima (neka prvu konferenciju za tisak vodi rječnikom koji je tamo upotrijebio pa bi vidjeli kako bi na to reagirala hrvatska javnost).

Vinko Špičko (HSLŠ) osvrnuo se najprije na pitanje komasacije. Nje u Republici Hrvatskoj, nažalost, ima vrlo malo a to nije prvenstveno agrarno pitanje iz domene Ministarstva poljoprivrede već upravni postupak pa je ipak najbolje da to ostane u nadležnosti Ministarstva pravosuđa. Također smatra da i upravljanje vodama treba ostati objedinjeno navodeći tome u prilog i činjenicu da je Hrvatska specifična zemlja na čiju su povijest utjecale upravo vode odnosno rijeke koje su na neki način i naše granice, a Sava, Drava i Dunav su i u našoj himni. Te vode treba zaštititi jer se radi i o upravljanju i gospodarenju graničnim resursima, rekao je. U predloženi zakon trebalo bi ugraditi i odredbu da ministarstva i ravnateljstva upućuju godišnja izvješća Hrvatskom saboru o svom radu.

Potrebna temeljita obrazloženja

Ivan Ninić (SDP) također misli da bi pitanje komasacije trebalo ostati u Ministarstvu pravosuđa (onaj dio koji bi se djelomično mogao odvojiti u Ministarstvo poljoprivrede) primarno zbog imovinsko-pravnih poslova. Stanje u državnoj upravi za vode je dobro (bilo je dobro i u zadnjih deset

godina što je rijetkost u gospodarstvu). I zbog toga ono što je dobro ne bi trebalo razdvajati već možda razmisliti da umjesto Državne uprave za vode imamo ravnateljstvo, kao značajnije tijelo. Smatra da zastupnicima sve te prijedloge treba temeljito obrazložiti i nastojati da se predloženi zakon donese u drugom čitanju, rekao je.

Ivan Penić (HDZ) podsjeća na dokument Hrvatskih voda a kojim se elaborira zašto ovo razdvajanje s upravljanjem vodama ne bi bilo dobro. Misli da su u pitanju (a pitao je ima li "iza" njega nešto što se ne vidi u samom tekstu i rečeno mu je da ima) kadrovske promjene i ljudi koje se ne može smijeniti pa se onda pribjegava ovakvom rješenju. No godine su pokazale da su Hrvatske vode dobro obavljale svoju funkciju, poglavito u ovih deset, dvanaest godina i zbog toga on neće moći, kaže, kao ni Klub zastupnika HDZ-a, poduprijeti ovaj zakon u prvom čitanju.

Luka Bebić (HDZ) naglašava da su zastupnici potrošili previše vremena na ovaj zakonski prijedlog odnosno da drugi put raspravljaju o istoj stvari i gotovo isto govore. To je neracionalno trošenje vremena a koliko Vlada vodi o tome računa ili to cijeni svjedoči i nesudjelovanje ministara ovoj raspravi (časan izuzetak zamjenik ministrice pravosuđa). Ponovio je da je nadležno tijelo za vode u prošlosti uvijek bilo, bez obzira na to kako se zvalo, samostalno i posebno, jedinstveno i zatražio da se uz drugo čitanje nakon analize ove rasprave i prijedloga Saboru dade konzistentan prijedlog koji će moći svi prihvatiti. Jer, uglavnom nema razlike u kritičkim primjedbama između vladajućih stranaka i koalicije.

Predložio je i Vladi da se ozbiljnije odnosi prema ustroju svojih ministarstava i da raspravama budu nazočni njezini članovi odnosno ministri i da čuju što zastupnici o njihovom radu imaju reći.

Zatim je završnu riječ dobio zamjenik ministrice pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Miljenko Kovač te u ime Vlade RH zahvalio na iscrpnoj raspravi. Nema što dodati, kaže, ocjeni zastupnika da je predloženi tekst obrazložen kako treba već samo dodaje da se srećom radi o pogrešci koju je moguće popraviti. Vlada RH će sigurno pozorno razmotriti sve primjedbe, prijedloge i kritike iz rasprave i pobrinut će se da u drugom čitanju više ne da povoda za takve kritike, rekao je.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski je sabor većinom glasova (61 "za", 22 "protiv") prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

V.Ž.; Đ.K.

PRIJEDLOG ZAKONA O OSNIVANJU SVEUČILIŠTA U ZADRU

Zadar ponovo dobiva sveučilište

Na sjednici Hrvatskog sabora sredinom svibnja zastupnici su, nakon kraće rasprave, jednoglasno prihvatili Prijedlog zakona o osnivanju Sveučilišta u Zadru, petog u Hrvatskoj. Kako je uvodno naglasio predstavnik predlagatelja, dr.sc. Hrvoje Kraljević, ministar znanosti i tehnologije, inicijativa za osnivanje ovog sveučilišta nužna je posljedica otvaranja Hrvatske prema svijetu i europskim integracijama. Taj model trebao bi pokazati i kako doći do specifičnih manjih sveučilišta koja Hrvatskoj nedostaju.

Predloženim Zakonom regulirat će se naziv, sjedište i osnivač zadarskog sveučilišta, djelatnost i tijela te institucije te njihova nadležnost. Nadalje, propisat će se izvori financiranja odnosno imovina, namjena dobiti i odgovornost za obveze Sveučilišta, urediti pripajanje ustanova koje djeluju na području Grada Zadra (Filozofski fakultet, Visoka

učiteljska škola, i Studentski centar), te regulirati status studenata upisanih na spomenutim visokim učilištima.

O PRIJEDLOGU

Inicijativa za osnivanje zadarskog sveučilišta nužna je posljedica otvaranja Hrvatske prema svijetu i europskim integracijama, što je jedan od glavnih strateških ciljeva Vlade, uvodno je naglasio dr.sc. **Hrvoje Kraljević**, ministar znanosti i tehnologije. Naime, globalizacijski procesi dovest će do svjetskih kriterija kvalitete, gdje Hrvatska ima jedinstvenu šansu, bude li znala očuvati i razviti svoje posebnosti, svoj veliki ljudski potencijal i svoje duge i značajne intelektualne tradicije. Zadar neće zatvoriti put drugima nego, naprotiv, taj model treba

pokazati kako doći do manjih sveučilišta koja će izražavati neponovljivost povijesnih i

Hrvatska visokoškolska tradicija je najdulje prisutna u Zadru, pa taj grad "ponovno zaslužuje sveučilište koje će imati čvrste temelje u postojećim znanstvenim i visokoobrazovnim ustanovama".

geografskih odrednica regija i kao takva ući u blistavo zvijezde svjetske sveučilišne mreže, kaže dr. Kraljević.

U nastavku je napomenuo da sveučilišna tradicija na tlu Republike Hrvatske počinje još davne 1396. godine, kad je u Zadru osnovano Dominikansko generalno učilište (sveučilište). Od godine 1553. Universitas Jadertina postaje povlašteno

sveučilište s pravom dodjeljivanja najviših akademskih naslova. Tijekom četiri stoljeća na tom je sveučilištu studiralo preko 200 studenata iz raznih krajeva Europe. U Zadru je od 1656. do 1707. godine djelovalo i latinsko sjemenište, a od 1748. Ilirsko sjemenište koje je dalo mnogo školovanih svećenika za preko 70 glagoljaških župa. To je ujedno bila i prva škola u Hrvatskoj gdje se učio hrvatski jezik i u kojoj se predavalo na hrvatskom. Od 1806. do 1811. u tom je gradu djelovao i medicinski studij, a od 1821. i bogoslovno-teološki studij na sveučilišnoj razini (s manjim prekidima trajao je do sedamdesetih godina 20. stoljeća). Okolnosti razvoja Zadra u 19. stoljeću (1807.), za vrijeme francuske Napoleonove uprave zadarsko sveučilište je ukinuto i događanja u prvoj polovini 20. stoljeća uvjetovali su njegovu stagnaciju i nazadovanje, pa tako i u pogledu održanja i razvoja visokih učilišta.

Tragičnu sudbinu tog grada Zadra koji je između dva svjetska rata bio pripojen Italiji, a pri kraju drugog rata do temelja razoren, snažno je osjećao Miroslav Krleža. Naime, njegov esej "Zlato i srebro Zadra" te izložba koju je potakao bio je prvi korak revalorizacije duhovne baštine Zadra za Hrvatsku, naglašava Kraljević. Na Krležinu inicijativu u tom je gradu 1955. osnovan Filozofski fakultet, kao prva visokoškolska ustanova izvan Zagreba nakon II. svjetskog rata. Osnivanje te institucije, koja je dogodine započela s radom kao dio Sveučilišta u Zagrebu (od 1975. djeluje u sastavu Sveučilišta u Splitu), označilo je prekretničku obnovu visokoškolskog života i rada u Zadru u novim uvjetima. Naime, 1961. godine osnovana je i Pedagoška akademija, koja je 1979. pripojena Filozofskom fakultetu a 1998. izdvojena iz njegova sastava kao Visoka učiteljska škola.

Po riječima dr. Kraljevića sedamdesetih godina u Zadru je radio i ogranak Pomorskog fakulteta u Rijeci, s dvogodišnjim studijem koji je nedavno obnovljen, a 1991. godine osnovana je Visoka teološko-katehetska škola koja od 1999. djeluje pod patronatom Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U Zemunik kod Zadra djeluje i Visoko vojno učilište Hrvatskog zrakoplovstva.

Iz navedenih podataka vidljivo je, kaže, da je hrvatska visokoškolska

tradicija najdulje kontinuirano prisutna u Zadru, pa nema sumnje da taj grad "ponovno zaslužuje sveučilište koje će imati čvrste temelje u postojećim znanstvenim i visokoobrazovnim ustanovama". Prije svega tu je Filozofski fakultet, koji već svojim ustrojem sa 16 odsjeka i sveukupnim kadrovskim potencijalom (230 djelatnika i sedamdesetak vanjskih suradnika, te oko 2.800 studenata) ima sveučilišnu strukturu de facto, što omogućuje njegov razmjerno lagan preustroj u sveučilište de iure. Osim toga, u Zadru djeluju brojne knjižnice i arhivi (Znanstvena knjižnica jedna je od najbogatijih u Hrvatskoj), itd.

Odgojno-nastavna dimenzija osnivanja zadarskog sveučilišta polazi od pretpostavke da u suvremenim okolnostima razvoja gravitacijsko područje sveučilišta praktički nema granica, kaže dr. Kraljević. Iako je najveći dio studentske populacije iz zadarske i susjednih primorskih regija Hrvatske, znatan broj studenata dolazi i iz udaljenijih kontinentalnih dijelova zemlje, a novi uvjeti omogućuju i boravak stranih studenata.

Mnoga današnja sveučilišta u zemljama zajednice Alpe - Jadran, a i zemljama potpisnicama Pakta o stabilnosti, nemaju sveučilišnu tradiciju kao Zadar i Hrvatska, naglašava ministar Kraljević. Kako reče, oživljavanjem Sveučilišta u Zadru i priznavanjem njegove povijesne uloge u sveučilišnoj mreži visokog školstva u Hrvatskoj, Zadar i Republika Hrvatska našli bi se u posve drugačijem svjetlu europske sveučilišne baštine. Pritom valja istaknuti da se od ponovne uspostave sveučilišnog središta u Zadru računa i s postupnim uključivanjem u sustav europskih projekata (CARDS, Tempus, Sokrates, VI. Okvir i dr.).

Po riječima dr. Kraljevića najveći dio budućeg Sveučilišta u Zadru sačinjavale bi preustrojene ustanove koje se već financiraju iz Državnog proračuna - Filozofski fakultet, Visoka učiteljska škola i Studentski centar (sve tri su sada u sastavu Sveučilišta u Splitu). To znači da za provođenje ovog Zakona neće biti potrebna dodatna proračunska sredstva, sve dok se uz suglasnost osnivača (Republika Hrvatska) ne donese odluka o proširenju i povećanju djelatnosti. Izrazio je uvjerenje da će to biti uskoro, budući da je ulaganje u podizanje razine

znanja daleko najprofitabilnija investicija.

Oživljavanjem sveučilišta u Zadru i priznavanjem njegove povijesne uloge u sveučilišnoj mreži visokog školstva u Hrvatskoj, Zadar i Republika Hrvatska našli bi se u posve drugačijem svjetlu europske sveučilišne baštine.

Na kraju je napomenuo da su osnivanje Sveučilišta u Zadru podržali: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zadarska županija, Grad Zadar, Senat Sveučilišta u Splitu, Zadarska nadbiskupija i dr. Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu je 12. prosinca 2001. usvojilo izvješća triju članova stručnog povjerenstva koja također sadrže pozitivno mišljenje o potrebi osnutka tog Sveučilišta.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja, prvi se za riječ javio dr.sc. **Ante Simonić**, predsjednik matičnog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, informirao je zastupnike da to radno tijelo podržava donošenje ovog Zakona (dobio je podršku i Odbora za zakonodavstvo).

Dr.sc. **Zrinjka Glovacki-Bernardi** izvijestila je da Klub zastupnika HSLS-a podupire predloženi Zakon, u prvom redu zbog toga što je jedna od ključnih točaka izbornog programa ove Koalicije, a i Vladinog programa, bila decentralizacija. Po riječima zastupnice, predloženo pokazuje da vraćanje tradiciji ne znači nužno vraćanje u prošlost, nego okretanje prema budućnosti. Naime, predloženim zakonom riješit će se na daleko bolji način i praktični problemi nastave i istraživanja u Zadru, koje je neko vrijeme bilo vezano uz Sveučilište u Zagrebu, a zatim uz Sveučilište u Splitu. To će, dakako, pridonijeti poboljšanju kvalifikacijske strukture u Hrvatskoj (neki od predloženih programa potpuno su usklađeni s potrebama područja na kojem se sveučilište osniva).

Kako reče, zastupnici HSLS-a ne smatraju da će ovaj primjer otvoriti lavinu sličnih zahtjeva, jer predstavlja

izuzetno dobro pripremljen prijedlog. Njihova je preporuka predlagatelju, a i svima koji će pripremati temeljne dokumente na budućem Sveučilištu, da daleko više pažnje nego što je sada slučaj u zakonskim tekstovima i u statutima sveučilišta, posvete studentima.

Doprinos policentričnom razvoju Hrvatske

Projektom sveučilišta Zadar kao grad i središte regije može ponovno povezati stvaralačke radne niti svoje sredine, i u svojim okvirima ostvariti opće značenje kulture, znanosti i obrazovanja, kaže dr.sc. **Ante Simonić**, glasnogovornik Kluba zastupnika HSS-a. Drugim riječima, koncepcija utemeljenja sveučilišta doprinos je pluralističkim principima identiteta i regionalnom razvoju Republike Hrvatske.

Zadar je mjesto gdje je utemeljeno prvo sveučilište na hrvatskim prostorima, što je svrstalo Hrvatsku u red zemalja s najstarijom akademskom tradicijom, naglašava zastupnik. Spomenuo je i to da je u tom gradu nastalo prvo hrvatsko dramsko djelo, prvi hrvatski roman, tu je djelovala prva visokoškolska ustanova u ovom dijelu Europe, nastala prva Biblija i tiskane prve novine na hrvatskom jeziku, itd.

Stvoreni kadrovski i prostorni preduvjeti

Nabrojivši postojeće visokoškolske institucije koje danas djeluju u tom gradu, zastupnik je konstatirao da su tijekom proteklih 10-ak godina stvoreni kadrovski i prostorni preduvjeti za utemeljenje zadarskog Sveučilišta. Naime, do sredine 90-ih godina ograničavajući čimbenik razvoja bila je infrastruktura a dovršetkom građevinskih zahvata i preraspodom prostora (nakon iseljenja uprave i biblioteke u nove objekte) to je otklonjeno. Na tom području, inače, živi i radi 10 akademika te veći broj profesora emeritusa, brojni međunarodno priznati stručnjaci, 105 doktora znanosti, 43 magistra znanosti i 70 znanstvenih novaka.

O tome da je stvoreno i povoljno društveno ozračje za realizaciju tog projekta svjedoči - kaže - i javno iskazana podrška Grada Zadra, Zadarske županije, Ministarstva

znanosti i tehnologije, Senata Sveučilišta u Splitu, HAZU-a, Zadarske nadbiskupije, te raznih stranaka i udruga.

Zbog svega navedenog HSS svesrdno podržava utemeljenje Sveučilišta u Zadru, uz upozorenje da bi Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu što prije trebalo pripremiti, a Ministarstvo znanosti i tehnologije usvojiti, prijedlog razvoja visokoškolskog sustava RH, te definirati kriterije i prioritete. Vlada bi morala dovršiti strategiju razvitka visokoškolskog i znanstvenog sustava Hrvatske a Ministarstvo sačiniti Zakon o visokim učilištima i znanosti. Nepostojanje takvih temeljnih odrednica moglo bi uzrokovati velike probleme u budućnosti, jer će vrlo brzo uslijediti zahtjevi za otvaranje novih sveučilišta, fakulteta i veleučilišta, upozorava zastupnik.

U zaključnom dijelu izlaganja prenio je i upozorenje svojih stranačkih kolega da prije drugog čitanja ovog propisa valja uskladiti status Visoke učiteljske škole u Zadru s njihovim zahtjevom i postojećim zakonom, zatim detaljno razraditi viziju budućeg rada Sveučilišta, njegov departmanski ustroj, otvorenost, misiju i sl., pri čemu treba poštivati zakonsku odredbu da ta institucija pokriva tri znanstvena područja.

Zadar je dovoljno kadrovski ekipiran da može razmjerno jednostavno obnoviti nekadašnje sveučilište.

Po riječima **Božidara Kalmete** Klub zastupnika HDZ-a dijeli mišljenje da grad Zadar, kao peti grad u Republici Hrvatskoj, zavrđuje ponovni povratak u Europsku zajednicu sveučilišta (to je, inače, najstariji sveučilišni grad na tlu cijele jugoistočne Europe). Uz argumente koje je naveo predstavnik predlagatelja, zastupnik je podsjetio na činjenicu da je taj grad, dugi niz stoljeća, bio središte političkog, kulturnog i vjerskog života Dalmacije. Spomenuo je, među ostalim, da je uz Zadar vezan i prvi spomen prigodnog pjevanja na hrvatskom jeziku (prigodom posjete pape Aleksandra III. 1177. godine), zatim da je početkom 15. stoljeća ovdje djelovao 1. Hrvatski humanistički klub, da su u tom gradu izašle prve

novine na hrvatskom jeziku te prvi književni časopis u Dalmaciji, itd. Po njegovim riječima Zadar je nakon Zagreba drugo izdavačko središte u Hrvatskoj. A koliko je taj grad u znanstvenom smislu bio u dosluhu s Europom i svijetom, najbolje - kaže - ilustrira pokazatelj da je ovdje već 1847. prvi put izvršen kirurški zahvat na pacijentu uz pomoć eter narkoze (nedugo nakon prve takve operacije u Bostonu, Londonu i Parizu).

Hrvatskoj nedostaju manja sveučilišta

U nastavku je napomenuo da Zadar ima jaku logističku bazu bez koje je nezamislivo djelovanje modernog sveučilišta nezamislivo (znanstvena, gradska te knjižnice u crkvenom vlasništvu, državni i crkveni arhivi, brojni muzeji, itd.). Informirao je zastupnike da država i grad Zadar, kao i Zadarska županija, ulažu znatna sredstva na stvaranju prostornih i tehničkih preduvjeta za rad sveučilišta (npr. izgradnja studentskog doma, uređenje nastavnog prostora u bivšim vojarnama, modernizacija znanstvene, ali i gradske knjižnice). Konstatirao je, nadalje, da u Hrvatskoj nedostaju specifična manja sveučilišta a Zadar je dovoljno kadrovski ekipiran da može razmjerno jednostavno obnoviti nekadašnje sveučilište (sastojalo bi se od humanističko-društvenih fakulteta i visokih škola, znanstveno-nastavnih departmana i znanstveno-nastavnih instituta). U prilog tome spomenuo je da Filozofski fakultet u Zadru već sada njeguje interdisciplinarnu studije (npr. kultura i turizam) te da su u postupku izrade i nastavni programi za druga stručna zvanja koja će doći u prvi plan približavanjem Hrvatske zapadnoeuropskim integracijama (npr. informatika i multimedijске komunikacije, komunikologija, odnos s javnošću, ekologija, itd.). Ne samo da Zadar neće zatvoriti put sličnim zahtjevima drugih sredina, nego utemeljenje zadarskog sveučilišta može biti primjer kako se i mreža visokoškolskih ustanova može raditi iz baze, ako postoje svi potrebni preduvjeti za to, kaže zastupnik. Po njegovoj prosudbi osnivanjem zadarskog sveučilišta posebno će se vrednovati i gospodarsko-komparativne prednosti, ne samo grada, nego i cijele regije.

Sveučilište radi budućnosti

Predstavnik Kluba zastupnika HSP-HKDU-a **Tonči Tadić** konstatirao je da se inicijativom za osnivanje Sveučilišta u Zadru na svojevrsan način vraća dug tom gradu, koji je nakon niza nesretnih povijesnih okolnosti ostao bez svog sveučilišta osnovanog još 1396. godine. To sveučilište, da je opstalo, danas bi imalo jednako dugu i slavnu tradiciju kao i druga slavna europska sveučilišta iz tih godina, kaže zastupnik. Ne treba smetnuti s uma ni to da se osnivanjem sveučilišta ujedno stvara i jezgra za znanstveno-istraživački rad. Zbog toga je dobro da Hrvatska i na ovakav način povećava mrežu svojih znanstveno-istraživačkih centara, kaže Tadić. Prenio je i stajalište haespeovaca da se sveučilište u Zadru ne osniva samo zbog tradicije, nego radi budućnosti tog dijela Hrvatske (predlažu da nosi ime Federica Grizogona, jednog od naših najvećih znanstvenika iz doba renesanse). Dakako, ne možemo se zadovoljiti time da se na tom sveučilištu razvijaju samo humanističke znanosti. Ono može ispuniti svoju posebnu misiju samo ako bude obogaćeno tehničkim i prirodnim znanostima (sve se to nekada moglo studirati u Zadru), kaže Tadić. Primjerice, Zadar ima dugu industrijsku tradiciju pa bi bilo razumno da na budućem sveučilištu budu zastupljene tehničke znanosti. Osim toga, Zadar bi zbog svog položaja trebao imati studij turizma, pomorski fakultet, ali i studij medicine.

Po mišljenju zastupnika HSP-a i HKDU-a u budućem Zakonu o visokom školstvu i znanstveno-istraživačkoj djelatnosti trebalo bi bolje razraditi preduvjete za prerađivanje fakulteta, odnosno skupina fakulteta, u sveučilište, kako bi danas sutra ovakvi nukleusi znanosti i visokog školstva mogli niknuti i u Puli, Varaždinu, Požezi, Dubrovniku, itd. Neka Zadar bude početak stvaranja mreže malih sveučilišta u Hrvatskoj, ali da ovaj zakon ne bi ostao mrtvo slovo na papiru, iduće godine treba osigurati dovoljno proračunskih sredstava za početak njegova rada (bit će potrebna i odgovarajuća potpora samog Grada a i Zadarske županije).

Romano Meštrović prenio je bezrezervnu podršku Kluba zastupnika SDP-a naporima za osnivanje

Zadarskog sveučilišta što ih je učinilo Ministarstvo, Filozofski fakultet u Zadru te Splitsko Sveučilište. Naglasio je da je donošenje ovog Zakona povijesni trenutak jer je riječ o osnivanju prvog sveučilišta u demokratskoj Hrvatskoj. Osim toga, utemeljenje te institucije svjedoči o tome da demokratska Hrvatska želi decentralizirati i afirmirati znanost.

Donošenje ovog Zakona je povijesni trenutak, budući da je riječ o osnivanju prvog sveučilišta u demokratskoj Hrvatskoj.

U nastavku je podsjetio na činjenicu da je Zadar, star više od 3 tisuće godina, najmanje 2 tisuće godina urbani centar te da je više od tisuću godina bio metropola Dalmacije. Iako je u prošlosti više puta razaran od mnogih osvajača, zadnji put u vrijeme Domovinskog rata, uspio se obraniti i revitalizirati te sačuvati svoj hrvatski identitet. O bogatstvu tog grada, ne samo kulturnom nego i ekonomskom, svjedoče njegovi brojni spomenici kulture (ima najviše pojedinačnih spomenika tzv. nulte kategorije u Hrvatskoj). Od 10. stoljeća nadalje ovdje djeluju brojna učilišta a kruna svega bilo je osnivanje sveučilišta 1396. godine kada su takve institucije osnivane diljem srednje Europe (u srednjovjekovnom razdoblju Zadar se mogao mjeriti sa svim gradovima zapadne Europe i Apeninskog poluotoka). Osim tradicije, Zadar ima i druge uvjete za osnutak modernog sveučilišta (znanstvenu knjižnicu koja je po broju svezaka druga u Hrvatskoj, jedan od najvećih arhiva u nas, itd.). Zahvaljujući genijalnom Miroslavu Krleži u porušenom Zadru osnovan je Filozofski fakultet koji je bio dobro organiziran i neprestano se širio (iz njega su izrasli brojni doktori znanosti a promovirani su i mnogi akademici). Unatoč ratnim razaranja Zadar i Zadarska županija su bogati kraj i Zadranici će zasigurno svim materijalnim i drugim sredstvima složno poduprijeti osnivanje novog Sveučilišta, zaključio je Meštrović.

Zadar idealno sveučilišno središte

Po riječima dr.sc. **Vesne Pusić (HNS)** Klub zastupnika HNS-PGS-

SBHS-a podržat će predloženi Zakon koji, zapravo, predstavlja akt o osnivanju Sveučilišta u Zadru. Naime, u situaciji kad svega nešto više od 6 posto građana ima visoku naobrazbu za Hrvatsku je ovakav pristup visokom obrazovanju imperativ. Riječ je o orijentaciji na to da se što veći dio mlade generacije obuhvati nekim oblikom visokoškolskog obrazovanja jer u tom slučaju postoji i veća šansa da će oni najsposobniji iz te grupacije nastaviti se znanstvenim disciplinama i na sveučilišnoj i na istraživačkoj razini.

Drugi argument za osnivanje Zadarskog sveučilišta je tradicija visokoškolskog i sveučilišnog obrazovanja koja postoji u tom gradu. Osim toga, Zadar je i po svojoj veličini idealno sveučilišno središte. Poput Oxforda, Cambridgea i sličnih gradova u stanju je prihvatiti logiku i kulturu sveučilišnog života kao dominantni dio svoje vlastite urbane kulture. Nadalje, ovdje postoji pogodna infrastruktura (od biblioteke, do informatičkog kabineta i nedavno obnovljenih objekata) za osnivanje malog, ali u perspektivi izuzetno agilnog i uspješnog sveučilišta. U tom kontekstu zastupnica je spomenula da Filozofski fakultet u Zadru ima jednu od najljepših predavaonica na cijelom svijetu. Na kraju je konstatirala da predloženi zakon treba prihvatiti i zbog koncepcije policentričnog razvoja Hrvatske koji osnivanje zadarskog sveučilišta, kao jednog u nizu sveučilišta ove veličine, naznačuje za budućnost.

Obnovom zadarskog sveučilišta Hrvatska ne samo da odaje priznanje našoj najstarijoj znanstvenoj i veleučilišnoj instituciji, nego pokazuje i na koji način gleda u budućnost.

Akademik **Ivo Šlaus (SDP)** čestitao je Vladi i resornom ministru na jednom od najboljih prijedloga koji su dosad podnijeli Saboru, te Gradu Zadru, Zadarskoj županiji, Splitskom sveučilištu i svim znanstvenicima koji su nosioci ovog velikog projekta. Predloženim Hrvatska ne samo da odaje priznanje našoj najstarijoj znanstvenoj i veleučilišnoj instituciji, nego pokazuje i na koji način gleda u budućnost. Osnivanje Zadarskog

sveučilišta trebalo bi pridonijeti tome da se smanji zaostajanje u odnosu na europske zemlje, kad je riječ o broju visokoobrazovanih stručnjaka i znanstvenika. Međutim, donošenje ovog zakona obvezuje ne samo akademsku sredinu Zadra nego i Hrvatski sabor da vode računa o tome da to sveučilište održi visoku razinu (ne samo u društvenim nego i u prirodnim i tehničkim znanostima) i da se ona stalno poboljšava.

U zaključnom dijelu izlaganja zastupnik je izjavio da je ponosan što će uskoro sudjelovati u izglasavanju ovog zakona. Izrazio je uvjerenje da je ovo tek prvi u nizu sličnih prijedloga i da će zastupnici ovog saziva imati mogućnost osnovati još nekoliko ovako kvalitetnih institucija. Ne treba se bojati toga što trenutno nemamo razrađenu strategiju razvoja znanosti ni visokog obrazovanja, niti strategiju Hrvatske. Na tome se radi ali upravo ovako odozdo, što je najbolji način, zaključio je.

Osnivanje Zadarskog sveučilišta podupro je i mr.sc. **Željko Glavan**, jer, kako reče, Zadar je od davnina središte kulturnog i znanstvenog života u Hrvata, a i jedan od rijetkih gradova s dugogodišnjom tradicijom izlaženja dnevnih listova. Osim toga, taj grad, peti po ekonomskoj snazi u

Hrvatskoj, može iskoristiti svoj potencijal samo bude li imao kvalitetne stručne kadrove (uz pomoć ostalih sveučilišta treba razvijati studije koji će pomoći razvoju zadarske privrede).

Zastupnik se zalaže za to da se slična sveučilišta osnuju u svakom gradu gdje za to postoje uvjeti, jer podaci pokazuju da imamo manje visokoobrazovanih kadrova ne samo u usporedbi sa zapadnom Europom, nego i manje studenata od Bugarske i nekih zemalja istočne Europe. U prilog tome spomenuo je da su fakulteti u Zadru, Splitu, Rijeci i Osijeku itekako opravdali svoje postojanje.

Ivan Ninić (SDP) također stoji na stajalištu da Zadar kao povijesni i sveučilišni grad zaslužuje svoje sveučilište i da će u tom pogledu opravdati povjerenje. Priželjkuje da Zadarsko sveučilište uskoro više ne bude najmlađe, nego da se što prije počnu razvijati specifična manja sveučilišta i u drugim gradovima, tako da to postane karakteristika Hrvatske po uzoru na suvremenu Europu.

Mr. **Marin Jurjević** drži da će prihvaćanjem ovog Zakona zastupnici donijeti ne samo pametnu nego i poštenu odluku kojom će se potvrditi

ono što u Zadru oduvijek postoji (intelektualni i sveučilišni duh).

U završnoj riječi dr.sc. **Hrvoje Kraljević** izrazio je zadovoljstvo jednodušnom podrškom sudionika u raspravi osnivanju petog sveučilišta u Hrvatskoj. Napomenuo je da nema razloga ni za kakve promjene u predloženom zakonskom tekstu, bez obzira na upozorenje Kluba zastupnika HSS-a, da bi kod pripreme njegova konačnog prijedloga trebalo riješiti neke zahtjeve Visoke učiteljske škole. Naime, zakonom se ne pre-judicira unutarnji ustroj sveučilišta, već je to stvar autonomije te institucije i njenog statuta.

Dr. Kraljević je na kraju izrazio nadu da će zastupnici konsenzusom prihvatiti i Zakon o ratifikaciji Lisabonske konvencije koji bi uskoro trebao doći na dnevni red. Taj bi propis, umjesto dugotrajnih postupaka nostrifikacije, trebao omogućiti brz i jednostavan način (automatski) priznavanje akademskih stupnjeva i diploma.

Nakon ove rasprave prešlo se na izjašnjavanje o Prijedlogu zakona. Dobio je jednoglasnu podršku zastupnika, a primjedbe i prijedlozi iz rasprave prosljeđeni su predlagatelju, radi pripreme konačnog zakonskog prijedloga.

M.Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIZNANJU HRVATSKOG SABORA "ZLATNI GRB"

Jednoglasno i bez rasprave Hrvatski sabor je hitnim postupkom donio predloženi Zakon. Predlagatelji su bili Predsjedništvo Hrvatskog sabora i klubovi zastupnika.

Ovim zakonskim prijedlogom predlaže se dodjeljivanje priznanja u povodu 30. svibnja - Dana Hrvatskog sabora za doprinos razvoju

demokracije, parlamentarizma, tolerancije, snošljivosti i zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj. Priznanje bi nosilo naziv "Zlatni grb" i sastojalo bi se od povelje, zlatnika i novčanog iznosa. Poticaj za dodjelu priznanja mogu podnositi zastupnici, klubovi zastupnika, radna tijela u Hrvatskom saboru, Vlada, mini-

starsva i druga tijela državne vlasti, političke stranke, udruge i vjerske zajednice, a putem njih i građani. Odluku o dodjeli priznanja donosio bi Hrvatski sabor, a priznanje se može oduzeti pod uvjetima propisanim posebnim zakonom.

M.S.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LUKAMA UNUTARNJIH VODA

U cilju podizanja konkurentnosti

Zastupnici Hrvatskog sabora donijeli su većinom glasova Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda u tekstu predlagatelja, Vlade RH, zajedno sa prihvaćenim amandmanima. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda uređuje se način na koji se financira građenje, održavanje i modernizacija lučkih građevina u lukama, obavljanje zaštitarske djelatnosti u lukama, financiranje djelatnosti iz djelokruga lučke uprave i rada lučke uprave, zatim se regulira na drugačiji način tarifna politika i nadopunjuju odredbe koje određuju sadržaj odobrenja za obavljanje lučke djelatnosti na pristaništu, inspekcijski nadzor na pristaništu, te obveza plaćanja pristanišne pristojbe.

O PRIJEDLOGU

Prema postojećem Zakonu o lukama unutarnjih voda preuzet je model organizacije luka po kojemu se razdvaja funkcija upravljanja od funkcije obavljanja lučkih komercijalnih djelatnosti. Tim zakonom funkciju upravljanja preuzimaju lučke uprave koje putem koncesija odobravaju obavljanje lučkih djelatnosti pojedinim koncesionarima. Uloga lučke uprave, između ostalog, jest i briga oko izgradnje i održavanja kapitalnih infrastrukturnih objekata u lukama za javni promet, dok je u pravilu, prijevozno-prekrcajnu opremu, ovisno o vrsti tereta, dužan osigurati koncesionar.

Međutim, pojedine odredbe Zakona o lukama unutarnjih voda odstupaju od ovog osnovnog principa, pa tako npr. članak 14. govori da su trgovačka društva nositelji investiranja u lukama (lučka uprava nije trgovačko društvo već javna ustanova) i po kojemu država ukoliko vrši ulaganja u luke to mora činiti ili

kroz dokapitalizaciju ili kroz dodjeljivanje nepovratnih odnosno kreditnih sredstava tim društvima.

Budući da se prema Zakonu o lukama unutarnjih voda lučka djelatnost obavlja na temelju koncesije i da je djelatnost trgovačkih društava vezana uz određeni period za kojeg se koncesija dodjeljuje, nije prihvatljivo sudjelovanje države u financiranju, niti favoriziranje pojedinih trgovačkih društava. To je također u suprotnosti s osnovnim načelima lučke i prometne politike EU.

Koncesiju za obavljanje lučke djelatnosti dodjeljuje lučka uprava koncesionaru, tj. ovlašteniku koncesije.

S druge strane zbog objektivnih okolnosti i velikih ratnih šteta koje su pretrpjele luke potrebna je cjelovita rekonstrukcija lučkih kapitalnih objekata, što trgovačka društva sama nisu u stanju.

Izvjesno je isto tako da se lučke uprave ne mogu financirati jedino iz sredstava lučkih pristojbi, jer je njihova visina tržišno uvjetovana i mora biti usklađena s konkurentnim lukama, te se i ovo pitanje treba drugačije regulirati.

Prema Prijedlogu predlažu se izmjene po kojima bi se ulaganje u luke i građenje kapitalnih objekata, kada se to čini iz državnog proračuna, vršilo preko lučkih uprava koje bi takve objekte ponudile koncesionarima na temelju javnog natječaja, sukladno odredbama Zakona o lukama unutarnjih voda. Na taj način izgrađene lučke građevine postale bi vlasništvo RH čime se direktno štiti interes ulagača - države.

Pored toga predloženim rješenjima stimuliraju se lučke uprave da funkciju upravljanja kvalitetnije obavljaju i striktnije provode Zakon kada je riječ o odnosima s koncesionarima.

U odnosu prema pristaništima omogućuje se bolji nadzor nad lučkim djelatnostima koje se povremeno ili stalno obavljaju izvan područja predviđenih za tu namjenu.

Pitanja koja se predlažu urediti Zakonom su građenje i financiranje građenja lučkih građevina, način plaćanja naknada za koncesiju, način organiziranja zaštitarske djelatnosti, izvori financiranja lučkih uprava, pristanišne pristojbe, utvrđivanje lučkih tarifa, inspekcijski nadzor, kaznene odredbe, prijelazne i završne odredbe.

Provođenje ovog Zakona neće iziskivati dodatna sredstva koja bi teretila državni proračun, budući da postojeći Zakon predviđa financiranje luka i lučkih građevina iz državnog budžeta. Glavne promjene odnose se na transferiranje tih sredstava preko lučkih uprava, umjesto dosadašnje prakse gdje su se sredstva za tu namjenu dodjeljivala trgovačkim društvima.

Na saborskim odborima, Odboru za zakonodavstvo i Odboru za pomorstvo, promet i veze, nije bilo primjedbi za Prijedlog zakona, a primjedbe iznesene na raspravi u sabornici od Kluba zastupnika HDZ-a pažljivo su razmotrene i nisu unesene u tekst Zakona uz obrazloženje.

Naime, primjedba na članak 1. bila je u tom smjeru da građenje lučkih građevina iz sredstava ovlaštenika koncesije treba proširiti i omogućiti kroz koncesiju financiranje izgradnje i od trgovačkih društava. Ta primjedba nije prihvaćena uz obrazloženje da članak 1. Prijedloga zakona kaže da se građenje, održavanje i modernizacija lučkih građevina financira iz sredstava ovlaštenika koncesije. Pod ovlaštenikom koncesije podrazumijeva se lučka uprava, ali i svako drugo društvo koje temeljem koncesije stekne pravo obavljanja lučke djelatnosti. Dakle, bitno je razlučiti da postoje dvije vrste koncesija i da koncesiju za obavljanje lučke djela-

tnosti dodjeljuje lučka uprava koncesionaru, tj. ovlašteniku koncesije sukladno odredbama članaka 18 - 29. Zakona o lukama unutarnjih voda. Dakle, model kojeg predlaže zastupnik u potpunosti je identičan s modelom kojeg predlaže predlagatelj, radi se samo o terminologiji, odnosno značenju pojma "ovlaštenik koncesije", koji se u Zakonu o lukama unutarnjih voda koristi umjesto pojma "koncesionar".

Klub zastupnika HDZ-a imao je primjedbu i na članak 6. Prijedloga, gdje ističu da modelom tarifiranja treba osigurati konkurentnost hrvatskih luka, da hitno treba učiniti studiju konkurentnosti hrvatskih luka na unutarnjim vodama sa susjednim lukama. Ni ova primjedba nije prihvaćena, iako se predlagatelj u potpunosti slaže sa činjenicom da luke moraju biti konkurentne i da lučke pristojbe moraju biti na razini europskih luka. Što se tiče tarifa i izmjene članka 50. Zakona o lukama unutarnjih voda, svaki koncesionar mora ponuditi najvišu tarifu za usluge koje želi pružiti korisnicima koju lučka uprava mora potvrditi ili odbaciti uz suglasnost ministra na takvu Odluku (članak 39. stavak 2). Predlagatelj smatra da je to dovoljan instrument osiguranja konkurentnosti. Nije prihvatljivo miješanje lučke uprave u određivanju komercijalne cijene usluga unutar tako određenog limita.

Izradu studije konkurentnosti hrvatskih luka na unutarnjim vodama sa susjednim lukama predlagatelj apsolutno podržava, jer će to biti i osnova za sve buduće razvojne projekte. Smatra i da takva studija treba obuhvatiti kompletnu transportnu logistiku u Hrvatskoj, odnosno načine i oblike organiziranja transporta s obzirom na uvozne, izvozne i tranzitne tokove roba od mjesta proizvodnje do krajnjeg korisnika. S tim u svezi već se poduzimaju određene aktivnosti na organiziranju modela sudjelovanja domaćih i inozemnih stručnjaka iz područja transportne logistike na izradi takve studije.

Primjedba na članke 14. i 15. bila je da se rokove iz članka 14. treba skratiti na 6 mjeseci, a da rok iz članka 15. treba skratiti na godinu dana. Ta primjedba također nije prihvaćena. Obrazloženje predlagatelja je da rokove predviđene u članku 14. Prijedloga zakona smatra primjerenim da se kvalitetno pripre-

me podzakonski akti. Neki od akata su i doneseni (npr. Uredba o određivanju lučkog područja luke Vukovar), a ostali su u fazi izrade. Ne radi se, dakle, o odgodi, već o činjenici da je za akte kojima se određuje lučko područje potrebno sačiniti elaborate koje je potrebno uskladiti s prostornim planovima gradova i s planovima za upravljanje vodama i za što je isto tako potrebno sakupiti niz podataka iz zemljišnih knjiga, stav je predlagatelja.

Predstavnik predlagatelja, ministar pomorstva, prometa i veza, gospodin **Mario Kovač**, dodatno je obrazložio Prijedlog.

Rekao je da je na pretprešloj, 20. sjednici Hrvatskog sabora, ovaj zakonski prijedlog jednoglasno prihvaćen u prvom čitanju. Konačni prijedlog zakona koji je danas na razmatranju jednak je u svim odredbama Prijedlogu zakona.

Naime, primjedbe iznesene na raspravi u prvom čitanju od Kluba zastupnika HDZ-a, i to primjedbe na članke 1, 6, 14. i 15. Vlada nije prihvatila. Naime, stav Vlade je da su sve ove promjene koje je sugerirao Klub zastupnika HDZ-a implementirane u postojećim odredbama ovoga Zakona, osim sugestije koja se odnosi na članak 14, odnosno 15, gdje se govori o skraćenju rokova na 6 mjeseci, a u predloženom tekstu je godinu dana. "Smatramo da je ovaj rok u članku 14. od 6 mjeseci prekratak, iz razloga što je za pripremu akata kojima se određuje lučko područje potrebno sačiniti elaborate koje je potrebno uskladiti s prostornim planovima jedinica lokalne samouprave, kao i s planovima za upravljanje vodama, a isto tako potrebno je objediniti niz podataka iz zemljišnih knjiga. Zato mislimo da se ne radi o odgodi, ne radi se o produljivanju rokova, već o realnosti, a i iskustvo nas je naučilo da je ovaj rok koji je predložen u zakonskom tekstu primjeren", rekao je ministar.

Naglasio je da se najvažnija izmjena u odnosu na važeći zakon odnosi na način financiranja građenja, održavanja i modernizacije lučkih građevina. Ta ulaganja financirat će se sredstvima ovlaštenika koncesije. Kada lučka uprava financira građenje lučke infrastrukture, te se građevine daju na korištenje na osnovi koncesije, a trajno su u vlasništvu RH. Na ovaj način se zapravo izravno štiti pravo ulagača, odnosno države, za razliku od do sada važećeg rješenja.

Naime, do sada su trgovačka društva nositelji investiranja u lukama, a država kada ulaže u luke to treba činiti ili kroz dokapitalizaciju ili kroz dodjeljivanje nepovratnih sredstava tim društvima. Tako se primjerice u praksi dogodilo da je u jednu hrvatsku luku unutarnjih voda država ulagala novac i nedavno je ta luka privatizirana, država apsolutno nikakva prava nije pridržala s osnova ulaganja relativno znatnih sredstava u tu luku, pojasnio je ministar. Dakle, to više ne bi bilo moguće, ukoliko zastupnici prihvate ove izmjene i dopune Zakona.

Kada lučka uprava financira građenje lučke infrastrukture, te se građevine daju na korištenje na osnovi koncesije, a trajno su u vlasništvu RH.

Uz druge predložene izmjene i dopune, a koje se odnose na način plaćanja koncesijske naknade, na organizaciju zaštitarske službe, izvore financiranja lučkih uprava, utvrđivanje lučkih tarifa, inspeksijski nadzor i kaznene odredbe, te na podzakonske akte, postići će se kvalitetnije zakonsko uređenje u ovom segmentu prometnog sustava, rekao je gospodin Kovač.

RADNA TIJELA

Odbor za pomorstvo, promet i veze razmatrao je predmetni zakon kao matično radno tijelo. Nakon provedene rasprave, Odbor je jednoglasno predložio donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav te Odbor za zakonodavstvo na zajedničkoj sjednici razmatrali su Konačni prijedlog zakona. Odbori su većinom glasova podržali donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda, u tekstu u kojem ga je predložila Vlada RH.

AMANDMANI

Vlada Republike Hrvatske je na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

lukama unutarnjih voda podnijela amandman na članak 1, gdje se stavak 1. mijenja na način da se građenje lučkih građevina, njihovo održavanje i modernizacija financira iz sredstava pravnih osoba koje su stekle koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti iz članka 18. ovoga Zakona. Obrazloženje je da će stipulacijom ove odredbe biti razvidno da je ovlaštenik koncesije pravna osoba - koncesionar koja je dobila koncesiju po Zakonu o lukama unutarnjih voda.

Rok od 6 mjeseci dovoljan Vladi RH za donošenje propisa koji određuju lučko područje u lukama od gospodarskog značaja za RH, te davanje suglasnosti na odluku županijskog poglavarstva o lučkom području u lukama od značaja za županiju.

Zastupnik **Dario Vukić (HDZ)** podnio je nekoliko amandmana na Konačni prijedlog zakona.

Prvi amandman odnosi se na članak 1. gdje bi se građenje lučkih građevina, njihovo održavanje i modernizacija financiralo iz sredstava ovlaštenika koncesije, ili sredstvima trgovačkih društava koji su zainteresirani za obavljanje lučkih djelatnosti. Nadalje, građenje lučkih građevina koje temeljem srednjoročnog plana razvitka luke obavlja lučka uprava, financiralo bi se kreditnim sredstvima, dijelom naknadama za obavljanje lučkih djelatnosti, sredstvima trgovačkih društava koji su zainteresirani za obavljanje lučkih djelatnosti, a moguće je sudjelovanje sredstava državnog proračuna i jedinica lokalne samouprave i područja regionalne uprave.

Nadalje, lučke građevine bi lučka uprava dala na korištenje na temelju koncesija za obavljanje lučke djelatnosti. Lučke građevine izgrađene na javnom vodnom dobru nakon prestanka koncesije prešle bi u vlasništvo RH. Obrazloženje za ovaj amandman je da za izgradnju lučkih građevina i njihovu modernizaciju nedostaje financijskih sredstava u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave, državnog proračunu, a prihodi od naknada

za obavljanje lučkih djelatnosti su nedostatni.

Stoga se predlaže angažirati sredstva zainteresiranih trgovačkih društava za obavljanje trgovačkih djelatnosti kako bi hrvatske luke unutarnjih voda postale čim prije konkurentne susjednim lukama.

Drugi amandman odnosi se na članak 14. gdje se kaže da bi Vlada trebala donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona propise iz članka 8. stavak 2. i članka 29. Zakona o lukama unutarnjih voda.

Ministar bi pak donio u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona propis iz članka 28. stavak 2. Zakona o lukama unutarnjih voda. Obrazloženje je da je rok od 6 mjeseci dovoljan Vladi RH za donošenje propisa koji određuju lučko područje u lukama od gospodarskog značaja za RH, te davanje suglasnosti na odluku županijskog poglavarstva o lučkom području u lukama od značaja za županiju.

Isto tako smatra se da je moguće u tom vremenu izraditi propis o postupku, kriterijima i rokovima za davanje koncesija, te kriterijima za određivanje visine naknade za koncesije.

Treći amandman odnosi se na članak 15. gdje bi se obvezala Vlada RH da prijedlog petogodišnjeg plana razvitka lučkog sustava na unutarnjim vodama podnese Hrvatskom saboru u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Nadalje, obvezuje se Vlada da u roku od godine dana izradi studiju konkurentnosti hrvatskih luka na unutarnjim vodama sa susjednim lukama, te da je podnese Saboru. Do donošenja plana građenje lučkih građevina i njihova modernizacija u lukama otvorenim za javni promet moguće je samo uz suglasnost lučke uprave.

Obrazloženje je da je predloženi rok od godinu dana za izradu prijedloga petogodišnjeg plana razvitka lučkog sustava na unutarnjim vodama dostatan, posebice zbog toga što bez tog dokumenta i nema razvoja lučkih sustava na unutarnjim vodama. Isto tako zastupnik predlaže da Vlada izradi studiju o konkurentnosti hrvatskih luka na unutarnjim vodama sa susjednim lukama kako bi se ustanovilo čim prije u što treba ulagati kako bi hrvatske luke na unutarnjim vodama bile što konkurentnije.

RASPRAVA

Nejasan pojam "ovlaštenih koncesija"

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je zastupnik **Dario Vukić (HDZ)**. Rekao je da u zakonu postoji jedna temeljna nejasnoća, a to je pojam ovlaštenik koncesije. "Ovdje je, naime, ovlaštenik koncesije i lučka uprava i trgovačko društvo koje dobiva koncesiju od te iste lučke uprave za obavljanje djelatnosti". Mišljenja je da to u velikoj mjeri unosi zabunu u zakon, i da je predlažao trebao tu zabunu otkloniti.

Predlaže da se lučku upravu naziva ovlaštenikom koncesije, a trgovačko društvo koncesionarem, koje je kod lučke uprave dobilo koncesiju za obavljanje lučke djelatnosti. S time bi se izbjegle nedoumice u ovom zakonu, budući se zakon u velikoj mjeri oslanja na izmjene koje ga približavaju u mnogim stvarima zakonu o morskim lukama, dakle gdje se lučka uprava odvaja od trgovačkih društava koje na bazi koncesije obavljaju pojedine lučke djelatnosti.

Osvrnuo se na članak 1. Prijedloga gdje se govori o građenju i financiranju građenja građevina, modernizaciji, financiranju modernizacije luka i održavanju tih istih luka. Naime, u članku 1. stavak 1. građenje lučkih građevina, njihovo održavanje i modernizacija financira se iz sredstava ovlaštenika koncesije. Zastupnik smatra da u ovom zakonu nije jasno na koga se to odnosi, a pomoćnik ministra je pojasnio da se to odnosi na lučku upravu, odnosno na trgovačka društva koja su dobila koncesiju. Gospodin Vukić predlaže da se to pojasni u prijedlogu zakona, pa je u tom smjeru podnio i amandman.

Naime, izvori sredstava su sredstva državnog proračuna, jedinica lokalne i područne samouprave, te naknade za obavljanje lučkih djelatnosti ili krediti. "Činjenica je da lokalna samouprava i uprava nema sredstava za razvoj, činjenica je da je državni proračun prenapregnut, a da se iz pristojbi, iz naknada za obavljanje lučkih djelatnosti ne može skupiti dovoljno sredstava koliko je potrebno hrvatskim lukama na unutarnjim vodama da bi postale konkurentne sa svojim susjednim lukama. Prema tome, potpuno je prirodno tada liberalizirati gradnju i omogućiti

privatnom kapitalu podizanje konkurentnosti hrvatskih luka na unutarnjim vodama čim prije, a ne da skupljamo sredstva 10 ili 15 godina koja bi možda trebali investirati slijedeće godine", rekao je zastupnik Vukić.

Lučke uprave - nositelji svih poslova oko investicija

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorila je zastupnica **Dubravka Horvat (SDP)**. Rekla je da će Klub zastupnika SDP-a podržati ovaj Konačni prijedlog zakona i to iz nekoliko razloga. Prvo, smatraju da su predložene bitne promjene, među inima one koje se odnose na način financiranja lučkih objekata, način upravljanja ovim dobrima, kao i usklađenja s načelima EU na tom području. Naglasila je da su luke u vrlo lošem stanju i da je neophodna rekonstrukcija, a negdje i kompletna izgradnja kapitalnih lučkih objekata koja su pretrpjela veća ratna razaranja. Po postojećem zakonu dosad su nositelji investiranja za sve ove objekte u lukama bila trgovačka društva i sva ulaganja od države bila su ili kao oblik dokapitalizacije, ili kao nepovratno dodijeljena sredstva tim trgovačkim društvima, o čemu je i ministar u uvodnom izlaganju govorio. Zastupnica smatra da su ovakvim načinom financiranja ta trgovačka društva bila stavljena u povoljniji položaj u odnosu na druga, što drži da nije u redu, i što će se novim prijedlogom zakona upravo i izbjeći. Naglasila je da će se tako postići i bolja kontrola i zaštita uloženi sredstava iz državnog proračuna, te je stoga ispravno da

Zabranjuje se obavljanje lučke djelatnosti izvan područja luke i pristaništa.

lučke uprave, kako je sada predloženo u ovom zakonskom prijedlogu, budu odgovorne i nositelji svih poslova oko investicija, znači od izgradnje, održavanja, modernizacije lučkih objekata, kao i to da budu nositelji svih poslova vezanih uz davanje koncesija, od raspisivanja natječaja, dodjeljivanja koncesija, do naplaćivanja koncesijskih naknada.

Naročito podržava izmjenu kojom se zabranjuje obavljanje lučke djelatnosti izvan područja luke i pristaništa.

Na kraju je rekla da Klub zastupnika SDP-a u cijelosti podržava donošenje ovog zakona.

Trgovačka društva ulažu vlastita sredstva

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je zastupnik **Luka Roić (HSS)**. Rekao je da je već u prvom čitanju Klub zastupnika HSS-a podržao donošenje ovog zakona.

Istaknuo je da je najbitnija promjena transferiranje sredstava iz državnog proračuna preko lučkih uprava, umjesto dosadašnje prakse, gdje su se sredstva za tu namjenu dodjeljivala trgovačkim društvima. Po dosadašnjem zakonu ako trgovačko društvo koje je koncesionar, ovlaštenik koncesije ulaže u izgradnju, održavanje ili modernizaciju lučkog područja, onda to čini vlastitim sredstvima, ali isto tako to čini i u ime države kroz dokapitalizaciju, ili čak nepovratnim sredstvima, naglasio je zastupnik.

Prema ovom prijedlogu zakona takva praksa više ne bi bila moguća, pa bi trgovačka društva kao koncesionari trebali ulagati svoja vlastita sredstva, a ako to čini država onda to mora činiti kroz lučku upravu, jer lučka uprava kao produžena ruka države treba voditi te poslove, dakle raspisivati natječaje, dodjeljivati koncesije, naplaćivati koncesijsku naknadu, itd.

"Ovim prijedlogom zakona jasnije se definira raspodjela prihoda od koncesija, s obzirom na postojanje dviju vrsta koncesija, koncesija za građenje lučkih građevina koje dodjeljuje Sabor i druga za obavljanje lučkih djelatnosti koje dodjeljuje lučka uprava. Naravno da je prva prihod državnog proračuna, a lučka uprava prikuplja sredstva i ulaže u prometnu infrastrukturu", rekao je gospodin Roić.

U članku 35. Zakona preciziraju se izvori financiranja, tako da osim postojećih izvora financiranja, znači lučkih pristojbi, naknada za koncesije, sredstava državnog proračuna i sredstava jedinica lokalne uprave i samouprave, sada je propisana i pristanička pristojba.

Člankom 39. ograničava se visina tih novih davanja, odnosno novih kategorija pristojbi.

Ocijenio je vrlo značajnim odredbu kojom se zabranjuje obavljanje lučke djelatnosti izvan područja luke, ili

pristaništa, jer je nedopustiva dosadašnja praksa stvaranja raznih deponija gdje se vrše prekrcajno skladišne operacije, a bez odobrenja nadležne lučke uprave i za to je predviđen rok od 6 mjeseci od dana utvrđivanja lučkog područja.

Nada se da će ovaj zakon uvesti red i u poslovanje tih luka, jer mu se čini da je promet ostvaren u tim lukama ispod razine trenutnih mogućnosti. Na kraju je rekao da njegov Klub zastupnika podržava ovaj Prijedlog.

Studija konkurentnosti

Tada je predstavnik predlagatelja, ministar **Mario Kovač** zaključno govorio. Osvrnuo se na neke primjedbe koje je u ime Kluba zastupnika HDZ-a iznio gospodin Dario Vukić. Rekao je da je Vlada, kao predlagatelj, sklona tome da izađe s amandmanom koji bi u članku 3. postojećeg zakona napravio jednu malu intervenciju, gdje bi se zapravo razjasnio pojam "ovlaštenik koncesije", tako da ne bude apsolutno nikakvih prijedloga oko toga.

Što se tiče primjedbe da je trebalo izraditi studiju konkurentnosti hrvatskih luka, rekao je da je taj postupak u tijeku, tj. da je studija u izradi. "Međutim, mi smo u Vladi RH smatrali da tu studiju treba napraviti, ali kao integralni dio studije konkurentnosti pojedinih prometnih pravaca", rekao je ministar.

Glede svih drugih primjedbi iznesenih u raspravi Vlada RH ostaje pri svojim stavovima, zaključio je gospodin Kovač.

Ovime je zaključena rasprava o tekstu zakona.

IZJAŠNJAVANJE O AMANDMANIMA

Amandmane je podnio zastupnik **Dario Vukić (HDZ)** i **Vlada Republike Hrvatske**.

Kako je Vladin amandman pristigao izvan Poslovníkom utvrđenog roka, uslijedilo je izjašnjavanje zastupnika hoće li o njemu raspravljati ili ne. Zastupnici su jednoglasno prihvatili raspravu o amandmanu Vlade RH, sa 87 glasova "za".

Tada se ministar **Mario Kovač** očitovao o podnesenim amandmanima. Prvo je dao obrazloženje za Vladin amandman. Naime, sukladno naglascima iz rasprave o Prijedlogu izmjena i dopuna Zakona o lukama

unutarnjih voda bilo je dosta nedoumica oko značenja termina "ovlaštenik koncesije" pa je Vlada RH intervenirala amandmanom u članku 1. stavak 1. koji se mijenja. "Mislimo da je na ovaj način zapravo svaka dvojba oko značenja termina ovlaštenik koncesije u potpunosti uklonjena te Vas molim da prihvatite ovaj amandman Vlade RH", rekao je ministar Kovač. Pristupilo se glasovanju o ovom amandmanu, kojeg zastupnici nisu prihvatili.

Činjenica da je trgovačko društvo zainteresirano za građenje lučkih građevina nije dovoljno da mu se omogući građenje, jer su trgovačka društva obvezatna prethodno steći koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti.

vanju o ovom amandmanu, kojeg su zastupnici i prihvatili jednoglasno sa 89 glasova "za".

Ministar Kovač očitovao se i o amandmanu zastupnika **Darija Vukića (HDZ)**. Vlada ne prihvaća prvi amandman na članak 1. Obrazloženje je da sama činjenica da je trgovačko društvo zainteresirano za građenje lučkih građevina nije dovoljno da mu se omogući građenje, jer su trgovačka

društva obvezatna prethodno steći koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti. "U cilju izbjegavanja nedoumica oko pojma "ovlaštenik koncesije" Vlada je i dala amandman koji ste malo prije prihvatili, pa prema tome Vlada ne prihvaća ovaj amandman na članak 1".

Pristupilo se glasovanju o ovom amandmanu, kojeg zastupnici nisu prihvatili.

Ministar se potom očitovao i o drugom amandmanu zastupnika **Daria Vukića (HDZ)** na članak 14. Rekao je da ga Vlada ne prihvaća. Obrazloženje je da Vlada kao predlagatelj rokove predviđene u člancima 14. i 15. Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda drži objektivno primjerenima da bi se kvalitetno moglo pripremiti podzakonske akte. Neki od akata su već i doneseni, primjerice uredba o određivanju lučkog područja luke Vukovar, a ostali su u fazi izrade.

"Ne radi se u ovom slučaju o produljenju rokova, već o činjenici da je u pripremi akata kojima se određuje lučko područje potrebno prethodno sačiniti elaborate koje je potrebno uskladiti s prostornim planovima gradova i s planovima za upravljanje vodama, a za što je isto tako potrebno prikupiti niz podataka

iz zemljišnih knjiga, dakle Vlada ne prihvaća ovaj drugi amandman", rekao je ministar.

Zastupnici ni ovaj amandman u glasovanju nisu prihvatili.

Ministar se potom očitovao o trećem amandmanu zastupnika **Daria Vukića (HDZ)** na članak 15. Rekao je da Vlada ne prihvaća ni ovaj amandman. Naime, iz istih razloga koje smo spomenuli u obrazloženju kod neprihvatanja prethodnog amandmana Vlada smatra da je predloženi rok od dvije godine za podnošenje prijedloga petogodišnjeg plana razvitka lučkog sustava na unutarnjim vodama, apsolutno primjeren.

Što se tiče studije konkurentnosti hrvatskih riječkih luka ona će biti obuhvaćena u okviru opće prometno logističke studije za sve oblike transporta, čiju izradu je Ministarstvo već pokrenulo. Dakle, Vlada ne prihvaća ni treći amandman. Zastupnici glasujući nisu prihvatili ni ovaj amandman.

Tada se pristupilo glasovanju o Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama unutarnjih voda, kojeg su zastupnici prihvatili većinom glasova, sa 68 glasova "za", 19 "protiv" i 3 suzdržana, u tekstu predlagatelja, Vlade RH, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

S.F.

IZVJEŠĆE O RADU ODBORA ZA PREDSTAVKE I PRITUŽBE ZA 2001. GODINU

Predstavke građana pokazatelj (ne)funkcioniranja pravne države

Na svibanjskom zasjedanju Hrvatskog sabora zastupnici su, nakon kraće rasprave, jednoglasno prihvatili Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe za 2001. godinu. Naime, prema Poslovniku to radno tijelo je dužno jednom godišnje izvijestiti Sabor i javnost o problematici s kojom se bavi, a zadaća mu je da upozorava na kršenje zakona i druge negativnosti uočene u radu državnih institucija, izvršne ili sudbene vlasti.

Uvodno spomenimo da je prošle godine Odboru pristiglo 1106 pismenih i oko 1700 usmenih predstavki građana u kojima oni upozoravaju na povredu svojih prava u postupku pred državnim i upravnim tijelima koja imaju javne ovlasti. U velikom broju slučajeva riječ je o predstavkama socijalne naravi, brojni građani žale se na odugovlačenje sudskih i upravnih postupaka, napose

radnih sporova, probleme u svezi s povratom imovine, itd.

O IZVJEŠĆU

Uvodno se obrativši zastupnicima predsjednik Odbora **Anto Đapić** je napomenuo da je prema Poslovniku to tijelo dužno jednom godišnje podnijeti Hrvatskom saboru Izvješće o svom

radu. Iako članovi ovog Odbora obavljaju iznimno naporan i težak posao, velikim dijelom kontaktirajući sa strankama (brojni građani putem njega traže pomoć od Parlamenta u rješavanju svojih problema) njihov rad u javnosti prolazi prilično nezapaženo, konstatira Đapić

U 2001. godini Odbor za predstavke i pritužbe zaprimio je 1106 pismenih i oko 1700 usmenih predstavki u kojima građani upozoravaju na povredu svojih prava u postupku pred državnim i upravnim tijelima s javnim ovlastima.

(medijima je, očito, interesantniji rad drugih saborskih odbora). Apelirao je, stoga, na novinare da ubuduće više prate rad tog tijela, ne radi medijske promocije zastupnika koji su njegovi članovi, nego radi skretanja pozornosti na problematiku s kojom se have, odnosno na probleme s kojima se susreću prosječni hrvatski građani.

U nastavku je napomenuo da je osnovna uloga ovog Odbora upozoravati na kršenje zakona i druge štetne pojave u društvu te predlagati poduzimanje potrebnih mjera za njihovo otklanjanje. Naime, to tijelo nema ovlaštenje nekome nešto nalagati, ali zato ima mogućnost kontrole rada državnih institucija, pružanja pravnih savjeta i požurivanja da se neke stvari brže

Građani se najviše žale na dugotrajnost sudskih i upravnih postupaka te nemogućnost izvršenja pravomoćnih i izvršnih odluka, probleme s vraćanjem kredita te teškoće oko povrata imovine.

riješe. Zbog toga je iznimno važno da građani svoje predstavke podnose na vrijeme, jer nakon donošenja neke pravomoćne sudske presude više se gotovo ništa ne može učiniti, napominje Đapić.

Informirao je zastupnike da je prošle godine Odboru pristiglo 1106

pismenih i oko 1700 usmenih predstavki (telefonski ili kroz razgovore sa strankama). To je, kaže, veliki broj predstavki, ima li se u vidu da se sličnom problematikom, ali s većim ovlastima, bavi i Pučki pravobranitelj. U velikom broju slučajeva te su predstavke socijalne naravi (razlog su otpuštanja radnika zbog stečajeva i nemogućnost njihova ponovnog zaposlenja). Umirovljenici se najčešće obraćaju Odboru ukazujući na svoju tešku materijalnu situaciju i nemogućnost podmirenja osnovnih egzistencijalnih potreba. Dio predstavki govori o teškoćama s kojima se susreću djelatnici Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova koji su stavljeni na raspolaganje. Građani se najviše žale na dugotrajnost sudskih i upravnih postupaka i nemogućnost izvršenja pravomoćnih i ovršnih odluka, probleme s vraćanjem kredita

Prema brojcima pokazateljima prevladavaju predstavke sa stambeno-komunalnom problematikom, one vezane uz rad i radne odnose, imovinsko-pravne, pritužbe na rad sudova i lokalne samouprave te predstavke sa socijalno-zdravstvenom problematikom.

bankama i štedionicama zbog visokih kamate te teškoće oko povrata imovine. Govoreći o strukturi predstavki naglasio je da i dalje dominiraju predstavke u oblasti stambeno-komunalnih poslova (256), zatim imovinsko-pravne (224), one koje sadrže socijalno-zdravstvenu problematiku (170), pritužbe na rad sudova i lokalne samouprave (207) te one vezane uz rad i radne odnose (249).

Jedna od tema koje su se prošle godine često pojavljivale na Odboru bila je problematika zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba. Naime, u tom segmentu nema bitnih promjena u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje, pa je Odboru podnesen veliki broj predstavki s tim u svezi. Zbog toga je to tijelo preporučilo ministarstvima da, sukladno svojoj nadležnosti i na temelju postojećih zakonskih propisa, poduzmu djelotvorne aktivnosti kako bi se prema predviđenom programu

većina ovih slučajeva riješila do kraja ove godine (na način da se zbrine i dio hrvatskih prognanika koji su smješteni u privatnoj imovini izbjeglih osoba koje se vraćaju u Hrvatsku).

Brojne predstavke umirovljenika, podsjeća Đapić, svjedoče o tome da se i nadalje sporo rješavaju mirovinski zahtjevi osiguranika, posebice usklađivanje mirovina s odlukom Ustavnog suda RH, zatim problemi u svezi s mirovinama hrvatskih ratnih vojnih invalida, kao i obitelji zatočenih i nestalih, zahtjevi hrvatskih državljana koji su ostvarili mirovinu u bivšim republikama SFRJ za izmjenu odnosno donošenje novih propisa kako bi se poboljšao njihov materijalni status. Budući da pristiže veliki broj predstavki i pritužbi s područja radnih odnosa (otpuštanja s posla utječu na pogoršanje životne egzistencije velikog broja građana) Odbor upozorava na potrebu da nadležna tijela brže i djelotvornije pristupe rješavanju ovih problema.

Dugotrajnost sudskih i upravnih postupaka jedan je od gorućih problema na koje ukazuju građani u predstavkama upućenim Odboru, konstatirao je Đapić (ta je činjenica posebno istaknuta u Zaključnom razmatranju ovog Izvješća). Primjericice, pojedini sudski postupci traju i više od 10 godina, što često navodi građane na sumnju u pravnu državu. Doduše, ima i neosnovanih predstavki (pojedini podnositelji znaju prešutjeti cijelu istinu, što nakon rasprave u Odboru obično izade na vidjelo). Zbog navedenih razloga Vlada bi, po mišljenju Odbora, u okviru nadležnosti Ministarstva trebala brže i djelotvornije provesti programom predviđenu reformu pravosuđa.

Po mišljenju Odbora Vlada bi, u okviru nadležnog ministarstva, trebala brže i djelotvornije provesti programom predviđenu reformu pravosuđa.

Po riječima predsjednika Odbora, to radno tijelo, inače, odlično surađuje s Vladom (sjednicama obično prisustvuju njeni predstavnici) te sa županijskim i općinskim sudovima koji žurno odgovaraju na njihove intervencije u smislu požurnica. Međutim, Upravni sud se često oglašuje na njegove upite koji su nerijetko vezani uz status branitelja,

invalida te pitanje državljanstva i neke druge statusne probleme. Savjetnici koji rade za Odbor prezauzeti su poslom jer moraju obraditi veliki broj predstavlja na koje, dobrim dijelom, odgovara stručna služba, primati stranke, itd., napominje Đapić. Zbog toga bi Predsjedništvo Sabora trebalo odobriti da se to radno tijelo dodatno ekipira, pa i administrativnim osobljem. Spomenuo je i to da podnositelji predstavlja često zahtijevaju da osobno razgovaraju s predsjednikom ili dopredsjednikom Odbora u čemu im se maksimalno izlazi ususret. Naime, članovi Odbora i zaposlenici Stručne službe se izuzetno trude da bi pomogli strankama, makar pravnim savjetom, ali od njih ne treba očekivati čuda, jer je njihovo djelovanje ograničeno Poslovníkom i Ustavom, naglašava Đapić. Informirao je zastupnike da se na sjednicama tog radnog tijela raspravlja samo o karakterističnim predstavkama iz pojedinih oblasti. To su veoma naporne sjednice koje traju satima i obično im prisustvuju predstavnici nadležnih ministarstava i državnih tijela na koje se žale građani, ali i zainteresirane stranke, odnosno podnositelji predstavlja.

Na kraju je zahvalio svim članovima Odbora na odličnoj suradnji, uz napomenu da je sve dosadašnje odluke i zaključke to višestranačko radno tijelo donijelo konsenzusom.

RASPRAVA

Državna uprava (ne)efikasna kao i ranije

Nakon uvodnog izlaganja (prikazana u odjeljku "O Izvješću") uslijedila su stajališta klubova zastupnika koja su iznijeli njihovi glasnogovornici.

Konstatacija izvjestitelja da se broj predstavlja u odnosu na prethodnu godinu nije povećao može se dvojako tumačiti, primijetio je **Želimir Janjić**, glasnogovornik Kluba zastupnika HSLS-a. Naime, na temelju toga moglo bi se zaključiti da su državna uprava i tijela s javnim ovlastima lani bila jednako (ne)efikasna, kao i godinu dana ranije.

U nastavku se osvrnuo na strukturu pristiglih pritužbi. Kako reče, u oblasti stambeno-komunalnih poslova građani najčešće iznose probleme uzrokovane neučinkovitošću lokalne uprave i samouprave

te presporim radom sudova. U tom segmentu izvjestitelj je, kaže, posebno apostrofirao problem bespravno

Budući da se broj predstavlja u odnosu na prethodnu godinu nije povećao, može se zaključiti da su državna uprava i tijela s javnim ovlastima lani bila jednako (ne)efikasna kao i godinu dana ranije.

zaposjednutih stanova, ali iz Izvješća nije razvidno je li Odbor pomogao građanima koji su na taj način pokušali riješiti svoj stambeni problem, a sada traže njegovu potporu da ih ne deložiraju jer su socijalni slučajevi. Ako je Odbor podržao i takve pritužbe i pružio im potporu postavlja se pitanje je li to pravično i što je s pravima građana koji su se uredno prijavili na "famoznu" listu prvenstva za dodjelu socijalnih stanova - pita zastupnik. Sugerira, stoga, da Odbor u narednim izvješćima jasnije iznese sadržaj pritužbi vezanih uz ovu problematiku te da analitički pristupi ovom problemu.

Valja dobro proučiti i pritužbe građana koji telefonski izražavaju nezadovoljstvo radom povjerenstva za provjeru dodjele gradskih stanova, budući da je tom revizijom dosta njih izbrisano s tzv. socijalne liste za dodjelu stana u najam (razlog - nisu dostavili potvrdu Zavoda za zapošljavanje za nezaposlene članove obitelji). Grad Zagreb ima u vlasništvu oko 9,5 tisuća stanova od čega nemali broj neuseljenih, ali i bespravno useljenih. Zastupnika zanima hoće li spomenuto povjerenstvo i na tom području napraviti reviziju (u tom slučaju možda ne bi bila potrebna revizija liste).

U Izvješću Odbora se navodi da građani na područjima posebne državne skrbi upozoravaju na prenisko utvrđene kategorije oštećenosti objekata i na teškoće pri ostvarenju povrata vlastitih sredstava uloženi u obnovu. Nema sumnje, kaže, da je takvih problema bilo, ali ministar je izvjestio da su oni u međuvremenu riješeni. I hrvatski državljani koji su doselili iz drugih država bivše SFRJ imaju teškoća sa stupanjem u posjed nekretnina koje su zakonski zamijenili, jer su one zaposjednute privremenim korisni-

cima. Međutim, u takvim slučajevima Odbor teško može pomoći jer zatečenim korisnicima još uvijek nisu obnovljene njihove kuće. Najveći broj obrađenih imovinsko-pravnih predstavlja odnosi se upravo na povrat imovine građanima Republike Hrvatske koji se vraćaju u domovinu, konstatira Janjić. Naime, stambene komisije u lokalnim zajednicama često ne provode svoja rješenja o ukidanju prava korištenja nekretnina. Zbog toga su predložene izmjene Zakona o područjima od posebne državne skrbi kojima će sav taj posao preuzeti Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Nedostaju zaključci s tematskih sjednica

U nastavku je spomenuo i teškoće pri otkupu stanova s kojima se suočavaju povratnici u Podunavlju i nekim drugim ranije okupiranim područjima, budući da nisu bili dovoljno informirani o toj mogućnosti (mnogi od njih nisu mogli ni ući u svoje stanove jer su u njima bile treće osobe). Odbor je jednu od svojih tematskih sjednica posvetio toj problematici i tom prilikom donio određene zaključke koji, nažalost, nisu prezentirani u Izvješću.

Odbor s pravom upozorava nadležne na nedopustivo dugo vođenje postupaka pri ostvarivanju prava iz mirovinskog osiguranja, jer se najčešće radi o osobama koje nemaju nikakvih primanja.

Zastupnik je spomenuo i to da svi sudovi nisu primjenjivali vjerodostojno tumačenje članka 14. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica, pa su donosili presude kojima se prognanike i izbjeglice obvezuje na plaćanje najma vlasnicima za korištenje nekretnina (nerijetko se radi o vrlo visokim iznosima).

Najveći broj predstavlja vezanih uz socijalno-zdravstvenu problematiku odnosi se na odugovlačenje postupka u rješavanju zahtjeva osiguranika za priznavanje prava na mirovinu ili aktiviranje mirovine, te nerješavanje zahtjeva za isplatu zaostalih mirovina na ranije okupiranim područjima, kaže Janjić. Upozorava, uz to, i na čestu pojavu sporog donošenja

rješenja o punom iznosu mirovine nakon nekoliko godina primanja akontacijskog iznosa. Donedavno je, kaže, bilo i pritužbi hrvatskih građana koji su mirovinu zaradili u Bosni i Hercegovini ili Srbiji, a nije im isplaćivana. Primjenom zakona donesenog na prošloj sjednici Hrvatskog sabora taj bi problem trebao biti riješen. Odbor je s pravom upozorio nadležne na nedopustivo dugo vođenje postupaka pri ostvarivanju prava iz mirovinskog osiguranja jer se najčešće radi o osobama koje nemaju nikakvih primanja, zaključio je.

U nastavku je konstatirao da se većina pritužbi građana na rad sudova i lokalne samouprave u prošloj godini odnosila na odugovlačenje sudskih postupaka. U Izvješću su spomenute i karakteristične predstavke s tim u svezi (primjerice, postupak za priznavanje prava korištenja zemljišta koji se vodi punih 16 godina). Zabrinjava činjenica da Upravni sud Republike Hrvatske, za razliku od predsjednika općinskih i županijskih sudova, ne dostavlja Odboru očitovanja glede dugotrajnosti upravnih sporova vezanih uz statusna pitanja građana.

Kad je riječ o pritužbama koje se odnose na rad i radne odnose, građani uglavnom upozoravaju na dugotrajnost radnih sporova. A ako neki od tih sporova i okončaju u njihovu korist, odluke sudova se nerijetko ne izvršavaju jer je poduzeće otišlo u stečaj ili likvidaciju.

Po riječima zastupnika njegovi stranački kolege smatraju da je Odbor protekle godine dobro obavio svoje poslove, iako je održao relativno malo sjednica (jedan dio posla obavila je stručna služba). Stoga će Klub zastupnika HSL-a glasovati za prihvaćanje njegova Izvješća.

Zaštiti prava građana

Isto stajalište zauzeo je i Klub zastupnika SDP-a. Njegova glasnogovornica **Dubravka Horvat** podsjetila je na činjenicu da je upravo na inicijativu zastupnika SDP-a. Poslovnikom Hrvatskog sabora uvedena obveza da Odbor za predstavke i pritužbe jednom godišnje podnosi izvješće o svom radu. Željeli su, naime, da svi zastupnici, ali i javnost, budu upoznati s ozbiljnošću problema s kojima se suočavaju građani. To je, naime, najbolji pokazatelj koja područja u društvu slabije funkcioniraju, odnosno gdje se moramo više

angažirati da bismo osigurali funkcioniranje uređenja pravne države, kaže zastupnica.

U nastavku je naglasila da su i stručna služba i članovi ovog radnog tijela doista odradili vrlo značajan i opsežan posao, pogotovo usporedi li se broj usmenih i pismenih predstavki koje su obradili s brojem pritužbi koje je zaprimio Ured Pučkog pravobranitelja (1754). Ne smije se zanemariti ni činjenica da su se građani s predstavkama o povredama svojih prava obično javljali Odboru nakon što su iskoristili sve druge mogućnosti pravne zaštite. Po ocjeni Kluba zastupnika SDP-a, Odbor je ispunio zadaću u okviru svojih nadležnosti. Naime, iz Izvješća je vidljivo da je podnositelje nastojao uputiti na način rješavanja problema, a često je i sam poticao nadležna tijela ili institucije da riješe pojedine probleme u skladu sa zakonima i propisima. Doduše, po Poslovniku i prema Ustavu to tijelo ne može utjecati na tijek sudskih procesa i nije ovlašteno da nekoj instituciji nalaže donošenje odluka. Zadaća mu je da ukazuje na određene nepravilnosti u društvu, npr. kršenje zakona i druge štetne pojave, zatraži informaciju o njima i potom inicira promjene koje će to suzbiti. Nažalost, u Izvješću se konstatira da se neki od nadležnih subjekata na zahtjev Odbora nisu očitovali na određene predstavke, što im je bila ustavna obveza.

Veliki broj predstavki građana upućenih Odboru i težina problema na koje ukazuju, obvezuju nas da ustrojimo odgovarajuće mehanizme kojima će se suzbiti kršenje zakona i osigurati zaštita prava građana, odnosno otkloniti posljedice višegodišnjeg nefunkcioniranja pravne države, napominje zastupnica.

Najviše problema na području vlasničko-pravnih odnosa

Na temelju činjenice da se prošle godine broj pritužbi nije povećao u odnosu na stanje godinu dana ranije, mogao bi se izvući dvojak zaključak, kaže **Stjepan Živković**, glasnogovornik Kluba zastupnika HSS-a. Naime, to može značiti da tijela izvršne i sudbene vlasti bolje funkcioniraju, ili da se građani ne obraćaju Odboru jer su uvjereni da im ne može pomoći. Što se, pak, tiče strukture predstavki i dalje dominiraju problemi vezani uz vlasničko-

pravne odnose te predstavke iz domene mirovinskog i invalidskog osiguranja te socijalne skrbi. Brojni građani upozoravaju na socijalne probleme prouzročene stečajevima tvrtki te otpuštanjima radnika, dok umirovljenici ukazuju na svoju tešku materijalnu situaciju. Žale se i djelatnici Ministarstva financija i MUP-a koji su stavljeni na raspolaganje.

U Izvješću se govori i o problemima povrata imovine povratnika na ratom zahvaćenim područjima i obnove porušenih kuća, te o ukupnoj problematici zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba. S tim u svezi zastupnik napominje da se jedino sudovi na području Osječko-baranjske županije nisu pridržavali tumačenja članka 14. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica, što je utjecalo na povećanje broja predstavki s imovinsko-pravnom problematikom. Izrazio je uvjerenje svojih stranačkih kolega da će ubuduće svi organi i tijela na svim razinama, te svi sudovi, pristupiti ovoj problematici po jednakim kriterijima. Na kraju je izjavio da Klub zastupnika HSS-a prihvaća Izvješće o radu Odbora za predstavke i pritužbe, uz opasku da se nitko nema pravo oglušivati na zaključke odnosno zamolbe tog tijela. Pritom je aludirao na Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo, pa čak i Ministarstvo pravosuđa i lokalne uprave i samouprave.

Građani očekuju nastavak reforme u pravosuđu

Ne samo predloženo nego i ranija izvješća Odbora, a i Izvješće Pučkog pravobranitelja, upozoravaju na to da je jedan od dominantnih problema u Republici Hrvatskoj dugotrajnost

Ne smije se zanemariti činjenica da se građani obično obraćaju Odboru za predstavke i pritužbe nakon što su iskoristili sve druge mogućnosti pravne zaštite.

sudskih i upravnih postupaka te mjestimice nedjelotvornost nadležnih tijela i institucija u rješavanju problema građana, konstatirala je **Mirjana Didović (SDP)** (na nedjelotvornost sudskih postupaka upozorava i Europska komisija u svom izvješću o

Hrvatskoj). Građani, stoga, s pravom očekuju nastavak reforme u pravosuđu te prilagodbu sustava potrebama modernog društva. Ne samo da ima slučajeve da se nadležna gradska i županijska tijela, pa čak i neka ministarstva, oglašuju na zahtjeve građana, nego neka od njih primjenjuju birokratsku šutnju i prema ovom Odboru, negodovala je zastupnica. Dakako, ima i pozitivnih primjera, koji pokazuju da se u praksi polako učvršćuje svijest o tome da institucije društva i države postoje zbog građana, a ne obratno. Zbog toga valja podržati ovo Izvješće i pružiti potporu Odboru da nastavi s još intenzivnijim radom s ciljem ostvarivanja prava i interesa građana Republike Hrvatske.

Analizirati iz kojih područja dolazi najviše predstavki

Na početku svog izlaganja **Jadranka Kosor (HDZ)** zahvalila je članovima Odbora i svima koji sudjeluju u radu tog tijela na tihom, upornom i predanom radu, daleko od pozornosti medija. Iz predloženog Izvješća proizlazi da predstavke i pritužbe koje mu pristižu sadrže gotovo istu problematiku kao i one koje se upućuju Pučkom pravobranitelju, konstatira zastupnica. Razlika je jedino u tome što Odbor dobro surađuje s Vladom i pojedinim ministarstvima, dok se pučki pravobranitelj ne može time pohvaliti. Indikativno je, međutim, da ona ministarstva koja ignoriraju zahtjeve pučkog pravobranitelja ne surađuju najbolje ni s Odborom za predstavke i pritužbe. Stoga Sabor mora povući

neke poteze i upozoriti ih na potrebu da ispunjavaju svoju ustavnu obvezu.

Zastupnica je sugerirala da se u sljedećem izvješću Odbora predoče i podaci o tome iz kojih područja dolazi najviše predstavki i pritužbi, kako bi ih se moglo usporediti s onima koje je iznio pučki pravobranitelj. Kako reče, treba poduzeti sve da se do sljedećeg izvještajnog razdoblja problemi zbrinjavanja prognanika i izbjeglica riješe. Predložila je, među ostalim, da klubovi zastupnika petorice razmotre zaključke što su ih predložili njihov te Klub zastupnika HSLs-a, kako bi se zajednički našlo rješenje da se pomogne prognanicima koji već dobivaju sudske presude, na temelju kojih bi trebali platiti najamnine za stanove, odnosno kuće u kojima su bili smješteni. Po mišljenju zastupnice Hrvatski sabor bi hitno trebao dati vjerodostojno tumačenje odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koje reguliraju način izračunavanja mirovina hrvatskih ratnih vojnih invalida i obitelji zatočenih i nestalih. Naime, činjenica da se još uvijek ne zna kako se izračunavaju te mirovine pričinjava nemale probleme u praksi.

U završnoj riječi **Anto Đapić** je zahvalio sudionicima rasprave na potpori i korisnim sugestijama. Složio se s prijedlogom da se u narednom izvješću Odbora prikažu i njegovi zaključci, barem s tematskih sjednica, te obećao da će zastupnicima biti predočeni podaci o tome odakle dolaze predstavke. Budući da su mnoge od njih vezane uz probleme povrata imovine, može se zaključiti da ih je puno s područja od posebne državne skrbi, a isto tako velik broj stiže iz

Zagreba (najčešće se radi o stambeno-komunalnoj problematici).

Odgovarajući na primjedbe iz rasprave pojasnio je da se Odbor ne upliće u rad sudova, jedino intervenira požurnicama da se neki predmet brže riješi. Naveo je, međutim, da su se članovi Odbora u nekoliko navrata založili kod gradske uprave i ostalih zainteresiranih stranaka za odgodu deložacije građana teških socijalnih prilika iz gradskih stanova.

Točno je, kaže, da je Odbor u protekloj godini održao samo 6 sjednica, ali one su zato bile odlično pripremljene i dugotrajne. Uz to su predsjednik i potpredsjednica tog radnog tijela izravno kontaktirali s podnositeljima predstavki (samo on osobno imao je stotinjak takvih razgovora). U više navrata članovi Odbora odlazili su i na teren. Bez obzira na to što je to povezano s putnim troškovima, ubuduće namjeravaju intenzivirati takav način rada. Naime, u planu je da se prije ljeta održe sjednice u Vojnici i Vukovaru, u svezi s problematikom povrata imovine, primjenom zakona o konvolidaciji, itd.

Na kraju je zaključio da rasprava o njihovu izvješću jača ugled Odbora za predstavke i pritužbe, ali i autoritet Hrvatskog sabora u cjelini te pozvao medije da kroz praćenje rada ovog radnog tijela upoznaju javnost sa sudbinama i problemima s kojima se građani u Hrvatskoj suočavaju.

Uslijedilo je izjašnavanje o spomenutom Izvješću koje su zastupnici jednoglasno prihvatili.

M.Ko.

IZVJEŠĆE MANDATNO - IMUNITETNOG POVJERENSTVA

Hrvatski sabor jednoglasno je prihvatio prijedlog **Mandatno-imunitetnog povjerenstva te je donio odluku o mirovanju zastupničkog mandata Dražena Budiše (HSLs) i Marija Kovača (HSLs). Umjesto njih zastupničku dužnost počeli su obnašati njihovi zamjenici Vinko Špičko odnosno Stanko Zrilić.**

Predsjednica Mandatno-imunitetnog povjerenstva **Milanka Opačić**

pojasnila je kako je zastupnik **Dražen Budiša** imenovan za potpredsjednika Vlade i zamjenika predsjednika Vlade, čime mu je, zbog nespojivosti dužnosti, započelo mirovanje mandata te će umjesto njega zastupničku dužnost obnašati njegov zamjenik **Vinko Špičko**.

Predsjednica Mandatno-imunitetnog povjerenstva **Milanka Opačić** je potom rekla da je započelo mirovanje

mandata i **Mariju Kovaču** zbog toga što je imenovan za ministra pomorstva, prometa i veza. Predložila je stoga donošenja odluke o početku obnašanja zastupničke dužnosti njegova zamjenika **Stanko Zrilić**.

Zastupnici su obje odluke jednoglasno (99 "za") donijeli, a novi zastupnici su potom prisegnuli na dužnost.

M.S.

NAKNADNO GLASOVANJE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O UTVRĐIVANJU RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA II. SVJETSKOG RATA (GLASOVANJE)

Umjesto Komisije - Nacionalni institut

Drugo čitanje ovog zakonskog prijedloga provedeno je na 21. sjednici, ali je izjašnjavanje o amandmanima o Konačnom prijedlogu zakona odgođeno kako bi se omogućilo usuglašavanje klubova zastupnika koji su to zatražili.

Prikaz rasprave o Konačnom prijedlogu objavili smo u broju 331. od 13. svibnja 2002. Na strani 41, pod naslovom "Odgoda izjašnjavanja radi dodatnih međustranačkih konzultacija".

Konačni prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o utvrđivanju ratnih i poratnih žrtava II. svjetskog rata usvojen je s 56 glasova "za" i 47 "protiv" te jednim "suzdržanim".

Na prijedlog 33 zastupnika, većinom glasova (94 "za", 6 "protiv" i 4 "suzdržano") donesen je i sljedeći zaključak:

"Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku šest mjeseci pripremi i osigura sve potrebne normativno-pravne, znanstveno-stručne i materijalne pretpostavke za rad Nacionalnog centra (Instituta), kao posebne ustanove ili autonomne institucije pri Hrvatskom institutu za povijest - koju bi osnovao Hrvatski sabor - umjesto dosadašnje Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava II. svjetskog rata, s temeljnom zadaćom da:

1. znanstveno proučava društvene procese i uzroke koji su doveli do velikog stradanja hrvatskih građana u I. i II. svjetskom ratu i Domovinskom ratu;

2. znanstveno istražuje podatke o žrtvama i stradalnicima, kao i štetu na materijalnim i nacionalnim kulturnim dobrima u ovom razdoblju, uz sociološko-znanstvenu verifikaciju nastalih posljedica za suvremene prilike u zemlji;

3. istražuje i vodi skrb o dostojnom obilježavanju i zaštiti grobova i grobišta svih ratnih i poratnih žrtava u I. i II. svjetskom ratu, kao i žrtava Domovinskog rata.

O ovoj temi raspravljalo se, podsjetimo, na prošloj sjednici. Odluci

i donošenju navedenog zaključka prethodilo je glasovanje o amandmanima. Predlagatelj **Nenad Stazić** prihvatio je amandmane Vlade RH. Amandmani Odbora za zakonodavstvo povučeni su jer su uvaženi kroz prihvaćene amandmane Vlade, kao i oni zastupnika Borislava Graljuka (prvi jer je uvažen kroz amandman Vlade, a druga dva zato što je uvaženo obrazloženje Stazića da je predloženo riješeno drugim zakonom, a i stoga što treći nije moguće prihvatiti iz formalne naravi jer govori o danu stupanja zakona na snagu). U ime Kluba zastupnika HSS-a, **Luka Troćnić** predložio je odgodu glasovanja, podsjetivši na dogovor da će se pokušati doći do zajedničkog pristupa. To nije uslijedilo pa je situacija istovjetna onoj kod odgode glasovanja - rekao je, zatraživši stanku u tom slučaju radi konzultacija u Klubu.

Zdenka Babić-Petričević (HDZ) upitala je nije li apsurdno da je se u utorak predsjednik hrvatske Vlade bio u Bleiburgu i kleknuo, a danas se ukida zakon o Komisiji koja bi trebala učiniti ono što još nije - utvrditi sve žrtve rata i poraća.

Mr.sc. **Mato Arlović** ustvrdio je da će o (ne)prihvaćanju zakonskog prijedloga odlučiti zastupnici te podsjetio da je zakonski prijedlog u proceduri od prethodne godine. Nema ništa protiv prihvaćanja prijedloga o odgodi za naredni dan kako bi se još klubovi konzultirali i odlučili kako i kada glasovati.

Ivan Milas (HDZ) predložio je predlagatelju da povuče zakon jer će na nj pasti velika ljaga da je zaustavio utvrđivanje stvari koja očito nije...", na što ga je prekinuo predsjedavajući, mr. Arlović napomenom da je prošlo vrijeme rasprave. Zastupnik **Milas** je ipak nastavio, rekavši kako će na Stazića pasti velika povijesna i osobna odgovornost.

Glasovalo se sutradan i to poimence.

Po usvajanju zaključaka **Đurđa Adlešić** je, u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a, upozorila da se nije glasovalo o prijedlogu zaključaka toga kluba,

uz napomenu kako je moguće da su sastavni dio prijedloga, ali da želi odgovor. Potpredsjednik Hrvatskog sabora, mr. **Mato Arlović** odgovorio je da je usvojeno dogovor klubova, ali da radna grupa koja je radila na zaključcima nije dobila prijedlog zaključaka HSLŠ-a. Nakon što je, uz ispriku, pročitao prijedlog HSLŠ-a da se u Držanom proračunu i dalje osiguravaju sredstva za istraživanje koja su bila u djelokrugu komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava i da se doznavačavaju znanstvenim institucijama koje će nastaviti započete poslove Komisije (naprimjer Hrvatski povijesni institut i HAZU) upitao je zastupnicu ostaje li Klub zastupnika HSLŠ-a kod glasovanja.

Nema potrebe glasovati s obzirom da su zaključci klubova obuhvaćeni prijedlogom poslanim u sabornicu - bio je odgovor zastupnice.

U nastavku objavljujemo obrazloženje teksta prijedloga zaključaka u cijelosti:

"Hrvatska povijest do proglašenja samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske obilježena je, uz brojne važeće datume i činjenice, i velikim ljudskim žrtvama koje su nastale u različitim političkim i vojnim okolnostima u ratnim operacijama na teritoriju Republike Hrvatske i širom Europe. Tijekom "stoljeća ratova", kako bi se 20. stoljeće s pravom moglo nazvati, od I. i II. Svjetskog rata i poraća do Domovinskog rata, velik broj Hrvata, odnosno građana Hrvatske stradao je u vojnim operacijama, ali i u radikalno sučeljenim ideološkim sukobima. Uvažavajući dugogodišnje iskustvo brojnih europskih naroda te njihov odnos prema svojim sugrađanima palim u obrani domovine u zemlji ili na bojišnicama širom Europe i svijeta te praksu obilježavanja i odavanja dužnog pijeteta mrtvima i to na najvišoj državnoj razini, potpisani zastupnici Hrvatskog sabora nakon provedene rasprave o Konačnom prijedlogu predlažu da Hrvatski sabor donese sljedeći zaključak: (vidi uvodno).

J. R.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Na 22. sjednici provedeno je i poimenično glasovanje (na zahtjev Kluba zastupnika HDZ-a) o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, predlagatelja **Drage Krpine (HDZ)** o kojem se raspravljalo na prošloj sjednici. **Većinom glasova (74 glasa "za", 30 "protiv" i 4 suzdržana) ovaj zakonski prijedlog je odbijen, zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade RH i Izvješću matičnog Odbora.**

Podsjetimo, rezime rasprave na plenarnoj sjednici, kao i stajališta Vlade i nadležnih odbora, objavili smo u IHS-u br. 332, od 16. svibnja, na str. 42 - 49, pod naslovom: "Nema razloga za izmjenu postojećeg Zakona".

Zastupnici su se naknadno izjasnili i o Prijedlogu zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, o kojem je rasprava provedena na sjednici u travnju (o

tome smo pisali u IHS-u br. 332 od 16. svibnja, na str. 33 - 36, pod naslovom: "Poticajnim mjerama stimulirati zapošljavanje invalidnih osoba)". Ishod - jednoglasno je donesen zaključak o prihvaćanju ovog zakonskog prijedloga, a primjedbe, prijedlozi i mišljenja iz rasprave proslijeđeni su predlagatelju, radi pripreme njegovog konačnog teksta.

M. Ko.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O OBNOVI I RAZVOJU GRADA VUKOVARA

Povodom Izvješća o provedbi Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara provedena je rasprava, a mi smo je objavili u IHS-u, br. 332, na strani 63

pod naslovom: "Unatoč teškoćama sve više Vukovaraca u svojim domovima", dok je glasovanje obavljeno naknadno na 22. sjednici. **Zastupnici**

su većinom od 67 glasova prihvatili Izvješće koje je uputila Vlada Republike Hrvatske, dok je 41 zastupnik prilikom glasovanja bio suzdržan.

V. Ž.

STATUT HRVATSKOGA CRVENOG KRIŽA

Suglasnost na Statut

Nakon rasprave Hrvatski je sabor jednoglasno donio Odluku kojom se daje suglasnost na Statut Crvenog križa koji je donijela Skupština Crvenog križa 26. travnja 2002. godine.

Podsjetimo, Hrvatski sabor daje ovu suglasnost sukladno članku 4. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu.

O STATUTU

Statut Hrvatskog Crvenog križa u 45 svojih članaka sadrži osnovna načela iz Statuta međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca - a to su humanost, nepristranost, neutralnost, nezavisnost, dobrovoljnost, jedinstvo, univerzalnost - Opće odredbe, Djelatnosti Hrvatskog Crvenog križa (proizlaze iz Ženevskih konvencija i dopunskih protokola, Statuta Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i zaključaka međunarodnih konvencija, poslove

ustanovljene Zakonom o Hrvatskom Crvenom križu, Zakonom o zaštiti znaka i naziva Crvenog križa i drugim propisima), Članstvo (članovi Crvenog križa mogu biti aktivni, potporni i počasni), Unutarnji ustroj Hrvatskog Crvenog križa, Tijela Crvenog križa (visoki pokrovitelj, skupština, predsjednik, glavni odbor, predstojnik, nadzorni odbor), Imovina i financiranje (temeljem Zakona o Hrvatskom Crvenom križu i Zakona o udrugama te prema drugim propisima), odredbe o Arbitraži te Prijelazne i završne odredbe. Potonjima se regulira stupanje na snagu ovog Statuta te da njegovim donošenjem prestaje važiti Statut Hrvatskog Crvenog križa od 19. prosinca 1997. godine.

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav te **Odbor za zakonodavstvo** na zajedničkoj sjednici

razmotrili su ovaj Statut i konstatali da ne postoje ustavnopravni razlozi da se ne daje tražena suglasnost. Predložili su Hrvatskom saboru da donese odluku kojom se daje suglasnost na Statutu Hrvatskog Crvenog križa.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora o ovoj točki dnevnog reda prva je riječ dobila **Karmela Caparin, dr.med.(HDZ)**, te u ime Kluba zastupnika HDZ-a iznijela određene primjedbe na Statut. Među opisanim ovlastima Crvenog križa (članak 3. Statuta) je i organiziranje zdravstvenog odgoja, tečajeva prve pomoći, tečajeva za njegu bolesnih te sudjelovanje u organiziranju higijensko-epidemiološke službe, što zadire, navodi zastupnica, u ovlasti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Isto je i sa savjetovateljima za borbu protiv ovisnosti pa je pitanje gdje se te uloge preklapaju odnosno razgraničavaju. Točka 11. članka 3. Statuta

- da Crveni križ popularizira, potiče, organizira i provodi dobrovoljno davanje krvi itd. - izgleda kao da je prepisana iz austrijskog Statuta i ovdje su pomiješane djelatnosti transfuziološke službe i Crvenog križa, napominje, među ostalim zastupnica.

Iz Ovog Statuta nisu vidljivi utvrđena prava, dužnosti i ingerencije stručne službe Crvenog križa a na osnovi njega bi trebalo napisati posebne pravilnike za realizaciju pojedinih njegovih točaka, rekla je na kraju.

Dr.sc. **Ante Simonić (HSS)** govorio je najprije o načelima na kojima se zasniva Crveni križ te zatim iznio niz zamjerki i komentara na Statut a u ime Kluba zastupnika HSS-a pa tako i onu da je zakonski rok za usklađivanje Statuta s odredbama Zakona o Hrvatskom Crvenom križu istekao 1. svibnja ove godine (nesuglasje i u pisanju naziva Hrvatskog Crvenog križa - u Zakonu - Hrvatski crveni križ).

Nije jasno (članak 7. Statuta) što su to nominalni članovi Crvenog križa, trebalo bi navesti prava i dužnosti članstva, nisu navedeni subjekti odno-

sa unutar Crvenog križa te subjekti međusobne suradnje i vertikalne povezanosti (članak 16. - odnosi unutar Hrvatskog Crvenog križa), naveo je, među ostalim brojnim primjedbama zastupnik pitajući i zar je moguće da je predsjednik Crvenog križa počasna a ne radna funkcija.

Važna djelatnost- Služba traženja

U pojedinačnoj raspravi **Jadranka Kosor (HDZ)** osvrnula se na Službu traženja koja je (članak 3. Statuta) istaknuta kaže, kao jedna od važnih djelatnosti Crvenog križa. To je točno, posvjedočila je zastupnica i dodala da je ta Služba odigrala iznimno važnu i nemjerljivu ulogu i posao tijekom agresije na Hrvatsku. No Hrvatska još uvijek traži više od 1300 osoba - a početkom rata na popisu je bilo više od 18.000 zatočenih i nestalih - naglasila je zastupnica i s tim u vezi iskoristila ovu raspravu da podsjeti na obvezu Vlade da Hrvatskom saboru podnosi izvješće o radu Vladinog Ureda za nestale i zatočene i da se kasni s tim izvješćem prema Saboru

(koliko zna ono je napravljeno). Pitala je može li se nešto učiniti da se o tome izvješću što prije raspravlja u Saboru, prije svega zbog obitelji nestalih.

Kako se Statutom predviđa (članak 3., točka 22.) da Crveni križ organizira pružanje pomoći prijevoza alkoholiziranih vozača u dane vikenda s ciljem smanjivanja prometnih nesreća zastupnica je napomenula da bi ovu formulaciju trebalo doraditi kako time zapravo ne bismo dobili da se zapravo isplati napiti.

Zaključujući raspravu predsjedatelj i potpredsjednik Hrvatskoga sabora mr.sc. **Mato Arlović** rekao je da će se osobno potruditi da, ukoliko Sabor to bude zahtijevao, predstavnicima Hrvatskog Crvenog križa prije glasovanja o davanju suglasnosti prezentiraju zastupnicima rad ove institucije, od potrage za nestalima, pomoći oko davanja krvi itd.

Hrvatski je sabor jednoglasno donio Odluku kojom se daje tražena suglasnost na Statut Hrvatskoga Crvenog križa, koji je donijela skupština Crvenog križa na sjednici 26. travnja 2002. godine.

Đ.K.

Izbori-imenovanja-razrješenja

U okviru ove točke dnevnog reda Hrvatski je sabor donio više odluka na prijedlog svoga **Odbora za izbore, imenovanja i upravne poslove**. Prijedlog je obrazložio predsjednik Odbora **dr. sc. Vilim Herman**.

• Bez rasprave i većinom glasova zastupnik **Viktor Brož (HSL)** razriješen je dužnosti člana Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo, a zatim izabran za potpredsjednika istoga Odbora.

• Isti je zastupnik (**Brož**) razriješen dužnosti člana Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, a na to upražnjeno mjesto izabran je zastupnik **Vinko Špičko (HSL)**.

• **Dr.sc. Ivan Čehok (HSL)** razriješen je dužnosti potpredsjednika Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, i izabran za člana istog radnog tijela, a zastupnik **Želimir Janjić (HSL)** razriješen dužnosti člana tog Odbora te izabran za potpredsjednika Odbora.

• Zastupnik **Stanko Zrilić (HSL)** izabran je za člana Odbora za zakonodavstvo umjesto **Maria Kovača (HSL)** kojem zastupnički mandat miruje od 21. ožujka 2002. godine zbog imenovanja za ministra Ministarstva prometa i veza.

Na red je zatim došao prijedlog Odbora za izbore, imenovanja i upravne poslove o izboru predsjednika, potpredsjednika i članova **Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu**. **Dr. sc. Herman** je predložio da se za predsjednika Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu izabere **mr. sc. Marin Jurjević (SDP)**, za potpredsjednika **Marko Baričević (HSL)**, a za članove **Gordana Sobol (SDP)**, **Zoran Šimatović (SDP)**, **Milan Đukić (SNS)**, **Darijo Vasilić (PGS)**, **Stjepan Živković (HSS)**, **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSL)**, **Ivan Šuker (HDZ)**, **Dubravka Šuica (HDZ)**, **dr. sc. Zlatko Kramarić (LS)**. Na taj prijedlog reagirao je u ime **Kluba zastupnika HDZ-a Vladimir**

Šeks upozorivši na postignut dogovor svih predsjednika klubova zastupnika po kojem bi mjesto potpredsjednika Odbora pripalo oporbi. U skladu s tim dogovorom HDZ je za tu dužnost predložio svoju zastupnicu Marinu Matulović-Dropulić pa je sada nejasno zašto je taj dogovor poništen i izigran prijedlogom da se za potpredsjednika Odbora izabere zastupnik iz redova vladajuće koalicije. Po mišljenju zastupnika Šeksa to nije u redu. Osim toga Odbor za izbore, imenovanja i upravne poslove je (prema vlastitom izvješću) utvrdio ovaj prijedlog odluke sa četiri glasa "za" i dva glasa "protiv", a Vladimir Šeks upozorava na članak 92. Poslovnika po kojem Odbor za izbore, imenovanja i upravne poslove uz predsjednika i potpredsjednika ima i 11 članova. Odbor je prijedlog utvrdio sa šest glasova zastupnika, a to znači da nije imao kvalificiranu većinu, primijetio je zastupnik Šeks. Stoga je predložio da se Prijedlog ove odluke sada skinu s

dnevnoga reda radi dodatnog usuglašavanja stajališta oko mjesta potpredsjednika Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Mr. sc. Mato Arlović obratio se zastupnicima ne samo u ime Kluba zastupnika SDP-a nego i u ime Koordinacije klubova zastupnika te potvrdio kako je doista bilo usuglašavanja predstavnika klubova zastupnika gdje je postignut stanovit dogovor s tim da je zastupnik HSP-a bio suzdržan. Glede mjesta potpredsjednika Odbora bio je dogovor da to pripadne oporbi, ali ne HDZ-u. No, mjesecima nije bilo moguće konstituirati Odbor jer nije bilo kandidata iz oporbenih stranaka. Iz dodatnih prijedloga bilo je razvidno da svaka oporbena stranka predlaže svog kandidata, i da u tom pogledu nema nikakvog dogovora. Zbog svega navedenog ponovno se sastala Koordinacija klubova zastupnika (na zadnjem sastanku nije bilo pred-

stavnik Kluba zastupnika HDZ-a iako je uredno pozvan) i usuglasila se glede predloženog rješenja što ga je utvrdio Odbor za izbore, imenovanja i upravne poslove, zaključio je gospodin Arlović.

Anto Đapić (HSP) je u ime **Kluba zastupnika HSP-HKDU-a** potvrdio točnost Arlovićevih riječi te kako je bio dogovor između HSP-a i HDZ-a da zastupnik HSP-a bude kandidat za potpredsjednika Odbora, "a kako je to palo u vodu uslijedio je ovaj slijed događaja".

Predsjednik Hrvatskoga sabora **Zlatko Tomčić** predložio je zastupnicima da odgode glasovanje o Prijedlogu ove odluke, a od Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav zatražio tumačenje glede kvalificirane većine kod utvrđivanja Prijedloga odluke s obzirom na to da u Odbor za izbore, imenovanja i upravne poslove nije izabrano svih 13 članova. Otuda i pitanje iznosi li u takvoj situaciji

kvorum u Odboru šest ili više članova radnoga tijela. U ponovnom istupu **mr.sc. Mato Arlović**, koji je ujedno i predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav objasnio je da se kvorum utvrđuje od ukupnog broja članova radnoga tijela, a u slučaju ovoga Odbora kvorum čini sedam zastupnika.

Nakon svega **dr. sc. Vilimu Hermanu** nije preostalo ništa drugo nego da povuče prijedlog Odbora za izbore, imenovanja i upravne poslove glede izbora predsjednika, potpredsjednika i članova Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu te zamoli predsjednika Tomčića da ovu točku dnevnoga reda predvidi za slijedeću sjednicu.

Zaključno predsjednik **Tomčić** zamolio je klubove zastupnika da ponovno pristupe usuglašavanju oko mjesta potpredsjednika u Odboru kako bi to radno tijelo konačno moglo profunkcionirati.

J.Š.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

CESTOGRADNJA

Rekonstrukcija ceste Buzet-Novigrad

Zastupnica **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSL)** postavila je pitanje u vezi s **gradnjom, odnosno rekonstrukcijom ceste Buzet-Novigrad**.

Na navedeno zastupničko pitanje **Vlada Republike Hrvatske** dala je slijedeći odgovor:

"Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2001. do 2004. godine, koji je donijela Vlada RH, predviđena je orijentacijska dinamika ulaganja sredstava po godinama i projektima. S tim u svezi, u dijelu Programa gradnje i rekonstrukcije brzih cesta pod rednim brojem 7. predviđena je gradnja ceste Buzet-Ponte Portone-Novigrad na dijelu Ponte Portone-čvor Nova Vas-Novigrad, s dinamikom ulaganja po

godinama i to, 2002. godine u iznosu 12 mln, 2003. godine u iznosu 14,58 mln. i 2004. godine u iznosu 7.32 mln. kuna.

Prema Planu Hrvatskih cesta 2002-2004. godine, predviđena je realizacija dijela projekta, dakle dionica Ponte Portone-čvor Nova Vas-Novigrad u dužini 15,8 km, kao novogradnja.

U okviru projekta pripreme do sada je izrađeno idejno rješenje moguće trase u četiri varijante koridora s podvarijantama. S obzirom na vrlo složen inženjersko-geološko i hidrogeološki sustav tla, posebno dolinom rijeke Mirne, provedena su geotehnička ispitivanja kombinirane varijante koridora A1 i B4, kako bi se utvrdile tehničke mogućnosti izgradnje ceste.

U tijeku je, također, izrada studije utjecaja na okoliš. Nakon toga, po dobivanju uvjeta uređenja prostora, nastavit će se s izradom projektne dokumentacije za građenje.

Početak i završetak u 2005. godini. Tome je podređena i raspodjela planiranih sredstava u iznosu od cca 33,90 mln. kuna do kraja 2004. godine, a ostatak za završetak cjelokupnog projekta potrebno je planirati u 2005. godini (prilog: Hodogram realizacije projekta Hrvatskih cesta d.o.o.).

Poboljšanje postojeće ceste od Buzeta preko Istarskih Toplica do Ponte Portone, na kojoj se zaista odvija intenzivni promet, posebno u ljetnoj sezoni, predviđeno je Programom Betterment (ugovoreni zajam Europske banke iz Luksemburga).

Cjelokupni Program Betterment od 26 dionica postojećih državnih cesta, podijeljen je na dva područja, i to kontinentalni dio pretežno na podravskoj magistrali i obalni dio pretežno na Jadranskoj turističkoj cesti (D8) i predviđen je za realizaciju u periodu 2002.-2005. godine.

S obzirom na Ugovorom utvrđenu proceduru za izdavanje radova za projektiranje i građenjem putem međunarodnih natječaja, postupak pripreme traje određeni period. U prvom dijelu realizacije predviđeni su projekti s manjim zahvatima za koje nije potrebna građevna dozvola i projektna dokumentacija je jednostavnija.

Iz Državnog proračuna RH za 2001. godinu, namijenjena sredstva s pozicije 303038 za projekt Ponte Portone-Novigrad-Učka-Kršan, u iznosu od 7.320.000 kuna, u cijelosti su namjenski potrošena za rekonstrukciju 6,5 km dionice Učka-Kršan.

Na kraju, Vlada RH napominje da je Prostorni plan Istarske županije nedavno donesen, te da su izradene varijante predmetne ceste od strane Hrvatskih cesta d.o.o. korištene pri izradi i donošenju Prostornog plana - stoji na kraju odgovora.

MIROVINSKO OSIGURANJE

O institutu produženog osiguranja

Na zastupničko pitanje **Darinke Orel (HSLs) o opravdanosti instituta produženog osiguranja (članak 17. Zakona o mirovinskom osiguranju) u važećem sustavu mirovinskog osiguranja u tri razine, te je li moguć povrat dobrovoljno uplaćenih sredstava osiguranika za produženo osiguranje, ukoliko isti utvrdi da bi mirovina bila niža od sredstava koja je uplatio s osnova osiguranja Ministarstvo rada i socijalne skrbi** dalo je slijedeće mišljenje:

"U mirovinskom sustavu institut produženog osiguranja ima socijalno-zaštitnu narav. Ako se osiguranik koji je obvezno osiguran nađe u određenoj životnoj situaciji ili okolnosti (neplaćeni dopust, nezaposlenost, stručno usavršavanje ili specijalizacija nakon prestanka radnog odnosa i dr.) po kojoj dolazi do prekida obveznog osiguranja, omogućuje mu se, pod određenim uvjetima (članak 17. Zakona o mirovinskom osiguranju - "Narodne novine", brojevi 102/98, 127/00, 59/01. i 109/01) da se dobrovoljno može prijaviti na produženo osiguranje i tako nadalje mirovinski se osigurati. Prijavom na produženo osiguranje ostvaruje se kontinuitet osiguranja,

uspostavlja se, kao i ranije, svojstvo osiguranika sa svim pravima i obvezama. Uplatom doprinosa osigurava se mirovinski staž i sva prava iz mirovinskog osiguranja kao i drugim osiguranicima iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti.

Nije upitna "korisnost" osiguranja jer upravo osiguranik samostalno odlučuje o pristupanju na produženo osiguranje, a prestankom plaćanja doprinosa (3 mjeseca od dana dospijeca) prestaje i prava na produženo osiguranje i prije okolnosti temeljem kojih je osiguran. Temeljem uplaćenih doprinosa ostvaren je mirovinski staž i vrijednosni bodovi za izračun mirovine.

Institut produženog osiguranja je sastavni dio sustava obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (prva razina osiguranja), koji je prije svega utemeljen na načelima uzajamnosti i solidarnosti. Svi osiguranici uplaćuju doprinose, a prava ostvaruju oni koji su ispunili zakonom propisane uvjete. Visina novčanih primanja (mirovine i dr.) ne ovisi o visini doprinosa, već o visini plaća i osnovica osiguranja na koje su uplaćeni doprinosi.

To osiguranje ne poznaje povrat doprinosa. Međutim, povrat doprinosa ne poznaje ni obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (druga razina osiguranja). Ovdje se dio doprinosa usmjerava a osobne račune osiguranika koji su vlasnici tih sredstava na osobnim računima i ta sredstva mogu koristiti tek kada steknu uvjete za ostvarenje mirovine. Visina mirovine ovisit će o uplaćenim doprinosima, ali povrat doprinosa zakonodavac nije predvidio.

UPRAVA

Modernizacija vođenja zemljišnih knjiga i katastra

Zastupnik u Hrvatskom saboru **Darko Šantić**, postavio je zastupničko pitanje koje glasi: **"Što je do sada učinjeno na preoblikovanju ručno vodene zemljišne knjige u EOP i da li bi Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave bilo korisno i da ovaj Hrvatski sabor preko svojih Odbora za pravosuđe, zakonodavstvo, Ustav, politički sustav i Poslovník također otvori jednu načelnu raspra-**

vu o tom problemu kako bismo ubrzali tempo te reforme?"

S tim u svezi **Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave** izvijestilo je slijedeće:

"Zaključkom Vlade RH od 11. svibnja 2000. godine usvojen je program aktivnosti u vezi s pripremom novog Stand-by aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom i pripremanom novih zajmova Svjetske banke, u tekstovima koje je Vladi RH dostavilo Ministarstvo financija. Programom aktivnosti Ministarstva financija obuhvaćen je i program modernizacije zemljišne knjige i katastra.

U pripremi predloženog projekta o pravima na nekretninama i uknjižbi (modernizacija zemljišnih knjiga i katastra) uključeno je i Ministarstvo za međunarodni razvoj Velike Britanije (DFID) koje sudjeluje s donacijom od 594.000 funti u cilju pripreme projekta kao osnove za dobivanje kredita za tu namjenu od Svjetske banke.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, a to znači Odsjek za zemljišnoknjižno pravo u Upravi za građansko pravo, Odjel za stvarna prava uz Državnu geodetsku upravu treba biti nositelj cjelokupne aktivnosti modernizacije zemljišnih knjiga. U vezi s tim zadaci Odsjeka za zemljišnoknjižno pravo su da izrađuje nacрте prijedloga zakona i podzakonskih akata kojima se uređuju zemljišne knjige, unutarnji ustroj, vođenje zemljišnih knjiga i zemljišnoknjižni postupak, sudjeluje u ostvarivanju programa razvoja EOP- zemljišnih knjiga kao i u drugim programima i poslovima uređenja posjedovne i vlasničke evidencije proizašlim iz posebnih propisa, pruža stručnu pomoć i nadzire rad zemljišnoknjižnih odjela u sudovima, sudjeluje u izradi programa i stručnog osposobljavanja zemljišnoknjižnih službenika, te obavlja druge poslove u svezi sa zemljišnim knjigama.

Trenutno u naprijed navedenom Odsjeku radi jedan upravni savjetnik, a u tijeku je procedura primitka novih djelatnika.

Na temelju pilot-projekata koji su se vodili od 1998. godine na sudovima i uredima za katastar u Varaždinu, Županji, Osijeku, Puli, Zadru i Rijeci, u skladu s odlukama Ministarstva pravosuđa i Osnovama provedbenog plana Vlade RH iz 1997. godine

izrađeno je softversko rješenje programa za EOP- zemljišnu knjigu. U vrijeme vođenja pilot-projekata odlučeno je da se ne izrađuju odmah i potrebni podzakonski akti, već da će se to učiniti naknadno, nakon dovršetka pilot-projekata.

Odlukom ministra pravosuđa prof.dr. Stjepana Ivaniševića od 23. svibnja 2001. godine osnovana je pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, Radna skupina za izradbu Nacrta Pravilnika o preoblikovanju ručno vođene zemljišne knjige u EOP- zemljišnu knjigu i Nacrta Pravilnika o vođenju EOP- zemljišne knjige. Naime, da bi se mogla početi stvarati kompjuterska zemljišna knjiga i nakon toga jedinstvena baza zemljišnih podataka, moraju se propisati potrebne odredbe da bi se takve knjige mogle voditi, a isto tako moraju se donijeti i odgovarajuće odluke o uspostavi jedinstvene baze zemljišnih podataka. Članovi naprijed navedene Radne skupine su i predstavnici Državne geodetske uprave, informatički stručnjaci, te pravni stručnjaci iz prakse i

teorije. Očekuje se da će Radna skupina svoj posao na izradi podzakonskih akata završiti do kraja svibnja 2002. godine.

Projektom zemljišnih knjiga i katastra RH, koji će se financirati zajmom Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBIRD), unaprijed će se usklađivanje podataka iz katastra i zemljišnih knjiga, otklanjanje zaostataka u zemljišnoknjižnom sustavu i poboljšati pristup zemljišnoknjižnim i katastarskim podacima. Projekt je dio ukupne Vladine strategije sadržane u petogodišnjim planovima Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Državne geodetske uprave. Cilj predloženog projekta, kojim će se osim sredstava kreditirana zajmom IBIRD izdvojiti i sredstva državnog proračuna, izgradnja je učinkovitog sustava upravljanja zemljišta.

Ukupna vrijednost predloženog Projekta procijenjena je na 34,44 milijuna USD od čega se: zajam IBIRD-a procjenjuje na 23,85 USD; sredstva uz EU CARDS programa u iznosu od 4,4 milijuna USD; sredstva

u ukupnom iznosu od 6,2 milijuna USD financirat će se iz Državnog proračuna i to slijedom utvrđene dinamike tijekom petogodišnjeg razdoblja provedbe projekta. Sredstva za ovu godinu osigurana su u proračunu i to u ukupnom iznosu od 0,994 milijuna kuna.

Projekt bi obuhvaćao slijedeće četiri komponente: 1. Razvoj zemljišnoknjižnog sustava; 2. Razvoj katastarskog sustava; 3. Suradnja među institucijama i informacijska tehnologija i 4. Upravljanje projektom, razvoj zakonskog okvira, te potrebna obuka, pravna istraživanja i ostale aktivnosti koje će prema potrebi biti usmjerene kako bi se postigla održivost cjelokupnog projekta.

IBIRD je predložila Vladi RH da bi se pregovori o navedenom Projektu odvijali tijekom svibnja 2002. godine. U tijeku je procedura za donošenje Odluke za pokretanje postupka za sklapanje Ugovora o zajmu za Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra † stoji na kraju odgovora.

M.M.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

REDAKCIJA: Sanja Fleischer, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirena Pehneć, Jasna Rodić, Mario Selnik, Jasenka Šarlija i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Božica Šolić

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: www.sabor.hr

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskog sabora